National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 28 1980

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3622 Markridge, La Cresenta, Ca. 91214.

46. NR. SESTDIENA, 1980. GADA 22. NOVEMBRĪ 30. GADS

SATURDAY, NOVEMBER 22, 1980

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 75 centu

SELONIJAI SIMTS GADU

1880 1980

Šī gada 24. novembrī vecākā Rīgas latviešu studentu korporācija Selonija svinēs retu jubileju — simt gadu pastāvēšanu. Selonijas vārds ir cieši saistīts ar cīņu par latviešu nacionāliem mērķiem un tautas godu pagājušā gadu simteņa pēdējos gadu desmitos, Selonijas vārds ir tikpat cieši saistīts ar neatkarīgās Latvijas proklamēšanu kā ar asins upuriem un varoņu slavu Latvijas atbrīvošanas cīņās.

Selonijas dibinātāji, izvēloties devīzes ,,Draugam — Tēvijai'' un ,,Virtūte et fide'' (Drosmē un uzticībā), deklarēja pamatprincipus, no kuriem vadīsies nākamās sēļu paaudzes. Aizvadītos 100 gados vairāk nekā 1000 latviešu akadēmiskās saimes locekļu ir zvērējuši uzticību Selonijas zaļi-baltsarkanām krāsām.

Kalpojot tautai un tēvijai, sēļi simt gados ir neizdzēšamiem burtiem ierakstījuši Selonijas vārdu mūsu tautas un valsts likteņu vēstures lapās. Savā simt gadu jubilejā Selonija nekādā gadījumā nav sirmgalvis, kas atskatās uz raženiem un svētīgiem mūža gadiem. Paaudzes ir mainījušās, vecās sardzes vietā ir stājusies jauna — jaunās paaudzes sardze. Būtībā Selonija, pārkāpjot 100 gadu slieksni, ir tāds pats trauksmains jauneklis kā vētrainos cīņu un pārbaudījumu gados. Nav mainījies un nekad nemainīsies ceļš, ko 1880. g. 24. novembrī Selonija sāka iet, kalpojot latviešu tautai un tēvzemei.

Līdz Selonijas dibināšanas dienai 1880. g. 24. novembrim Rīgā nebija nevienas latviešu studentu organizācijas. Kad pagājušā gadsimta sešdesmitajos un septiņdesmitajos gados Rīgas politechnikumā studijas sāka neliels latviešu pulciņš, tiem, kas vēlējās piederēt kādai studentu organizācijai, nebija citas iespējas, kā pievienoties kādai no pastāvošajām cittautiešu resp. vācu korporācijām. Bet kā gan lai latviešu jauneklis ar karstu sirdi un dedzīgu prātu spētu atrast tajās domu biedrus? Svešam, nesaprastam un savos centienos neapmierinātam vācu korporācijā nokļuvušam jauneklim bija jākonstatē ka šajās organizācijās bija velti meklēt domu biedrus tiem ideāliem, kas šķita dārgākie un svētākie pasaulē — viņa tautas un tās liktenis netika sevišķi augsti cienīts. Gluži dabīgi, ka latviešu jaunekļiem ar šīm vācu organizācijām nebija pa ceļam un tie pēc neilga laika no tām izstājās.

Tā no vācu korporācijas Concordia Rigensis vien Puriņu Klāva vadīti reizē izstājās 14 latviešu studenti. Kopā ar citiem latviešu jaunekļiem Puriņu Klāvs 1878. g. pavasarī nodibināja Draugu pulciņu ar nolūku radīt latviešu korporāciju. Jau Draugu pulciņa statūtos iezīmējās idejas, kam vēlāk būs jāseko pirmajai latviešu korporācijai Rīgā. Cita vidū Drauga pulciņa mērķos bija: iepazīties ar latviešu valodas likumiem, latviešu vēsturi un literātūru.

Nav jāaizmirst, ka tas notika laikā, kad pēc gadsimtu drūmās ziemas latviešu tauta izjuta vēl tikai pirmās atmodas pavasaŗa šalkas.

1880. gadā Rīgas politechnikumā 565 studējušo vidū bija tikai 27 latvieši. Ja no šiem 27 latviešu jaunekļiem tā paša gada novembrī 25 piedalījās Selonijas dibināšanā, tad tas jāuzskata par iespaidīgu un vienotu latviešu studentu nacionālās pašapziņas manifestāciju.

Ar Selonijas nodibināšanos jaunajai latviešu studentu organizācijai sākās ilgs un grūts cīņu posms. Tā pati vācu studentu korporācija Concordia Rigensis, kas savā laikā bija vēlīgi uzņēmusi latviešu jaunekļus, tagad visiem līdzekļiem centās panākt Selonijas oficiālās apstiprināšanas aizkavēšanu. Concordia Rigensis archīvos atrodami protokoli, kuŗos visiem tiem latviešu tautības konkordiem, kas piedalījās Selonijas dibināšanā, pierakstīts: ,,Labprātīgi izstājies no mūsu korporācijas, bet nav vairs nekad atpakaļ uzņemams, jo piedalījies Selonijas dibināšanā.'' 1882. gadā Concordia Rigensis nolēma pat sadedzināt visu ,,grēcīgo atkritēju'' fotografijas.

SELONIJAS DIBINĀTĀJI

17 gadus ilgi vācu tā laika korporācijas cīnījās pret Selonijas krāsu atsegšanu un uz uzņemšanu par pilntiesīgu locekli kopējā Rīgas politechnikuma organizēto studentu saimē. Te jāpiezīmē, ka korporācijas ne vien Rīgā, bet arī citās augstskolu pilsētās tajā laikā bija vienīgais oficiāli atzītais studentu biedrošanās veids. Jaunas korporācijas uzņemšanu izšķīra esošo korporāciju apvienība, bet šajā apvienībā tajā laikā bija gan vairākas vācu, krievu un pat poļu korporācijas, bet nevienas latviešu.

Pirmajos Selonijas desmit pastāvēšanas gados jaunajai latviešu korporācijai bija pievienojušies 117 studentu un līdz 1885. gadam sēļu saime bija jau pieaugusi līdz 177 locekļiem. Ja Selonijas 15 gadu jubilejas svinībās citu prominentu viesu vidū bija arī advokāts Jānis Čakste — Latvijas pirmais valsts prezidents, tad tas varbūt pasvītro patiesību, ka latviešu sabiedrība jau tad bija pareizi novērtējusi sēļu cīņu par latviešu studentu tiesībām un dāvāja Selonijai mīlestību un cieņu.

Laiku no Selonijas dibināšanas dienas līdz krāsu atsegšanai, kad 1897. gadā beidzot Seloniju kā pilntiesību locekli uzņēma tā laika apvienoto korporāciju konventā, var uzskatīt ne vien par latviešu inteliģences atmodas, bet arī par smagu cīņas periodu. Tas bija laiks, kad studentam ar ieroci rokā bija jāaizstāv savs gods, tas bija laiks, kad latvietis asiņainās divkaujās lika samaksāt vācu muižniecības dēliem arī par katru latviešu tautas nonievāšanu. Selonijas divkauju vēsturē ir atrodamas ziņas, ka 1896. gadā vienā pašā dienā sēļiem piešķirtas divkaujas ar 17 vācu korporāciju locekļiem. Ar Selonijas uzņemšanu tā laika apvienoto korporāciju konventā sīvo cīņu pirmais posms ar vāciešiem par latviešu studentu tiesību atzīšanu bija noslēdzies. Tagad Selonija varēja mierīgākos apstākļos turpināt uzsākto ceļu, audzināt savus saimes locekļus nacionālā garā un veidot tos par krietniem vīriem, kas gatavi kalpot savai tautai.

Ka Selonija bijusi kopā ar latviešu tautu, to varbūt apliecina zīmīgs sēļu solis 1914. gadā. Bija sācies pirmais pasaules kaŗš un līdz ar to pirmais tautas bēgļu laikmets. Kā pirmā latviešu studentu organizācija Selonija bez kavēšanās savas telpas toreiz nodeva Kurzemes bēgļu izmetināšanai. Kad 1915. gadā Rīgas politechnikums evakuējās uz Maskavu, uz turieni devās arī Selonijas konvents. Līdz 1917. gada marta revolūcijai Selonija Maskavā baudīja turienes latviešu korporācijas Fraternitas Moskaviensis, tagadējās Fr. Lettica viesmīlību, kas atļāva sēļiem izmantot savas telpas.

Krievijā izkaisītie latvieši 1918. gada sākumā sāka atgriezties vēl svešas varas okupētajā dzimtenē.

1918. gada 18. novembrī Latvijas valsts proklamēšanas svinībās Nacionālajā teātrī piedalījās visa Selonijas saime.

(turpinājums 18. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1980. G. 22. NOVEMBRIS, 46.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk katru sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 934-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18 dol., 3 mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa: sludinājuma daļa $4.00, teksta $6.00 pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšanu un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

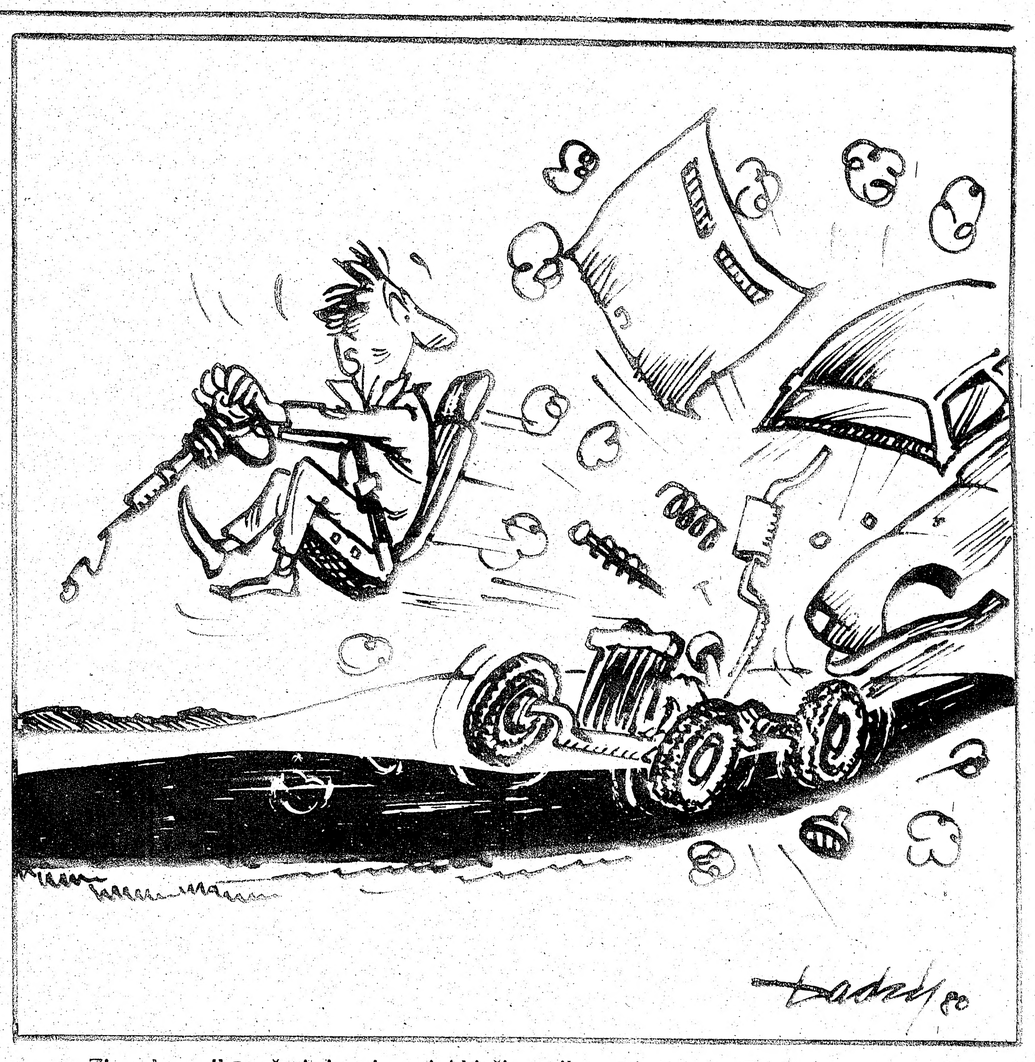

Ziemeļamerikā ražotie jaunie autiņi bieži negrib turēties kopā. Dadža zīmējums L.A.

Apliecināsim savu latvisko stāju

LNAK GODA BIEDRES BIRUTAS SENKĒVIČAS PĀRDOMAS

Klāt novembŗa dienas, zeltainas un mirdzošas. Rudens lapas aizbeŗ ceļus un ielas. Skatoties šinī lapu virpulī, prātā nāk Latvijas lielā diena pirms sešdesmit diviem gadiem, 18. novembris, un nupat aizvadītās svinības Toronto. Šī diena tagad ieguvusi vēl dziļāku izpratni, liekot mums uzņemties atbildību par mūsu tautas un valsts brīvības atgūšanu.

Mums uzliek atbildību sabiedriskās dzīves iekārta — kuŗā pulsē tautas mentālitāte un patriotisms, kas cilvēku saista kopīgam darbam uŗ kopīgām pastāvēšanas cīņām.

Jau kopš 1944. gada, netaisnā likteņa dzīti, mēs ejam trimdas ciešanu ceļu. No sākuma mēs vēl īsti neizpratām mūsu kopā turēšanās esenciālo nozīmi. Pa daļai vēsturisku notikumu pārsteigti, pa daļai maldu māņticību iespaidā, pēdējos gados ne visai gribam saprast, ka šinī laikmetā mums ir tikai viens pamatuzdevums — turēties kopā, lai tumšajās ceļa līkņēs, kamēr brāzma mūs plosa, neviens no mums neatklīstu un svešos ceļos nepazustu.

Mūsu prezidents Kārlis Ulmanis kādreiz teica zīmīgus vārdus: „Saderībā, sadarbībā un saticībā mēs kļūsim stipri un vareni." Šis gars pašreiz mums vajadzīgs vairāk nekā jebkad agrāk, jo mums visiem ejams grūts un gurdinošs svešniecības ceļš, kas ne tikvien gurdina kājas un rokas, bet nospiež arī garu. Diemžēl, daudzi mūsu tautieši piemirsuši, ka draudzīga kopā turēšanās ir mūsu tautas pastāvēšanas [illegible]

Kanadas latviešiem atkal pienācis laiks, kad jāapliecina sava vienotība, nacionālā apziņa un latviskā stāja, lai arī okupanti dzimtenē redzētu, ka mums tuva latviešu vienība un ka mūsu sirdīs vēl vienmēr kvēlo tēvzemes mīlestības liesmas, kuŗās jāsadeg svešām strāvām, kas tiecas šīs liesmas apslāpēt.

Ja atsevišķam cilvēkam augstākā vara noteikusi mūža ceļa garumu, kuŗu ejot tam jāatstāj pēcnācēji savai tautai, tad tautas pastāvēšanai noteiktu robežu nav, jo Dievs tai piešķīris dzīvot mūžīgi. Tomēr katras tautas, arī latviešu, pastāvēšana ir atkarīga no dažādiem ārējiem notikumiem un, protams, arī no katra tautas locekļa asins balss stipruma un nacionālā gara, kas, saplūstot sirds degsmē pret savu tautu un tēvzemi, rada gara kopības apziņu un tautas pastāvēšanu.

Latviešiem līdz šim Toronto kopības, pastāvēšanas griba ir bijusi spēcīga, kas saistījusi tautu neškiramā kopībā, bet pēdējos pāris gadus to nevaram teikt; dažkārt siržu saites it kā pagurst, rodas jauni politiski novirzieni, un svešais strāvojums plūst arvien intensīvāk. Tas daļēji sašķēlis latviešu saimi. Pazudis lielais saprašanās gars, kas valdīja mūsu starpā.

Pat pirmie sabiedriskie darbinieki aizmirsuši lielā vienprātībā LNAK padomes pieņemtos lēmumus un pirmā padomes priekšsēža prof. Fr. Gulbja aicinājumu: „Brāļi latvieši, turēsimies kopā, balstīsim mūsu nacionālo organizāciju. Sirdij būs siltāk!"

Neveselības dēļ priekšsēdis [illegible] Gulbis atdeva savu vietu prof. A. Dreimanim. Jaunais priekšsēdis arī uzsvēra — vienība ir galvenais. Kā atsevišķās šūnas mēs varam darīt labu darbu, bet visiem kopā —

(turpinājums 20. lp.)

Lasītāju Vēstules

MŪSU DĀRGĀKĀ MANTA

Paldies V. Plūdonim par rakstu Mūsu dārgākā manta (Latvija Amerikā 8. novembŗa numurā). Sen šāds atklāts aicinājums uz vienotību mums bija vajadzīgs. Patiešām, laikā, kad mūsu tauta Latvijā pārdzīvo viskritiskāko periodu, kopš Baltijas jūras krastos runā latviski un kad mēs ārpus Latvijas brīvprātīgi padodamies asimilācijai, ir neatbildīgi un bērnišķīgi, ja mēs, latvieši, Kanadā nevaram atrast kopīgu valodu kopējiem mērķiem. Esmu pārliecināts, ka mūsu nogrupē imiem, kas viens otru kritizē un apkaŗo, kopējais lielais mērķis ir viens. No šī pieņēmuma mums ir jāsāk. Mūsu atiesos ienaidniekus mēs neredzam un nedzirdam, tie strādā slepeni un klusu.

Personiskas ambīcijas un pašmāju politiskie apsvērumi ir noveduši pie nepamatotiem pārmetumiem atsevišķiem cilvēkiem un grupām. Vecākās un vidējās paaudzes neiecietība un dažkārt nedemokratiska rīcība ir drošs veids, kā padarīt mūsu jauniešiem latvisko vidi nepieņemamu. Tā mēs zaudējam ne tikai visudārgo laiku un enerģiju sīkās un lielās ķildās, bet arī pazaudējam mūsu jaunās paaudzes līdzdalību kopējam darbam.

Kanadas latviešu sabiedrībā nav neatrisināmu problēmu un nepārejamu šķēršļu, kas kavētu pilnīgu saprašanos. Atbildēsim V. Plūdoņa aicinājumam ar aktīvu rīcību!

K. Lapiņš Toronto

KULTŪRAS SAKARI AR TAUTIEŠIEM DZIMTENĒ

Ar interesi lasīju Jāņa Kinēna sen. rakstu „Dīvains norādījums" Latvija Amerikā 1. nov. nr. Gribu pastāstīt, kā man ar šiem „kultūras sakariem" veicās un ko par tiem saka paši tautieši Rīgā.

Šā gada 11. jūlijā nosūtīju kādam tautietim Rīgā sainīti ar dažādām grāmatām (angļu) to starpā bija arī Amerikā izdotais latviešu mākslas žurnāls „Latvju māksla", ja nemaldos Nr. 6. Nupat saņēmu vēstuli, kas rakstīta septembŗa beigās. Cilvēks, kam grāmatas sūtīju, raksta „...man Jums jāsaka, ka Amerikā izdotais mākslas žurnāls „Latvju māksla" nez kādēļ no paciņas izņemts, nekādas ziņas par to netika dotas, nedz arī sastādīts konfiscēšanas akts". Nevarēdams savā pasta kantorī neko tuvāk noskaidrot, cilvēks aizgājis uz muitu, kuŗai iet cauri visi no ārzemēm pienākušie sūtījumi. Par to viņš saka: „Tur arī tiku mazliet skaidrībā. Izrādās, ka šajā izdevumā ir bijis kaut kas tāds, ko man un citiem latviešiem nepienākas lasīt, tāpēc tas no paciņas izņemts un nosūtīts adresātam atpakaļ." Tā viņam paskaidrojis muitas darbinieks. Atpakaļ sūtījumam arī būšot pievienots paskaidrojums. Līdz šim vēl to saņēmis neesmu.

Vēstules beigās paziņa raksta: „Man neviļus rodas jautājums, kāpēc tad vispār jādarbojas tādai Latvijas Komitejai Kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs, ja jebkuŗa informācija par tautiešiem tiek pilnīgi nogriezta. Ja pat Māksla tiek ierindota politikas sfairās." Kā nu ir, tautieši, kultūras sakaru sludinātāji, vai nav mazliet jānosarkst?

K. Strazdiņš

MEMORANDUS LATVIEŠU VALODĀ

Madrides, līdzīgi Helsinku un Belgradas konferenču memorandiem, ir tikuši izgatavoti angļu, un šķiet arī citu zemju valodās, bet šie apsūdzības materiāli — memorandi nav tulkoti latviešu valodā, lai tos varētu lasīt visa latviešu tauta šeit un tur. Latviešu memorandus, protams, lasa tur arī „špices", bet latviešu tauta nezina memorandu saturu.

Ikvienai latviešu centrālai organizācijai, kā ALA-i u.c., vajadzētu svešvalodā iespiestos memorandus tulkot un izdot lielākā skaitā latviešu valodā, kaut pret mērenu samaksu § 2.—3. gabalā, la- vajadzības gadījumā šos latviešu teksta memorandus „iefiltrētu" okupētajā Latvijā tautiešiem lasīšanai.

Otrkārt, šodien trimdā kā vidējā, tā vecākā paaudze pilnībā nav paspējusi apgūt patvēruma zemes valodu, memorandi tautā neizplatās, tie kalpo diplomātijai — „augšnamam".

J. Dts. sr.

Pulkvedis Artūrs Galindoms†

NAV LIELĀKAS MĪLESTĪBAS KĀ ATDOT DZĪVĪBU PAR SAVIEM BRĀĻIEM

Selonija Latvijas brīvības cīņās

Kā mūsu tautas vēsturisko notikumu līdzdzīvotājs, vēlos atstāt savu atmiņu vēstījumu nacionāliem ideālistiem, bet jo sevišķi tiem jaunekļiem, kas vēl stāsies korporāciju rindās un zvērēs korporāciju devīzēs apliecinātos zvērestus latviešu tautai un Latvijas valstij.

KĀPĒC UN KĀ TAPA ATSEVIŠĶĀ STUDENTU ROTA.

Lai vēlreiz atceramies Pirmā pasaules kara brāzmainos notikumus: latviešu strēlnieku slavenās kaujas Ložmetēju kalnā un Nāves salā, latviešu bēgļu gaitas Krievijā, Rīgas okupāciju līdz ar Rīgas politechniskā institūta pārcelšanu uz Maskavu, ar ierakumiem izvagotās Kurzemes, Zemgales un Vidzemes āres un laukus, akadēmiskās jaunatnes iesaukšanu krievu armijā, tautas upuŗus un ciešanas, bet arī lepnumu par latviešu strēlnieku varonību un kauju slavu. Kad uzbrūk ķeizariskā Krievija, vācu spēki okupē Latviju, bet strēlnieku pulki izklīst, daļēji paliekot dzimtenē, daļēji atkāpjoties uz Krievijas iekšieni, kur viena daļa savukārt pieslejas komūnistu režīmam, bet citi nonāk līdz pretlielnieciskajām armijām Sibirijā vai Krievijas dienvidos. Latviešu tautas posts un ciešanas ir neaprakstāmi smagas.

Vācu okupācijas vara Latvijā, Rīgā, atveŗ bijušā Rīgas politechniskā institūtā Baltische Technische Hochschule, kur atkal sāk studēt latvieši. 1918. g. oktobŗa sākumā atkal sāk darboties Selonijas K!ts un oficiālā dzīve atjaunojas pagaidu telpās Nikolaja ielā 65/67, Riteņbraucēju biedrībai piederošā namā. K!ts nolemj šinī sēmestrī pēc kaŗa pārtraukuma uzņemt jaunus krustdēlus, līdz ar ko aktīvo sēļu skaits pieaug līdz apm. 50 locekļiem. Oldermanis J. Liģers, kuŗam vēl tanī laikā mugurā kaŗavīra-virsnieka tērps, bet gan bez ārējām nozīmēm, ar vislielāko sirsnību nododas krustdēlu audzināšanas darbam un, jāsaka, neatsveŗami ir viņa nopelni šo jauno Selonijas locekļu izaudzināšanā tanī garā, kāds bija nepieciešams šajās vēsturiskajās dienās.

Latviešu tautas, sevišķi nacionālo studentu, noskaņojums pret vāciešu okupācijas varu pieņēmās. Selonijas jauniem komiltoņiem rodas pat ideja apgāzt okupācijas varas uzcelto pieminekli vācu kaŗavīriem pie Rīgas apgabaltiesas, bet tas neizdodas. Rodas daudzi riskanti momenti attieksmēs ar vācu okupācijas varu, līdz pienāk 1918. gada 18. novembŗa diena ar Latvijas valsts proklamēšanas aktu. Selonijas un Talavijas locekļi vēsturiskajā aktā izpilda kārtības sargu uzdevumus. Latvijas neatkarības pasludināšana rada buršu sirdīs tik spēcīgu nacionālo sajūsmu un degsmi, ka Selonijas krustdēlu — Nikolaja Grundmaņa un Gustava Celmiņa ierosmē kāda kundze ar savu meitu no drēbju drapējumiem Nacionālā teātŗa zālē, kur bija noticis proklamēšanas akts, pagatavoja divus prāvus mūsu valsts sarkanbaltsarkanos karogus. Nākamās dienas, t.i. 19. novembŗa, rītā pieminētie krustdēli abus karogus izkāra pie bijušā Rīgas politechniskā institūta, vēlāk Latvijas universitātes galvenās ēkas ieejas. Protams, tas ļoti nepatika jaunās Latvijas pretiniekiem un plīvojošie karogi ir dadzis viņu acīs, bet aiztikt tos viņi neiedrošinājās. Pēc trīs dienu plīvošanas karogus noņēma paši kārēji — krustdēli N. Grundmanis un G. Celmiņš. Un tā Selonijas krustdēli ir pirmie, kas pacēla mūsu valsts sarkanbaltsarkano karogu, lai tas latviešu tautai vēstītu neatkarības un brīvības iegūšanu, tās senu ilgu piepildīšanos.

Pēc Latvijas valsts neatkarības proklamēšanas Selonijas un Talavijas konventi gan atsevišķi, gan kopēji pārrunā notikumu gaitu jaunajā Latvijas republikā, kuŗu no austrumiem apdraud iebrucēja sarkanarmija. Kādā konventu apspriedē jauns Selonijas tautietis Reinholds Muške, kas studē ķīmiju, brīvi pārvalda sešas valodas un apveltīts ar absolūto mūzikālo dzirdi un kam profesors Valdens paredzēja ļoti spožu nākotni, ierosina ideju radīt Selonijas un Talavijas konventu kaujas vienību — rotu, kuŗā obligāti jāiestājas visiem abu konventu kommilitoņiem un krustdēliem, aicinot piedalīties arī filistrus, tāpat citu latviešu korporāciju locekļus un jaunatni no buršu tuvinieku aprindām, kas kommilitoņiem labi pazīstmi. Šo R. Muškes ideju īstenot Selonijas ģenerālsapulce nolemj 29. novembrī un Talavija — 13. decembrī. Šo vēsturisko lēmumu paziņošanai apsardzības ministram Jānim Zālītim nozīmē Selonijas t/l vicesenioru A. Galindomu (t/l seniors B. Einbergs u.c. kommilitoņi bija aizbraukuši uz Cēsīm) un idejas ierosinātāju com! R. Muški, bet no Talavijas t/l senioru A. Šūlmani un com! Davidu Muški. Paziņojot Selonijas un Talavijas lēmumus par Studentu rotas dibināšanu, pārstāvji deklarēja, ka korporācijas nodod sevi valdības rīcībā kā valdības sargi un ka Studentu rota patur tiesības pati noteikt savu komandieri un par tādu izvēlas Selonijas krustdēlu kapteini Nikolaju Grundmani, Zemgales saimnieka dēlu, kas, 2. latviešu strēlnieku pulka virsnieks būdams, bija pierādījis izcilu varonību bīstamos izlūku gājienos. Izsaka arī vēlēšanos nosaukt rotu par Atsevišķo studentu rotu un ka tā būtu pakļauta tieši valdībai.

Apsardzības ministrs pēc 18. novembŗa bija mēģinājis atvērt Rīgas iesaukšanas punktus, iecelot dažos punktos par vadītājiem pēc dienesta pakāpes vecākos krievu kaŗa skolas virsniekus. Pasākums cieta pilnīgu neveiksmi. Šie virsnieki bija dienējuši dažādos Latvijas garnizonos vai atgriezušies no gūsta. Viņiem ideja par to, kā jārīkojas brīdī, kad maza, vēsturiski veca tauta iegūst savu neatkarību, bija pilnīgi jauna un sveša. Doma par komandām latviešu valodā, latviešu patriotisms — viss viņiem bija neparasts. Cīņa pret zināmām krieviskās ietekmes atliekām valdībai bija pat vēl jāizcīna Latvijas pastāvēšanas laikā un šinī ziņā Studentu rotas kaŗavīri valdībai bija vislabākais nacionālā parauga materiāls. Tādēļ arī, Studentu rotu dibinot, Selonijas un Talavijas konventi vēlējās izraudzīt paši savu komandieri un paturēt neatkarību, jo krievu kaŗa skolas virsnieku kaujas taktika krasi atšķīrās no modernās vācu un sabiedroto taktikas. Vecās skolas virsnieki, vadot Studentu rotu ar tās īpatnējo sastāvu, varētu ruinēt tās buršu tikumu saites, kas mūs vienoja draudzībā uz dzīvību un nāvi.

Studentu rota apņemas pašiniciātīvas ceļā sagādāt apbrunojumu un apgādi gan no vācu atejošām daļām, gan no pamestām noliktavām vai arī pirkšanas ceļā, tāpat arī jaunos kaŗavīrus militāri apmācīt. Apsardzības ministrs Zālītis bija pārsteigts par šādu konventu uzticību jaunās Latvijas pirmajai valdībai un aizkustināts par tik īstu tēvzemes mīlestības apliecināšanu. Sazinājies ar ministru prezidentu Kārli Ulmani, Zālītis deva savu oficiālo piekrišanu Atsevišķās studentu rotas dibināšanai. Tas notika 1918. gada 20. decembrī, kas arī ir Atsevišķās studentu rotas dibināšanas diena. Pats Atsevišķās studentu rotas dibināšanas idejas autors Reinholds Muške, diemžēl, jo drīz mira.

Tajā laikā Studentu rotai nebija dienesta sakaru ar sa-

(turpinājums 18. lp.)

Starp tuksnesi un Nīlu

ĒĢIPTES CEĻOJUMA PIEZĪMES

INDRA GUBIŅA

(2. turpinājums)

Pa ceļam paņemam Veltu un Lauru, lidlaukā satiekam Litu un Veru, un nu mēs sešas tautietes dosimies uz tālo, teiksmaino Ēģipti!

Kad esam lidmašīnā, esmu mierīga un atjēgusies. Varētu braukt, bet lidmašīna neceļas. Sākam smiet, sak', te jau vēl nav Ēģipte, te ir Kanada, un te visam vajadzēja atiet pēc noteiktā laika. Kad esam stundu nosēdējuši lidmašīnā, tā sāk kustēties, bet — tikai līdz Montrealai, kur Mirabella lidlaukā mums jānolaižas.

Tas ir tāds īpašs lidlauks, kaut kas līdzīgs spoku pilsētai. Milzīgie apmēri meža vidū nespēj braucējus piesaistīt, un tā kā arī lidlauka apkalpi nevar sadabūt, tad te gan daudz kas ir, bet nedarbojas, vai — darbojas aplam. Atceramies gaŗo nīkšanu šajā lidlaukā braucienā uz Gotlandes dziesmu svētkiem, bet — mūsu patika vai nepatika pret šo lidlauku nekā negroza!

Lidmašīna jāatstāj, mūs sadzen tādos kā būros, ar kuŗiem aizvizina līdz uzgaidāmajām telpām, bet tiklīdz esam izkāpuši, tā liek kāpt citā būrī un vizina atpakaļ uz lidmašīnu. Nevienīs nekā nesaprot, kas īsti notiek. Esam nokavējušies, tas ir skaidrs. Bet īstā kavēšanās tikai tagad sākas. Smejamies — kā jau Mirabelā!

Kad pāris stundas pagājušas, pasažieŗi kļūst nemierīgi. Grib zināt, kas noticis. Lidmašīnas spārnā esot kaut kas jālabo. Daži zina stāstīt, ka lidojuma laikā no Toronto līdz Mirabelai redzējuši spārnā uguni. Kaut kas dedzis. Nu mēs visi satraucamies. Kuŗš gan grib lidot pāri okeanam ar lidmašīnu, kuŗai spārns jau tepat deg?

Drīz lidmašīna būšot salabota, un mēs gaidīdami tagad varēšot iebaudīt mierīgi vakariņas. Tiesa, ēst visiem gribas, jo ir jau ap pusnakti.

Ēdām un izrēķinam, ka Parīzē labi, ja būsim ap pusdienas laiku, kaut gan bija paredzēts ielidot no rīta un bija solīta Parīzes apskates tūre.

Beidzot lidmašīna sāk kustēties un paceļas. Esam jau tā nonīkuši un paguruši, ka par spārna labojumu vairs neviens nerunā. Ja lido, tad jau viss kārtībā!

Mēs dodamies uz Ēģipti, mēs drāžamies cauri naktij, kuŗa nu ritinās sajauktā ritmā. Zinu, ka Kairo būsim tikai nākošā

nākošā naktī, ka vēl priekšā 24 stundu ceļošana, tādēļ mēģinu snaust, bet — nekādi nevaru iemigt. Otrreiz dzert valiumu vai kādas citas zāles neuzdrošinos. Gulēt nav iespējams. Tā jau tas parasts: katrā lidojumā gadās kāds bērns, kas raud visu laiku, kāds skaļš runātājs, kas nerēķinās ar citu nogurumu, vai kādi staigātāji, kuŗi gandrīz nekaunīgi atbalstās uz sēdvietu atzveltnēm, tā satricinādami vai uzmodinādami tur sēdošos. Būtībā nakts ir ļoti īsa, jo mēs tumsai izlaižamies cauri. Par 5 stundām agrāk ataust rīts. Taču Parīzē esam tikai pusdienas laikā, un atkal sākas nīkšana, kavēšanās, gaidīšana.

Pie iebraukšanas dokumentu pārbaudes gaŗas rindas. Pāris franči mierīgi pētī iebraucēju pases, tad kā gaŗlaikodamies iesit zīmogu. Ārkārtīgi lēni rindas virzās uz priekšu. Kad esam tuvāk, redzam, ka franču iebraucēji rindās nestāv, bet iet visiem priekšā. Viņi paši savā zemē, viņiem esot tiesības to darīt.

Neteiksim, ka rindās gaidītāji par šādu izrīcību sevišķi priecājas. Šur tur atskan pa skarbākai piezīmei.

Mēs, sešas latvietes, turamies kopā. Kad beidzot esam tikušas cauŗi, pa slīdošām kāpnēm aizslīdam, noslīdam stāvu zemāk un skatāmies, kur būs pārējie tūres dalībnieki. Pamanām grupu un ejam klāt, bet tūri nikna pretim steidzas tūres vadītāja Glena, kur mēs, latvietes esot bijušas? Viņa lidmašīnā jau visiem izdalījusi informāciju, bet mūs neesot varējusi atrast. Kā, kur bijām? Kur mūs lidmašīnā nosēdināja, tur sēdējām, un gan nemanījām, ka kāds mūs meklētu!

Negulētā nakts vadītāju saērcinājusi, un protams, nav viegli savākt ap 60 cilvēku, tomēr arī mūs nokaitina viņas asais tonis un ne pārāk laipni uzsvērtais — latvietes, un arī tas, ka viņa tādā kā izsmieklā saka: esmu priecīga, esmu patiešām priecīga, ka jūs beidzot atradāties! Es nenociešos un atsaku, ka viņa gan priecīga neizklausās. Pamanu uz slīdošām kāpnēm vēl pāri no mūsu grupas, tātad mēs neesam pēdējās! Starp mums sešām un vadītāju Glenu radies mazs saspīlējums.

Lai nu viņa darās, kā grib! Mēs piespraužam iedotās grupas zīmītes un stāvam kopā ar pārējiem. Glena, laikam tomēr manu piezīmi, ka neesam pēdējās, neievērojot, saka — ka nu beidzot varam visi iet uz busu. Un atkal šis ,,beidzot'' tā uzsvērts, ka mums it kā vajadzētu prasties un līst zemē, jo esam kavējušas visus pārējos.

Kad nu esam autobusā un pēc vārdiem pārbauda, vai patiešām visi ir, izrādās ka trūkst vēl kādi. Kamēr Glena aiziet atpakaļ tos sameklēt, mūs savā gādībā pārņem Īva, jautra kanadiešu meiča, kuŗa strādā Parīzē un gādā par Kanadas tūristu labklājību šeit. Protams, paredzētā Parīzes apskate tāda, kā bija izplānota, nevar notikt, jo mums ir tikai 2 stundas laika.

Kad autobusā iekāpj Glena ar pārējiem tūres dalībniekiem, autobuss sāk doties pilsētas virzienā. Īva, kuŗa, nakti kārtīgi izgulējusies, ir priecīga un mundra. Viņas prieks un možums pamazām pielīp arī pārējiem, kad viņa dedzīgi s[illegible], kas Parīzē redzams un pērkams. Dažas dāmas grib iepirkties, bet lielākais vairums tomēr grib redzēt Parīzi, kaut arī tikai vienu stundu! Pirkšanās alcējas izsēdina pie Meridien viesnīcas, kuŗa mums ir šeit Parīzē pieturas punkts, un pārējie Īvas pavadībā turpina ceļu pa ievērojamākām vietām.

Ir tomēr jauki pēc divdesmit gadiem atkal redzēt Luvru, Triumfa arku, pa gabalu Sacre Coeur balto kupolu, Eifeļa torni un skaistās, apstādītās ielas. Pie Notre Dama katedrāles izkāpjam no autobusa. Īva grib mums kaut ko par šo vareno katedrāli stāstīt, bet — kaut kas notiek. Bariņš ļaužu blaustās, cits bariņš skrien, citi skatās uz torni.

Izrādās, ka tornī sakāpuši korsikāņi, vicina karogus un brēc: Liberte, liberte! No apakšas saucējiem piebiedrojas citi, bet melni tērpti žandarmi trenkā gan apakšējos, gan augšējos blāvējus, dzen demonstrētājus projām.

Īsti nesaprotam, kas notiek? Netālu no mums melnīgsnēji jaunekļi sauc — lai dzīvo Komeini! Ā — nu man tūdaļ jādomā par vīra teikto, ka irānieši saņems 6 kanadietes! Plivinās melni paltraki, bārdaini apskranduši jauni cilvēki, melni žandarmi un pa vidu raibi tūristi. Neviens tomēr nebēg, visi gaida, kas notiks. Ļaudis stāv, lūkojas augšup, kur no torņa žandarmi jau paguvuši vairākus blāvējus nodzīt, tikai daži vēl stīvējas pretim.

Mūsu Īva atsāk runāt par Notre Dames durvju skulptūrām, bet es ieslīdu katedrālē, kur mani apņem svinīgs miers. Paejos līdz vidum, lai redzētu skaisto rozetlogu. Zinu, ka nav laika pa ailēm apiet katedrālei apkārt, kā toreiz pirms 20 gadiem, kad te biju pirmo reizi un kad mani pārņēma ārkārtīgi spēcīgs pārdzīvojums un svinīgums. Tagad šo svinīgumu traucē daudzie tūristi. Pa durvju spraugām spraucas iekšā vēl saucieni — Liberte, liberte! Paejos pa aili līdz altārim, uz kuŗa aizdegtas daudzas sveces. Nopērku arī es vienu un aizdedzinu. Šajā brīdī īsti nelūdzos, tikai domās pieminu savus mīļos un vēlos, lai viņiem dienas gaišas un labas. Mana svece stāv gaŗa un taisna pāri izdegušajām un pusdegušajām. Bet man jāiet, nav laika te stāvēt! Vēlu pati sev labu ceļojumu uz Ēģipti un atpakaļ!

Kāpjam atkal autobusā, līkumojam pa Parīzes bulvāŗiem atpakaļ uz viesnīcas pusi, kur Īva pieraksta, ko kuŗais vēlētos darīt nākamā sestdienā, atpakaļceļā no Kairo, kad Parīzē paliksim visu pēcpusdienu un nakti. Mēs lūdzam, vai viņa mums nevarētu pagādāt operas biļetes. Ā, Īva zina teikt, ka pašlaik rāda baletu — Operas fantomu, un sola biļetes apgādāt.

Pēc īsa azaida kopā ar Veru un Litu aizskrienam izpētīt, kur šai viesnīcai tuvumā apakšzemes stacija, lai nākamā sestdienā nebūtu lieki jākavējas.

(Turpinājums sekos)

Valda Bambera, dzim. Timma ieguvusi Bachelor of Education (B.Ed.) gradu Toronto universitātē. Pirms tam viņa beigusi Laurentian universitāti Sadberijā ar Bachelor of Arts (B.A.) gradu ģeografijā. Strādā par skolotāju Espanolā, kā arī vada skolas bibliotēku. Pieder pie korporācijas Spīdola.

NOSKAUTOTS MŪŽA GĀJUMS

Pazīstamais skautu kustības darbinieks, bij. Latvijas skautu priekšnieks, kapt. Pēteris Kārlis Vīlips 1. oktobrī atskatījās uz 80 mūža gadiem. Dzimis Rīgā, beidzis Latvijas Kaŗa skolas artilerijas nodaļu, skautu kustībā aktīvi darbojies kopš 16 g. vecumā, kad vēl dzīvoja Tērbatā. Par nopelniem Latvijas skautu organizēšanā un vadībā apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni u.c. goda zīmēm.

Daudziem no mums, kas skautošanu priekš 60 gadiem uzsāka Rīgā, vecākais vadītājs P. Vīlips ar savu stāju, lielo dedzību, ideālismu un nenogurstošo darba veiksmi bija izcila priekšzīme un mudinājums. Pēc smagā namdaŗa darba cēliena šinī krastā viņš ar dzīvesbiedri, bērnu ārsti Almu, tagad mitinās Meijvudā pie Čikāgas. Ģimenē izaudzināti divi dēli. 14 gadus P. Vīlips bija Čikāgas Ciānas draudzes vecajo padomes priekšsēdis.

Vanagu Kārlis

Tālivaldis Ķeniņš

Jāņa Kalniņa skaņdarbu vakarā

Jāņa Kalniņa kompoziciju vakars Toronto latviešu koncertapvienības izkārtojumā izvērtās par īstiem latviešu mūzikas svētkiem kā ar plašo izpildītāju saimi, tā ar silto klausītāju atsaucību pret tautā dziļi iemīļoto skaņradi.

Atskaņotie skaņdarbi ietvēra turpat 50 gadu ilgu darba posmu, sākot ar 1932. gadā 8. Vispārējos dziesmu svētkos atskaņoto tautas dziesmas apdari „Kuŗš putniņš", ar kuŗu komponists droši nostājās mūsu skaņražu pirmrindā, līdz ar visjaunāko, nule kā 7. Kanadas latviešu dziesmu svētku komitejas pasūtinājumā rakstīto kantāti „Cel mani, dziesma". Jāatzīmē, ka lielā daļa no programmas skaņdarbiem bija dažādos periodos komponistam īpaši pasūtināti: tas liecina par respektu un cieņu, kādus komponistam veltījuši kā izpildītāji, tā koncertu rīkotāji.

Solo dziesmas, komponētas galvenokārt Latvijas un Vācijas posmos, smalkjūtīgi atskaņoja Olga Pētersone-Griķe ar drošu līdzgaitnieci Editi Timermani pie klavierēm. Pētersonei-Griķei patīkami tembrēts mecosoprāns un jau gluži niansēts dziesmu tulkojums. Dziedonei vēl pagaidām trūkst sonorāks tonis zemajā reģistrī, bet vidēji-augšējā tesitūrā balss skan itin pievilcīgi un plaši. Tā kā J. Kalniņš pieskaitāms pie mūsu raženākiem solo dziesmu autoriem, būtu bijis interesanti dzirdēt arī kādu Kanadas laika paraugu: iedomājos, ka tādi ir.

Otra soliste, mūsu izcilā vijolniece Rasma Lielmane atskaņoja jau 6. Kanadas latviešu dziesmu svētkiem īpaši rakstīto Sonātu vijolei un klavierēm, kas rāda skaņradi pavisam citā aspektā nekā Latvijas un Vācijas laika kompozicijas. Skaņraksta valoda ir vietumis skopāka un koncentrētāka, harmonija laikmetīgāka un ritmiskais audums — krietni vien sarežģītāks. Taču visam tam pāri paceļas komponista prasme un briedums izteikties īpatas formas veidolos, talantam pārveidojoties intelektuālā pilnestībā. Latviešu klausītājos vārdi „simfonijas" un „sonātas" nav populāri — tādu gandrīz līdz šī gadsimteņa vidum bija samērā maz — tādēļ J. Kalniņa ievērojamais devums šajā laukā, īpaši trimdas posmā, ir īpaši tencinams. Es zinu, komponists nekad šādiem gigantiskiem pasākumiem neķeŗas klāt ar izteiktu vēlēšanos vēsturiski kalpot savas tautas kultūras pūram, gan drīzāk, lai izteiktu to, kas viņam kā individam mūzikas valodā sakāms. Tas tomēr nemazina komponista snieguma nacionālo vērtību, drīzāk to paceļ ideālistiskā cēlumā. Rasma Lielmane komplicēto skaņdarbu spēlēja ar dzīvu temperamentu un dzirkstīgu techniku, Marīnai Balterei droši atskaņojot klavieŗu partiju teicamā ansamblī. No pirmajā daļā dzirdētiem īsākiem skaņdarbiem, „Monologs" solo vijolei īpaši atplauka skaidrā un mērķtiecīgā dināmiskā veidojumā.

Komponists pēdējos gados daudz rakstījis Toronto DV sieviešu korim „Zīle", kas arī atskaņoja vairākus skaņdarbus, gan ar klavieŗu, gan ar stīgu kvinteta pavadījumu, gan ar abiem. Jāpiezīmē, ka visām dziesmām ir Ē. Raistera teksti un tās atspoguļo J. Kalniņa talanta daudzpusību un daudzveidību iedvesmes žanros: patriotisma jomā („Latvijai"), romantiskā jutoņa („Liesmas") vai tīri humoristiskā nokrāsā („Runča lūgšana") „Zīles sava meistarīgā diriģenta Arvīda Purva vadībā dziedāja tīri un skanīgi; droši komponistam šāds sniegums arī patika.

Koncertu noslēdza jauktā koŗa dziesmas „Kuŗš putniņis", „Līgo dziesma" un jaunā kantāte „Cel mani, dziesma", pārmaiņus diriģējot I. Beloglāzovam jun. un A. Purvam, apvienotā korī piedaloties Toronto Dainas un Sv. Andreja draudzes koŗiem. Īpašu interesi saistīja teicami uzrakstītās kantātes pirmatskaņojums, kur orķestŗa partiju uz klavierēm lietišķīgi spēlēja Edite Timermane. Kā tekstā (ko dzejniecei Ingrīdai Vīksnai arī pasūtināja 7. Kanadas dziesmu svētku komiteja), tā mūzikā daudz bagātas un iespaidīgas vielas, un paredzu tai gaŗu un sekmīgu mūžu mūsu dziesmu svētku un citu apvienotu koŗu koncertos. Visiem koristiem, kas piedalīsies 7. Kanadas latviešu dziesmu svētkos nākamvasar Toronto, varu likt tikai vienu lietu pie sirds: iemācaities šo skaisto skaņdarbu cik vien iespējams labi, lai tas orķestŗa pavadībā svētkos skanētu tādā spraigumā un krāšņumā, kādu tas ir pelnījis!

J. Kalniņu uz skatuves ar ziediem un atkārtoties aplausiem sumināja daudzi simti klausītāju, un komponists sev līdz arī izsauca dzejnieci I. Vīksnu, kuŗai pelnīti tika sava daļa publikas sirsnīgās atsaucības. Lai skaņradim nākotnē spalva droši cilājas dziesmām, kantātēm un simfonijām!

Tālivaldis Ķeniņš

Koncertapvienības vārdā komponistu Jāni Kalniņu ar dzimšanas dienas kliņģeri sveic Edite Ozola-Timermane un Herta Lejiņa.
Foto: J. Ligers

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

DAINAS KOŖA
diriģentes
Almas SKUDRAS-KĀRKLIŅAS
ATVADU KONCERTS
sestdien, 1980. gada 6. decembrī, pulksten 19.00
Kanadas Latviešu Centrā
4 Credit Union Drive, Toronto
Diriģenti Alma SKUDRA-KĀRKLIŅA
Jānis BELOGLAZOVS
Soliste Dace KĀRKLIŅA-HOLLIS
Saviesīgs vakars ar deju. Atspirdzinājumi.

Labi izdevušās kokļu diena

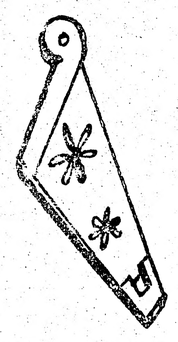

Gadskārtējās kokļu dienas 18. un 19. oktobrī bija pulcinājušas vairāk nekā 40 koklētāju galvaspilsētas Vašingtonas latviešu draudzes namā Rokvillē. Tās ievadīja rīkotāju pārstāvis Valdis Kārklis, sveicot koklētājus no malu malām un vēlot kokles skaņai vest jauno audzi pie latviešu valodas, tautas tradiciju pūra un kultūras mantojuma bagātībām.

Kokļu dienās bija arī referāti par tautas tradiciju izpausmēm. Šogad par referenti bija aicināta jaunā latviešu mūzikoloģe Kristīne Jaremko no Los Andželosas, kas aizvadīto vasaru bija pavadījusi Viļņā, mācoties lietuviešu valodu un tautas mūziku. Viņas referāts sestdienas rīta cēlienā „Trīs galvenās izpausmju formas tautas mūzikas instrumentu lietošanā tagadējā Lietuvā un Latvijā" deva ieskatu par grupām, kādās tur kopj tautas mūziku. Ar mūsu kaimiņu tautas mūzikas instrumentiem mūzejos un ikdienā referente iepazīstināja koklētājus nākamā rītā. Sniegums, kaut illustrēts ar uzņēmumiem, galvenokārt no lietuviešu mūzikas ansambļiem un instrumentiem, varēja būt augstākā līmeni, šķiet, referente vielu bija pavirši sakārtojusi, paskaidrojumi bija visai sekli. Jaunajai etnomūziķei vēl jāstrādā, lai uzlabotu prezentāciju un vielas dziļumu.

Sarīkojuma telpās bija arī kokļu izstāde ar dažādiem eksponātiem. Bija redzama Korāta 1930. gados darināta kokle, kuŗa kādreiz atradās Latvijas sūtniecības etnografiskajā kolekcijā Romā. Koklei, ko lieto Ingrīda Kārkliņa Teksasā, spēlējot īru mūzikas ansamblī, pievienots pastiprinātājs. K. Intenbergs no Albānijas, N.Y. bija atvedis parādīt dažas kokles ar 18 stīgām. Interesants bija aparāts ar skaņas metronomu, kas noderīgs kokles skaņošanai. To konstruējis Valdis Garuts Oregonā. Apmeklētāji varēja izsekot līdz kokļu un koklēšanas atjaunošanas kustības gaitai attēlos un rakstos, kas bija izlikti ap eksponātu galdu. Šos materiālus bija sakārtojis kokļu informācijas centra vadītājs Kārlis Staško no Toronto.

Sestdienas pēcpusdienas cēlienā koklētāji vingrinājās kopspēlē Imanta Mežaraupa vadībā. Viņa uzdevums bija saliedēt atsevišķos spēlētājus vienā vienībā. Koklētāji nāca no visām Amerikas malām. Tā sirmai vecmāmiņai no tālās Vašingtonas pavalsts, kas tikai šogad uzsākusi koklēšanu, blakus koklēja Vašingtonas D.C. latviešu skolas audzēkne, kas arī pirmo reizi spēlēja tik lielā pulkā. Koklētāji nāca kā no dienvidiem — Floridas un Teksasas, tā ziemeļiem — Toronto un Hamiltonas. Kanadieši veidoja apvienotā ansambļa kodolu.

Vakara koncertā pirmie klausītāju priekšā devās Hamiltonas latviešu skolas koklētāji Andŗa Dindzāna vadībā, raiti atskaņojot 3 dziesmas. Ansamblis labi saspēlējies; patīkami skanēja vīrieša balss dziesmā Es ar sauli saderēju. Tad uz skatuves uznāca viena mājinieku — vašingtoniešu grupa — virdžīnieši. Ansamblī lielāko kokli turēja pats mazākais koklētājs Laris Kārklis. Tālāk trīs mazas Filadelfijas latv. skolas dejotājas iepriecināja ar trīs māsiņu mīļu dzīvošanu.

Latviešu sarīkojumos reti dzirdēta ir kokles ziemeļu zemes māsa — kannel. Rīkotāji bija parūpējušies, lai šoreiz klausītājiem būtu šī iespēja. To ar lielisku techniku spēlēja Liliana Esopa, igauņu koklētāja no Baltimoras. Kannel ir daudzkārt lielāks instruments par kokli, tās spēlēšanai vajadzīgs galdiņš. Igauņu viešņa bija pārsteigta par mūsu koklētāju jaunaudzi: igauņi sava senā instrumenta lietošanu ikdienā vēl nav atjaunojuši. Valda un Vita Tēraudas no Merilandes raiti atskaņoja 3 dziesmas, vienu no tām pašas Valdas komponētu. Četru Beverīnas audzinātāju un audzēkņu kvartets teicami dziedāja vairākas tautas dziesmas. Atsevišķo ansambļu priekšnesumus nobeidza lielā Toronto koklētāju grupa Ariānas Liepiņas vadībā. Jaunā koklētāja Aelita Brīviņa deva kokles solo savā kompozicijā Brīvības sapnis.

Programmas starplaikā pieteicēja Maruta Kārkle klausītājus iepazīstināja ar koklēšanas celmlaužiem — etnografu Leonīdu Linautu, inženieri Konstantīnu Dravnieku, kokļu darinātāju Kārli Staško, koklētājām Birutu Sūrmani un Maiju Medni. Uz skatuves devās turpat četrdesmit koklētāju apvienotais ansamblis Imantu Mežaraupa vadībā, lai spēlētu savam un klausītāju priekam. Dagnijas Bērziņas un Ariānas Liepiņas solo balsis divās dziesmās labi iederējās kokļu pavadījumā.

Kārļa Lietiņa sabalsotajā Seši rīti nedēļā daudzi koklētāji dziedāja līdz korī. Sarīkojums beidzās ar gludi izpildītu Sešdanci, kur visiem koklētājiem ar stabuli pievienojās Ingrīda Kārkliņa. L. Linauts pateicās koklētājiem, uzsverot, ka daudzkārt pārsniegtas cerības, ar kādām viņš pirms 20 gadiem palīdzējis pirmajiem interesentiem iepazīt kokles spēli un būvi. Šai laikā no pāris koklētājiem tagad izaugusi saime, kas sniedzas piecos simtos.

Koncerta daļai sekoja saviesīga dzīvē ar dziedāšanu, rotaļām un dejām. Apmeklētāji varēja iebaudīt jāņu sieru un kvasu, par ko bija rūpējušās rīkotājas Ineses Balodes vadībā. Kokļu dienas izskanēja, lai atkal citugad pulcinātu koklētājus citā vietā.

V. Kārklis

Jauna latviešu stipendija Kentā

Latvijas universitātes gada svētku atceres sarīkojumā 27. septembrī Klīvlandē atklātībai paziņoja, ka pirmā latviešu stipendija Kentas valsts universitātē piešķirta Benitai Mairai Brošai. Viņa ir 19 g. v. otrā kursa studente žurnālistikā un saņemto 1000 dol. stipendiju atstrādās universitātes Latviešu materiālu krātuvē. Galvenie pienākumi viņai būs mēģināt dabūt iztrūkstošos numurus latviešu žurnālu komplektiem, lai tos varētu iesiet un nodot apgrozībā, kā arī sīkakas sakārtošanas darbi latviešu archīvos. No tiem plašākie ir nelaikā prof. Jāņa Rutmaņa materiāli par Baltijas universitāti, latviešu architektiem trimdā un latviešu pārvietoto personu nometņu pārvaldi, tāpat arī Latviešu ārstu un zobārstu apvienības biografiskie apraksti.

Kentas valsts universitātē aktīvi darbojas latviešu valodas kursi, pastāv arī oficiāli atzīta Latviešu studentu delegācija. Katru pavasari tiek rīkota latviešu izstāde, un latviešiem ir vienmēr savs stends arī gadskārtēja starptautiskā tirdziņā. Sīkāka informācija par latviešu aktīvitātēm universitātē iegūstama no lietuviešu izcelsmes prof. Džona Kadzova pa tālr. (216) 672-2389 vai arī rakstot ar adresi: Dr. John Cadzow, Director, Ethnic Heritage Program, 729 Wright Hall, Kent State University, Kent, OH 44242.

Ar šo pašu adresi var nosūtīt arī latviešu grāmatu un žurnālu brīveksemplārus, kā arī eventuālus ziedojumus nākamā gada stipendijai, čekus rakstot uz KSU Foundation, Latvian Sholarship Fund, Account No. 300-009 vārda. Visi ziedotāji saņem rakstveida pateicību; par ziedojumiem, sākot ar 100 dol., pateicas pats universitātes prezidents, un tie tiek publicēti presē. Šogad bez šo rindiņu autora un viena anonima ziedotāja, pa 100 dol. ziedojusi DV Apvienība Klīvlandē, Klīvlandes latviešu biedrība, Latviešu Klīvlandes kreditsabiedrība, Latviešu draudzes kreditsabiedrība Klīvlandē un Korporāciju kopas Klīvlandē, kopā 1250 dol. Nākamgad savācamā minimālā ziedojumu kopsumma būs 1750 dol., ko domāts savākt, griežoties pie plašākas sabiedrības.

V. Kukainis

ŅUJORKA

Atgriežoties no notikušās Varoņdarbu izrādes Ņujorkā, satiksmes negadījumā 27. oktobŗa agrā rīta stundā miris 44 gadu vecais bibliotēkars Nīls Briška. Viņa vadītā automašīna ieskrējusi ceļa vidus aizsargstienī Putnama apriņķī, ziemeļos no Ņujorkas pilsētas pl. 2 naktī. Briška bija devies atpakaļ uz savu dzīves vietu Albanijā. Viņš bija vienīgais mašīnā, un policija to atrada mirušu, izsviestu no mašīnas pl. 6 no rīta, par ko paziņoja piederīgiem Albanijā. Viņš kremēts un apglabāts Brāļu kapos Katskilos. Nelaikis atstāj divus brāļus un tēvu.

(173. a turpinājums)

LATVIEŠU „KREISUMS".

Kaut kādi Parīze ir iemīļota Eiropas mākslinieku mītne un revolūcionāru centrs jau no lielā poļu dzejnieka Ādama Mickēviča un Latgales dumpīgā grāfa Plātera laikiem, ko vēlāk cara kara tiesa Daugavpilī sodīja ar nāvi. Nesamierināmie nemiernieki apēno visu vecā kontinenta 19. gadu simtenī, Mickēvičs, ko poļi godādami pielīdzina savam ģerbonim Baltajam Ērglim, Heine, kas ilgus gadus nīka slimības gultā, bet no kura izstaroja brīvības alkas pār visu Vāciju.

„Mēs visi esam dumpinieki garā, Mickēvičs, Plāters Parīzē kā bij", dzejoja Sudrabkals toreiz, kad vēl nebija pazaudējis talantu. Arī latvieši miruši Francijas gaišajā galvaspilsētā, kur tik daudz dzejas, slavas un mākslas: Ansis Cīrulis, Jūlijs Jēgers, Fēliks Cielēns, Aija Betrāne-Dunkāna un no mazā intellektuāļu pulciņa, kas nupat aprakstīts, vēl Austra Krauze, Alīna Grīnberga, Ilona Leimane un pār visām lietām Andrejs Kurcijs-Kuršinskis, kas savu pseudonimu izvēlējies pēc Kursas vārda un kāda vēsturē pazīstama seno romiešu varoņa Kurcija (Curtius).

Alīna stāstīja par franču paziņām, to vidū seviški cienīja jauneklīgo Andrē Malro (žurnālistu, esejistu, mākslas filozofu, dzim. 1901. gadā.. Darbojies kā revolūcionārs Ķīnā un piedalījies Spānijas pilsoņu karā, Malro vēlāk mainīja politiskos uzskatus un bija De Golla valdības redzams locekļis — kultūras ministrs, atklāja Leonardo Da Vinči Monas Lizas izstādi Amerikā. Tagad šis spožais vīrs ir miris.

Marija Leiko, pēc manām domām, vislielākā māksliniece minēto vidū, varbūt latviešu 20. gadu simteņa dižākā skatuves personība. Viņa pilnīgi ietiecās starptautiskajā klasē, mums tādu maz. Kādreiz viesojoties Rīgā no Berlīnes, Blosfelda mūzikāliju veikala logā Brīvības bulvārī bija izlikts Nacionālajā teātrī izziņotas lugas autora Heinricha Manna ģīmetne ar pašrocīgu veltījumu: „Meiner M-me Legros Marija Leiko — Heinrich Mann." Lielais vācu rakstnieks bija atzinis un novērtējis mūsu tautieti par savas varones labāko iemiesojumu.

Latviešu „kreisums" sākās ar Raini un Aspaziju, kas šajās atmiņās jau pieminēti. Abi skaitījās sociāldemokrāti, kaut patiesībā bija visas tautas dzejnieki. Piektajā gadā un Latvijā abi bija radikāļi. Rainis tika izsūtīts par marksistiskās Dienas Lapas rediģēšanu. Satversmes sapulcē sociāldemokratu frakcijā bija šādi rakstnieki sociāldemokratu partijas biedri: Rainis, Aspazija, Arvēds Švābe, vēlākais stipri konservātīvais vēsturnieks, pat Ulmaņa piekritējs, tāpat kā bijušais sociāldemokrats Margers Skujenieks, Andrejs Kurcijs, Kārlis Dzelzītis un mazāk dzirdētais dzejnieks R. Lapsa.

Jau no bērnības Kurcijs bija sociālisma piekritējs. Šo maigo, agrīno dzīves posmu viņš attēlojis pabiezā grāmatā „Cūkgans" (Rīgā, 1956. g.). Viņa vecaistēvs bijis Meženieku muižas rijnieks, tēvs un māte saimnieki, tātad „budži", „izsūcēji", bet dzīvo samērā lielā trūcībā un strādā vairāk nekā viņu gājēji. Dēli — Kurcijs un divi vecākie brāļi — agri tiek pielikti pie lauku darbiem, tēvs — tiesas vīrs un dusmīgas dabas — vienu brāli padzen. Viņš attopas tikai tad, kad ierauga to turpat tuvumā par skolotāju.

Izglītībai nozīme! Vai nu mācīties vai iet uz Liepāju par strādnieku. Tur ir drāšu fabrika un ostā pienāk daudz kuģu, kas izkraujami. Melna maize, bet dzīva nauda. Ap 1890. gadu sākās Andreja stāsts un cūkgana amats. Cūku diezgan daudz, arī „grunte", jādomā prāva, kā biežāk Kurzemē, tik kultūras maz — viss apgabals trūcīgs, kamēr Vidzemes malienā ap to pašu laiku tika ievesti labāki lopi, iekopti tīrumi. Novads Priekules tuvumā, tā ir teiksmaina zeme, kur mīlēja Indulis un Arija. Te īpašvārdi Pudiķis, Embūte, kā Raiņa traģēdijā, Imbelis (Kristapa mīlinātmais vārds) varbūt ir senā Indrika pēcnācējs. Un Friči, Kriši no mirstīgā kalendāra, bet Žanis — tas pats pagānu Jānis!

Andreja Kurcija bērnības atmiņas Cūkgans pirmo reizi iznākušas Rīgā 1936. gadā, otrreiz 1937. gadā Maskavā, „Prometeja" apgādā, pēc tam trešo reizi Rīgā 1956. gadā, papildinātas ar pirmo skolas laiku. Priekšvārdos autors pareizi norāda uz šās profesijas seno vēsturi, pēc viņa domām, tā ir vecāka par gadsimtu, kad norisinājās Odiseja varoņdarbi. Kāpēc gan krievi grāmatu izdeva? Cūkgani nenāca no trūcīgākās šķiras — gājējiem vien, arī saimnieku bērni gāja cauri šai latviešu zēnu un meiteņu dzīves skolai, kas bija diezgan smaga (jāceļas agri, ar miegu kaujoties, jāuzmana „pavalstnieces" ilgas stundas, arī basām kājām aukstā rasā, ēdiens pieticīgs un sauss, kas uztur liesu, bet rudeņos pārtrauc nest launagu uz noru, tad moka pat izsalkums.).

Andreja tēvs ir „budzis", šaimnieks, kas līdz ar māti strādā vēl vairāk par citiem. Gana dienas Kuršinskim risinās no 1890. gada līdz 1895. gadam. pēc tam skolas gadi parādīti līdz 1905. gadam, „cariskās apspiestības apstākļos", kā teikts ievadā. Nekāda sevišķi tiesiska apspiestība toreiz vairs nebija, izņemot padotību krievu ierēdņiem, skolotājiem, kaut arī ap to laiku Jaunsudrabiņš savā „Baltajā grāmatā" tēlo nabadzību, kad siļķe bija liels retums. Līdzīgi apstākļi arī tagad, kad latvieši dzimtenē atkal zem krieva, un viņiem pat zeme atņemta! Mums toreiz Vidzemē bija lieli dārzi, visa kā vairāk nekā trūcīgajiem Krievijas zemniekiem.

Tiesa, Kurzeme bija atpalikusi saimnieciski, bet ceļš uz panākumiem bija vaļā, to zināja Jaunsudrabiņš, kas mācījās par muižkungu, un arī vecais Kuršinskis, kas visus trīs dēlus aizraidīja skolās. Pilsētās bija izdevības visādas — Rīgā, Liepājā jau toreiz bagātas. „Tagad mums ceļš uz leju, uz jūru, bet man arvien likās, ka tas iet pret kalnu", nobeidz Kurcijs savu „Cūkganu".

Rūpes par personisku labklājību mudināja izglītoties, un sociālisma teorētiķi atbalstīja šo dziņu, cerēdami, ka pilsētās sakrāsies masas, kas ievedīs citu iekārtu. Vai ieveda vai ne — intelligentie personiski tika uz priekšu.

Grāmatā par bērnību Kurcijs runā tiešām par bērnību, par tās jaukumiem, svaigo, jauno pasauli, kas arī grūtumus liek iemīlēt. Ar itin siltu iejūtu rakstnieks atceras gan savas ģimenes locekļus, gan draugus — gājējus, gan kustoņus, mājas, kokus.

Kurzemnieka noslēgtajai dabai (ar pa daļai sevišķīgiem sejas vaibstiem), raksturīgi, ka viņš nodzīvo tepat piecpadsmit gadus, bet gandrīz nekāda vēsma vēl viņa atmiņām neiziet cauri no jebvienas ieskatītas meitenes aroma. Viņš ir jūtīgs un arī domā diezgan, tā viņa sacerējums vērtīgāks par Jaunsudrabiņa gribēto vienkāršību.

Ar pilngadību Kurcijs jau pats aktīvi jūt līdz revolūcionāriem. Vai kāds varēja būt pret Piektā gada cīnītājiem, kad pats cars viltīgā manifestā apsolīja tautai demokratiskas brīvības? Tā kā Kurcijs bija publicējies Ulmaņa laikā, tad preses nodaļas vadītājs Roberts Lapsiņš, kas no rakstniecības neko nezināja, „izlaida cauri" arī nākamo grāmatu — romānu par 1905. gadu, kur vietām autoritārajā laikmetā diezgan nepiemērotas domas.

(Nobeigums sekos)

RAIBĀ NEDĒĻA

PĀVESTA APSŪDZĪBA

Liela daļa pasaules ar patiesu izbrīnu vēroja pāvesta Jāņa Paula izšķiršanos doties ceļojumā uz lielā reformātora Mārtiņa Lutera protestantisma šūpuļa zemi. Tagad Svētā Tēva vēsturiskais Rietumvācijas apmeklējums jau pieder vēsturei. Bez šaubām, augstu jāvērtē tālredzīgais pāvesta aicinājums visiem kristiešiem saslēgties ciešākā vienībā un pārvarēt līdzšinējās pretišķības. Varbūt ka ar to ir iezvanīts katoļu baznīcas un protestantu dogmatisko pretišķību izlīdzinājuma sākums.

Rietumvācijas apmeklējumā mūsdienu pasaules lielākā morālā autoritāte pāvests Jānis Pauls visus pārsteidza ar asām deklarācijām, kuŗas daudzas tautas un valstis līdz šim bija veltīgi gaidījušas no kāda tā dēvētā brīvās pasaules vadošā politiķa mutes.

350.000 svētceļnieku (katoļu un luterāņu) klātienē Maincā pāvests teica: „Imperiālismam, agresijai, dominēšanai, izmantošanai un koloniālismam ir jāpazūt no zemes virsas. Es to saku reizē kā tās tautas dēls (Polijas), kas gadu simteņiem smagi cietusi, bet kas tomēr

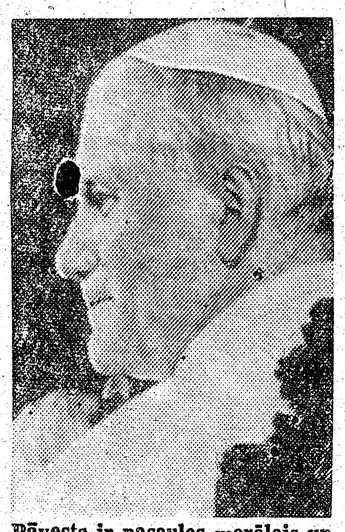

Pāvests ir pasaules morālais un netiešais politiskais vadonis.

lielā apņēmībā nav atteikusies cīnīties par savām cilvēka un nacionālām tiesībām."

Pieskaņoties Madrides konferencei, pāvests norādīja: „Pasaulei jāizšķiras par miera nodrošināšanu, kas var īstenoties, respektējot ikkatra atsevišķa individa un katras tautas taisnīgās tiesības."

Osnabrikas apmeklējumā pāvests Jānis Pauls vāciešus pārsteidza ar deklarāciju, ka vienas tautas (Rietumvācijas un Austrumvācijas) mākslīga saskaldīšana nav attaisnojama. Viņš nešauboties, ka šī pārejošā netaisnā vēsturiskā kļūda tikšot izlabota.

NE VALDĪT, BET KALPOT

Mums ar vislielāko uzmanību jāseko sasprindzināto notikumu attīstībai Polijā. Dancigas strādnieku iesāktās revolūcijas galī-

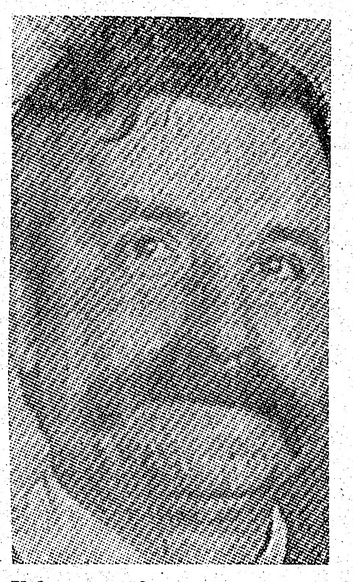

Valesa runāja un Kania klausījās.

gās konsekvences vēl neviens nespej pilnīgi novērtēt. Solidaritātes brīvo arodbiedrību apvienības vadoņa Valesas drāmatiskā tikšanās ar Kremļa prokonsulu — poļu komūnistu partijas vadoni Kaniu bija vēl nepiedzīvots politisks fainomens. Divu stundu apspriedēs Valesa bija galvenais runātājs, un Kaniam atlika tikai klausīties.

Valesa Polijas komūnistu vadonim norādījis: „Pienācis beidzamais laiks jums valdīšanas vietā sākt kalpot poļu tautai!"

Kā lielas vētras atbalss daudzās Polijas malās un it sevišķi Baltijas jūŗas piekrastē ,atkal uzliesmojuši spontāni streiki, Valesa no savas puses solījies, ka brīvās arodbiedrības, lai nesagādātu vēl lielākas grūtības Polijas saimnieciskā krizē, atturēsies no tālākiem streikiem. Reizē viņš arī norādījis, ka saimniecisko sarežģījumu vaina piedēvējama nevienam citam kā nekompetentiem komūnistu partijas funkcionāriem. Poļi jau pieprasījuši Vašingtonai 3 bilj. dolaru aizdevumu. Šī gada lielās neražas dēļ Polijai vairs nepietiks pašu maizes, un vienīgā cerība novērst badu ir rietumu palīdzīgā roka. Domājams, ka jaunievēlētais ASV prezidents Rēgens jau apsveŗ Vašingtonas un Varšavas tālāko attieksmju izveidošanas vadlīnijas.

OLAVS PALME MIERA MĀKLERA LOMĀ

Kā zināms, līdz šī gada 20. janvārim Kārters vēl paliks Baltajā namā. Kā prezidents viņš būs spiests pieņemt ne vienu vien svarīgu lēmumu. Amerikāņu ķīlnieku jautājums Teherānā ir atkal izstidzis sarežģītu politisku pretišķību purvā. Īsais optimisma periods ir jau izplēnējis, un amerikāņi uz šo problēmu atkal raugās ar vislielākām bažām. Alžīrijas starpniecība Vašingtonas un Teherānas sarunās nav devusi nekādus konkrētus rezultātus. Tajā pašā laikā Irakas bruņotie spēki ir jau paspējuši okupēt lielāko daļu no Irānas eļļas laukiem bagātās Kuzistanas provinces.

Pec pēdējām ziņām Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Kurts Valdheims esot lūdzis zviedru sociālistu vadoni Olafu Palmi uzņemties Irakas un Irānas pamiera sagatavošanas māklera lomu. Plānota neitrālas joslas radīšana, lai tā atšķirtu abas sanaidojušās puses. Droši vien Valdheims mēģinās šajā joslā iesūtīt Apvienoto Nāciju starptautisko „policijas armiju." Vai viņam tas izdosies, ir cits jautājums. Amerikā izglītību ieguvušais zviedru sociālistu vadonis Olafs Palme pazīstams kā nesaudzīgs Vašingtonas kritizētājs un nolicējs. Šķiet, ka Palmes māklera lomu bez iebildumiem jau akceptējusi Padomju savienība. Jāšaubās, vai Palme panāks kaut druscin vairāk nekā visi iepriekšējie nesekmīgie Vidējo austrumu ugunsgrēka apkarošanai sūtītie diplomāti.

MADRIDES POLITISKĀ KOMĒDIJA

Madride aizvadītajā nedēļā izveidojās par lielisku forumu, kur apspiesto tautu patrioti visas pasaules priekšā publiski spēja apsūdzēt Pad. savienību Helsinku līguma laušanā un doto solījumu nepildīšanā. Kremlis no saviem koloniāliem imperiālisma mērķiem un metodēm, kā arī no sarkanā fašisma diktātūras nebūt nav atteicies. Tādēļ pašā 35 valstu konferencē delegāti izmisuši centās panākt kaut kādu kompromisa formulu par pārrunājamo problēmu iztirzāšanu.

Vašingtonas un arī Otavas diplomātu negaidīti asās kritikas, protams, Kremlim bija vairāk nekā nepatīkamas. Padomju prese jau raksta par „amerikāņu un viņu rietumu līdzskrējēju izraisītiem aukstā kara vējiem, kuŗos bojā iešot lielā mīlestībā un rūpībā izaudzētā detantes puķe." Protams, ka Kremļa atzīšanos cilvēka tiesību izvarošanā un imperiālistiskās ekspansijas turpināšanā nevarēja sagaidīt.

Latvietis Māris Tilgals jau notiesāts uz 3 gadiem soda nometnē.

Un tā Madrides konference būs jāuzskata tikai par politisku komēdiju, kuŗas beidzamā cēlienā blēdis, gan pamatīgi norāts, atgriezīsies atpakaļ mājās un turpinās rīkoties pēc vecām nelietīgām paražām. Te gan jāpiezīmē, ka tieši Madrides konferences laikā visā Pad. savienībā notikušas plašas čekas apcietināšanas lielākās pilsētās, Rīgu ieskaitot. Apcietināto vidū bez žīdiem ir arī vairāki latvieši, igauņi un lietuvieši. Polijas notikumi un Afganistānas dēkas sagādājušas Brežņeva galmam smagas galvassāpes, un tieši tādēļ nākusi izšķiršanās par disidentu apslāpēšanu. Apcietināto vidū ir Māris Tilgals, kuŗam mēs varam izteikt līdzjūtību, sūtot paciņas uz:
USSR, Permskaya obl.
Teschusowskaya Rayon
pos. Vseswjatskaja,
utschr. WS-389/35.

VALSTSVĪRI UZ VAŠINGTONU

Šajās dienās viens pēc otra uz Vašingtonu dodas gandrīz visi Vecā kontinenta vadošie politiķi. Francijas prezidents Žiskards un Bonnas kanclers Helmūts Šmits okeanu nešķēršos, lai atvadītos no Džimija Kārtera. Viņu patiesās intereses ir nodibināt jau laikus kontaktu ar jaunievēlēto prezidentu Ronaldu Rēgenu un viņa tuvākiem padomdevējiem saimnieciskos un ārpolitikas jautājumos.

Rēgens pagājušā nedēļā nejauši ieradās Vašingtonā, lai satiktos ar vairākiem prominentiem republikāņu un arī demokratu partijas politiķiem. Domā, ka svarīgā amatā Rēgena kabinetā tiks bijušais demokrats, bet tagadējais republikānis Teksasas gubernātors Konelijs. Konservātīvam demokratam Džeksonam un bij. NATO spēku virspavēlniekam Eiropā ģenerālim Heigam arī esot rezervēti atbildīgi pienākumi.

Jaunievēlētais prezidents Rēgens esot pazīstams ar viņam raksturīgu uzticēšanos līdzstrādniekiem, kam viņš nebaidās atstāt lielu pastāvību uzticēto uzdevumu īstenošanā, citiem vārdiem, prezidents grib paturēt sev tikai vadlīniju noteikšanu, bet savas politikas reālizēšanu cedēt tālāk lietpratējiem. Varbūt ka tā būs drastiska līdzšinējās Vašingtonas politikas maiņa Baltajā namā, jo prezidents Kārters vissarežģītākās problēmās centās izšķirties viens pats un bieži vien paļāvās arī uz savas ģimenes locekļu ne pārāk kvalificētiem padomiem.

KOMŪNISTU TERORISTI VĒL VALDA CENTRĀLAMERIKĀ

Kremļa atbalstītie „brīvības cīnītāji" — komūnistu teroristi vēl joprojām mēģina sagrābt varu Centrālamerikā. El Salvadorā ik dienas notiek izrēķināšanās ar politiskiem pretiniekiem, un cietumi ir pārpildīti ar nevainīgiem cilvēkiem. Acīm redzot komūnisti cenšas nostiprināt savas pozicijas, iekāms šajā telpā sāks pūst jauni ASV ārpolitikas vēji.

Domā, ka stājoties amatā, jaunais ASV prezidents Rēgens darīs visu iespējamo, lai radītu Centrālamerikā Vašingtonai draudzīgu un labvēlīgu politisko klimatu, kar nozīmētu kreiso teroristu aktīvitātes paralizēšanu. Tautas vairākums tur ir jau atklājis komūnisma patieso seju un ar ilgām gaida amerikāņu palīdzīgo roku.

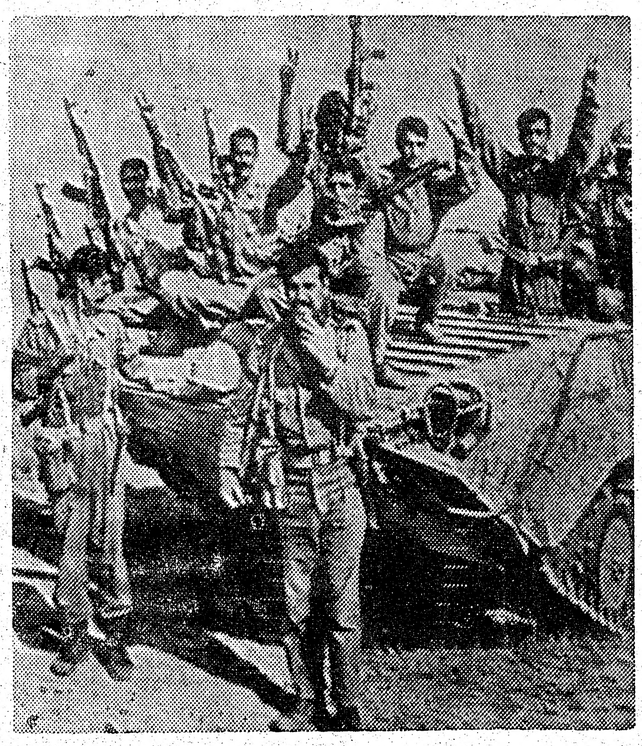

Irakas bruņotie spēki okupējuši Irānas eļļas bagāto territoriju.

Salvadorā cietumos smok nevainīgi cilvēki.

TORONTO ZIŅAS

● DV Toronto nodaļas Kaŗavīru godināšanas sarīkojums 22. novembrī, plkst. 19.30 DV namā, 125 Broadview Ave. Vakara ievadā vītn. Elmāra Krūkas uzruna. Programmā piedalās DV vīru koris Kanada, Alberta Vītola vadībā. Nobeigumā saviesīgs vakars.

● Lāčplēšu svētku un varoņu piemiņas svētbrīdī pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa Saulainē 8. novembrī pulcējās nepilns simts svinību dalībnieku. Pieminekļa padomes locekļi priekšnieka V. Tikiņa vadībā iepriekšējā nedēļas nogalē bija apkopuši pieminekļa vietu un apkārtni. Mācītājs Andrejs Arājs svētrunai bija izvēlējies 66 psalma 10. pantu: „Tu mūs esi pārbaudījis, ak Dievs, un esi mūs dzidrinādams kausējis kā kausē sudrabu." Kaŗavīru cildinājumu teica LNAK valdes viceprieksšēdis A. Joma, pieminot strēlniekus, kalpakiešus, Otrā pasaules kaŗa leģionārus un visus brīvības cīnītājus. Ziedu veltes Kritušo kaŗavīru pieminekļu pārvaldes priekšnieks V. Tikiņš, Kalpaka bataljona Kanadas kopas vecākais un savienības valdes priekšsēdis K. Tannis, arī Toronto korporāciju kopas vārdā, DV Kanadas valdes un DV Toronto nod. pārstāvis K. Zenaitis, Guntis Tannis jun. no LNJAK, S. Leimanis no Kanadas latviešu gaidu un skautu jendām, J. Koncis no Sv. Jāņa draudzes, Rīgas (72.) skautu vienības dižskautiem Zintis Pērkons, Latviešu pretestības kustības vārdā Rīgas dižskauts, bet Latviešu kaŗa invalīdu apvienības Kanadā valdes priekšsēdis G. Krustiņš ziedu vietā nodeva naudu pieminekļa apkopšanai. TLB sestdienas skolas 8. klases audzēkņi nolika ziedus un piedalījās svētbrīdī ar kopdeklamāciju, skandējot A. Tirzmalietes dzejoli „Varoņu atdusas vieta". Svētbrīža norisi vadīja S. Leimanis. Dalībnieki pulcējās pie M. Tikiņas, A. Leimanes un O. Lagzdiņas sagatavotā kafijas galda.

● Pensionāru apvienības 13. novembŗa sanāksme Latviešu namā, pulcinot ap 240 dalībnieku, bija veltīta Latvijas valsts pasludināšanas atcerei. E. Koks ienesa Latvijas karogu, visiem kopīgi nodziedot „Daugav's abas malas". Apvienības priekšnieks A. Retigs paskaidroja, ka Edgars Koks sarkanarmijai tuvojoties Abrenei, ar velosipēdu paspējis atstāt savas mājas Viļakas pagastā, kā dargumu paņemot līdz Latvijas karogu un Jauno Derību. Atceri ievadīja sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis ar īsu uzrunu. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs runāja par latviskuma paturēšanu un aicināja mācīt bērniem latviskās zināšanas un nepaklauties asimilācijai. Priekšnesumos Lija Pone deklamēja Marijas Urnežus un Zinaīdas Lazdas dzejoļus, bet Anete Bencone savas meitas Indras Gubinas dzejoli. Apvienības koris Daces Šmitas vadībā nodziedāja 4 dziesmas. M. Kocina pasniedza rožu ziedu LKOK pulkv. A. Liepiņam. Visi pakavējās pie dāmu komitejas rudenīgi dekorētiem kafijas galdiem.

● Lai veicinātu jaunatnes aktīvu līdzdalību draudzes dzīvē, Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja jau trešo gadu rīko īpašu jaunatnes garīgās mūzikas koncertu — „Tam Kungam jauna dziesma" — 30. novembrī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā. Piedalīsies jaunatnes koris, diriģentes Daces Šmitas vadībā un soliste Melita Alļe (vijole) no ASV, kas atskaņos vairākus solo un Viktora Baštika pirmatskaņojumu „Ziemsvētku ieskaņai", kas īpaši komponēts un veltīts šim koncertam; Gundega Melli spēlēs ērģeļu pavadījumus. Koncertā būs dzirdamas ļoti vecas un arī jaunas nedzirdētas dziesmas, pie kam koris Jaunbalsis uzstāsies arī kā atsevišķa vienība ar vairākām dziesmām. Koncertu-dievkalpojumu vadīs mācītāji J. Cālītis un I. Gaide. Dziedātājos jaunieši no Toronto un apkārtnes draudzēm.

● Soprāns Irma Kurme no ASV, ērģelniece Anita Rundāne piedalīsies Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotajā koncerta Ziemsvētku ieskaņai 13. decembrī pl. 19 Sv. Jāņa baznīcā. Pēc atgriešanās no Eiropas ērģelniece atkal pastāvīgi dzīvo Toronto. Ieeja koncertā 6 dol., pensionāriem un skolēniem 4 dol.

18. nov. sarīkojumā, Toronto univ. aulā koncerta programmas izpildītāji. No kreisās: A. Dindzāns (klavieres), I. Melu bārdis, Sandra Bādere, vijolnieces Rasma Lielmane, Sandra Ķuze, A. Zubāns un E. Juršev skis. Foto: J. Ligers

● Latviešu Biedrības Sestdienas skolas eglītes sarīkojums 4. janvārī pl. 15 Latviešu centrā. Pēc svētbrīža 6.kl. skolēni izrādīs L. Caukas lugu Īstā zvaigzne Annas Briedes un Balvas Kūlas iestudējumā; dejas iestudēs I. Ķeniņa. Skolas par palīgskolotāju sākusi darboties Dace Veinberga. Koklētāju grupas vadītāja Ariāna Liepiņa televīzijas raidījumā stāstīja par Latviju un skolēni koklēja Aelitas Brīviņas vadībā. Skolas 8. klases vecāku pārstāvis T. Kronberg referēs 22. novembrī pl. 13 skolas ēdamzālē. Referāts domāts visiem vecākiem. Arī 6. decembrī pl. 13 notiks referāts; tematu un runātāju izziņos.

● Sv. Andreja draudzes eglītes dievkalpojums 21. decembrī pl. 15 dievnamā, piedaloties draudzes korim, bērniem un jauniešiem. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē bērnu eglīte ar Ziemsvētku vecīti un kafijas galds. Sv. Andreja draudzes koris gatavojas savam gadskārtējam koncertam 12. aprīlī pl. 18 Sv. Andreja baznīcā. Koris pirmo reizi atskaņos komp. Jāņa Kalniņa skaņdarbu „Jūsu sirdis lai neizbīstas", kas rakstīts korim, stīgu orķestrim un ērģelēm, teksts no Sv. Jāņa evaņģelija. Bez koŗa diriģenta A. Purva vadībā vēl piedalīsies stīgu orķestris un ērģelniece A. Rundāne.

● Gleznotājs Ēriks Dzenis, skulptors Zigfrīds Jurševskis un mākslas audēja Velta Vilsone piedalījās ar vairākiem darbiem gadskārtējā mākslas izstādē oktobrī Beth Tikvah sinagogā.

● Toronto Habourfront 16. novembŗa pēcpusdienā Amsterdamas kafejnīcā bija rīkota „A Taste of Latvia" pēcpusdiena, kuŗā Namejs Batraks dziedāja dziesmas paša ģitaras pavadījumā. Amsterdamas kafejnīca ik pa divām nedēļām reizi aicina uzstāties populārus tautas dziedoņus. Agrākos gados Namejs Batraks vadīja latviešu mūzikālu trio „Mēs no Toronto". Pēc koncerta bija pārdošanā ēdieni eiropiešu gaumē.

● Ārstu un zobārstu apvienības Kanadas kopas referātu vakarā 31. oktobrī Latviešu centrā mākslas kritiķis N. Bulmanis referēja pa ASV dzīvojošu piecu gleznotāju — Dainas Dagnijas, Ilmāra Rumpētera, Viļņa Strazdiņa (Ņujorkā), Ojāra Šteinera (Čikagā) un Laimona Eglīša (Vašingtonā) māksliniecisko devumu. Referātu noklausījās ap 40 apmeklētāju. Kopas maksāto hunorāru lektors noziedoja Latviešu centra mākslas komitejai.

● Ziemsvētki skatos un skaņās, apvienots ar eglītes dievkalpojumu, 21. decembrī pl. 11 Sv. Jāņa baznīcā, piedaloties Sv. Jāņa draudzes vokālam ansamblim, svētdienas skolas bērniem un jauniešiem. Pēc tam eglītes sarīkojums baznīcas zālē svētdienas skolas izkārtojumā, aicināti visi bērni. Draudzes darbinieku eglītes vakars 3. janv. pl. 19.

● Sv. Jāņa draudzes piemiņas fonda trīs gadu pastāvēšanas laikā fondā ienācis ap 1800 dol. naudas ziedojumu mirušo draudzes locekļu piemiņai vai atceroties kādu sevišķu notikumu. Fonda valde līdzekļus izlieto dievnama izdaiļošanai. Ziedotāji var arī norādīt, kādam mērķim piemiņas ziedojumi domāti. Pēc 30. novembŗa dievkalpojuma baznīcas zālē pārrunas par Saulaines vasaras nometni un Saulaines nometnes vadības komitejas vēlēšanas.

Selonijas 100 gadu jubilejas svinības Toronto

Vecākās Rīgas studentu korporācijas Selonijas 100 gadu jubilejas svinības notiek nākamā nedēļā Toronto. Savu dalību pieteikuši Selonijas saimes locekļi no Anglijas, Austrālijas, Brazilijas, Dienvidafrikas, Rietumvācijas,, Venecuēlas, Zviedrijas, ASV un Kanadas.

Piektdien, 28. novembrī, pl. 14 Selonijas prezidijs noliks ziedus uz Toronto mirušo sēļu kapu kopiņām Jorkas kapsētā. Tajā pašā dienā pl. 17 Sv. Jāņa baznīcā notiks svētku dievkalpojums un vapeņa iesvētīšana. Dievkalpojumā piedalīsies archibīskaps A. Lūsis, prāvests J. Turks,, mācītāji I. Gaide un R. Bērziņš no Rietumvācijas.. Pl. 19.30 Tartu House, 310 Bloor St. W atklās svētku darbu skati.

Sestdien, 29. novembrī, pl. 10.30 Four Seasons viesnīcā, 21 Avenue Rd., notiks svētku akts, bet pulkst. 18.00 vakarā turpat svētku balle.

Svētdien, 30. novembrī, no pl. 10.30 līdz 12.30 CN torņa restorānā brokastis. Pulkst. 14.00 Four Seasons viesnīcā svētku koncerts, bet pulkst. 17.00 svētku komerss Tartu House telpās. Selonijas dāmu kopēja pēcpusdienas kafija Four Seasons viesnīcā laikā no plkst. 15.00 līdz 17.00.

Pirmdien pulkst. 11.30 Tartu House paredzēts atvadu azaids.

Sarīkojumu kalendārs

● 27 novembrī Pensionāru apv. sanāksmē Dr. E. Upenieks un Dr. V. Mileiko runās par veselības kopšanu un atbildēs uz jautājumiem.

● 31. decembrī pl. 19.30 HLB un DV Hamiltonas nod. rīko Jaungada sagaidīšanas balli Roberts restorānā, Sanford un King. Vakariņas. Ķipis atskaņos deju mūziku. Priekšnesumi.

Nepadoties aģitācijai

A/S LATVIEŠU NAMS
TORONTO AKCIONĀRU
(KVĪŠU ĪPAŠNIEKU)
ZIŅĀŠANAI

Mūsu sabiedrības saimnieciskais gads beidzas katra gada 31. decembrī. Lai atvieglotu nama valdes un akcionāru vienību darbu, saistītu ar akcionāru gadskārtējo marta pilnsapulci, nama valde ir pieņēmusi lēmumu, ka kvīšu īpašnieku lūgumi balstiesību pārskaitei un atsevišķām akcionāru vienībām ir jāiesniedz rakstveidā nama valdei ne vēlāk kā līdz katra gada 31. decembrim.

Lūgumā jāmin kvīts īpašnieka pilns vārds, uzvārds, adrese, kvīts numurs, pašreizējās un pārskaitāmās akcionāru vienības vārds, kā arī lūguma datums.

Nama valde lūdz kvīšu īpašniekus nopietni apsvērt balstiesību pārskaites nepieciešamību, nepadoties partejiskām aģitācijām, bet vadīties tikai pēc savas latviskās sirdsapziņas un personiskiem uzskatiem.

Jūsu balss var celt vai graut mūsu sabiedrības nacionālo vienību.

A/S Latviešu Nams
Toronto valde

Ugunsgrēkā cietusi latviešu ģimene

ATGRIEŽOTIES NO 18. NOVEMBŖA AKTA, REDZ, KA MĀJA LIESMĀS

22 gadus vecā Zaiga Strazdiņa no Hiawatha Rd. mājas, Toronto austrumos, 16. novembrī ievietota East General slimnīcā ar ķermeņa apdegumiem un lauztu mugurkaulu, kad izlēkusi pa savas degošas mājas trešā stāva logu uz otrā stāva balkona jumtu. Uguns izcēlusies pēc pl. 5 pēcpusdienā, kad aizdedzies nama otrs stāvs, domājams, no nevīžīgi nomestas cigaretes. Zaiga Strazdiņa, kas atradusies šinī stāvā, sākusi saukt pēc palīdzības, bet pārējie ģimenes locekļi, Alfreds un Aina Strazdiņi ar citiem dēliem un meitām, uzturējušies apakšējā stāvā. Kāpnes uz otru stāvu jau bijušas liesmās. Zaiga uztraukumā uzskrējusi trešā stāvā un izlēkusi pa logu.

Strazdiņu meita Laila, kas strādā par ierēdni Latviešu bankas Blūra ielas nodaļā, ar savu jaunāko māsu Inu atradušās 18. novembŗa aktā Toronto universitātes aulā. Kad abas māsas no akta atgriezušās, māja jau bijusi liesmās. Lailai palicis mugurā vienīgi viņas tautas tērps, citas mantas sadegušas, tāpat pārējiem. Izdedzis mājas otrs un trešais stāvs. Policija zaudējumus novērtējusi uz 30.000 dolariem.

Strazdiņu sešu locekļu lielā ģimene un sievastēvs apmetušies pagaidām pie radiem.

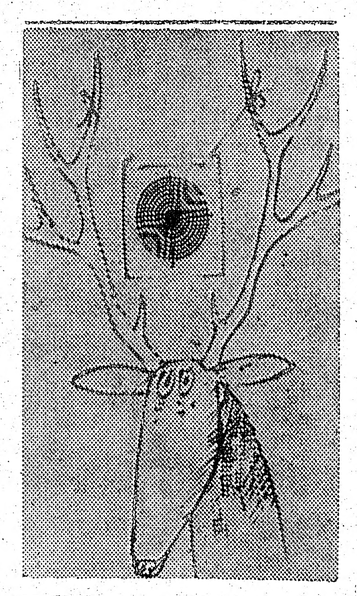

Medību sezona sākusies — Var gadīties, ka nakamajā numurā ieraudzīsim sensācionāļu A. V.S. Pelēkā ziņojumu.

Dziesmu svētki ar politisku demonstrāciju

7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitēja ziņo, ka līdz šim jau pieteikušās 43 dziedātāju vienības ar 1295 dziedātājiem, no tiem 9 vienības ar 240 dziedātājiem garīgajā koncertā. Tautas deju uzvedumam līdz šim pieteikušas 23 deju kopas ar 598 dejotājiem.

Rīcības komiteja papildināta ar 10 jauniem locekļiem Valdis Mārtinsons (teātris), Harijs Jansons (garīgais koncerts), Rūdolfs Norītis (rakstnieku cēlieni), Jānis Zuntaks (mākslas izstāde), Žanis Grundmanis (filatelijas izstāde), Aleksandrs Gugans (daiļamatniecības izstāde), Jānis Beloglāzovs un Ariāna Liepiņa (skolēnu koncerti), Ināra Gaile un Māra Ķeniņa (Dziesmu svētku vadoņa redakcija).

Kopkoncertā par virsdiriģentiem aicināti Jānis Beloglāzovs, Jānis Kalniņš un Arvīds Purvs no Kanadas, Roberts Zuika no ASV un L. Zobena no Anglijas, simfoniskajā koncertā Alfreds Strombergs no Kanadas un garīgajā koncertā R. Kalumalis no ASV un Arvīds Purvs no Kanadas, bet tautas deju lieluzvedumā Dace Štauvere-Aperāne un Andrējs Jansons no ASV. Skolēnu koncerta atbildīgais vadītājs būs Jānis Beloglāzovs.

Svētku programmā vēl uzņemts jauno mākslinieku koncerts, Čikagas Piecīšu pēcpusdiena, tautas deju sacensības, skolēnu koncerts, baleta vakars un leļļu teātris.

Arī šajos dziesmu svētkos notiks svētku gājiens ar koļiem un tautas deju dejotājiem uz Toronto pilsētas lielāko arēnu Maple Leaf Gardens. Stundu pirms gājiena pl. 14 sapulcēšanās Toronto pilsētas nama laukumā, kur notiks arī politiska demonstrācija, ko organizē Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā.

Lai celtu kopkoncerta kvalitāti, rīcības komiteja svētku nedēļā, no 30. jūnija līdz 5. jūlijam, paredzējusi trīs kopmēģinājumus: ceturtdien, 2. jūlijā, no pl. 14 — 17, piektdien, 3. jūlijā, no pl. 8 — 12 un tanī pašā laikā sestdien, 4. jūlijā. Bez tam paredzēti arī vairāki rajonu kopmēģinājumi. Koļu dziesmu krājumi koļiem izsūtīti jau pavasarī. Rīcības komiteja aicinājusi koļus uzņemt savās rēgulārās progr. retāk dzirdētas dziesmas, lai nodrošinātu šo dziesmu labāku sagatavošanu svētkiem. Jaukto koļu vīru balsīm sagatavojamas arī programmā paredzētās divas vīru koļa dziesmas; vīru koļu dziedātājiem līdzīgā kārtā jāsagatavojas jauktā koļa dziesmām.

Svētku vadoņa redakcijas kollēģija aicinājusi koļus un tautas deju kopas līdz 31. decembrim iesūtīt vienību uzņēmumus 5x7 vai vai 8 reiz 10 collu izmēros, melnbaltā un spožā („gloss") technikā. Minami arī dalībnieku vārdi.

Ar nākošā gada janvāri sāks izsūtīt ieejas karšu pasūtinājumus un viesnīcas rezervāciju veidlapas. Tās būs saņemamas, rakstot 7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā informācijas nozarei, adresējot: Alexander Budrevics, 170 The Donway West, Suite 215, Don Mills, Ont., M3C 2G3.

Galvenā apmešanās paredzēta Royal York viesnīcā, kur notiks arī daudzi lielo svētku sarīkojumi: Atklāšanas koncerts, skolēnu un jauno mākslinieku koncerts, atklāšanas balle, Čikagas Piecīšu pēcpusdiena, jauniešu balle, abi rakstnieku cēlieni, tautas deju sacensības, divi leļļu teātri, kā arī lielā dziesmu svētku balle vairākās zālēs un tēlotājas mākslas izstāde, lietiskās mākslas izstāde un tirdziņš un filatelijas izstāde.

Koļu kopkoncerts un tautas deju lieluzvedums notiks Maple Leaf Garden arēnā, visas trīs teātŗa izrādes (Vecais pilskungs) un baleta vakars Raiersona teātrī. Makmilāna teātrī notiks izlases koncerts un jaundeju skate. Maseja hallē simfoniskais koncerts, bet Jorkminsteres parka baptistu baznīcā, garīgais koncerts.

V.S.

Gaidu Mārtiņvakarā. No kreisās: 1. rindā — Velta Ozola, Daira Jakobsone, Larisa Enzeliņa, Laura Ezera, Ann-Marie Pētersone. 2. rindā — Sarmīte Svilpe, Meta Pavloviča, Laila Ozola, Anita Robežniece, Tina Avika. 3. rindā — Sandra Ķuze, Gundega Ķelle, Dace Ķuze, Renāte Krastiņa.

TORONTO

7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā

TORONTO 1981. GADĀ no 1. — 5. jūlijam.

22. novembrī DV namā DV Toronto nodaļas rīkotā karavīru godināšana.

22. novembrī pl. 20 Baltiešu jaunatnes balle Latviešu Centrā, 4 Credit Union Dr. Ieeja 3.99 dol Ielūdz Diždancis.

22. novembrī pl. 19.30 Latviešu namā Katoļu draudzes gadskārtējais sarīkojums ar loteriju. Spēlēs Runči.

23. novembrī no pl. 11.30 — 15.30 (azaida laikā) Latviešu Centra mākslinieks Ed. Keiss zīmēs šaržus.

29. novembrī pl. 17.30 Sv. Andreja baznīcas zālē TLB Sestdienas skola rīko E. Zālītes „Rudens rozes" izrādi. Ieeja 4 dol.

30. novembrī pl. 15 jauniešu koncerts — Tam Kungam jauna dziesma.

29. novembrī no pl. 9—16 Ziemsvētku tirdziņš Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpās.

30. novembrī pl. 13.30 Latviešu namā R. Preisberga referāts „Rīga amerikāņu informācijas centrt Latvijas brīvvalsts laikā". Kafija. TLB sarīkojums.

Kādēļ viņi vaimanā par dzimstības problēmu...

6. decembrī pl. 19 Latviešu Centrā Dainas koŗa koncerts. Soliste Dace Kārkliņa. Pēc koncerta deja.

7. decembrī pl. 16, pēc dievkalpojuma, Sv. Andreja draudzes pēcpusdiena ar māc. Ā. Čopa referātu.

6. un 7. decembrī DV namā Ziemsvētku tirdziņš.

13. decembrī pl. 19 Sv. Jāņa draudzes dievnamā koncerts Ziemsvētku ieskaņai. Piedalās: sopráns Irma Kurme un ērģelniece Anita Rundāne.

14. decembrī pl. 15, Walmer Rd. baptistu dievnamā — ZIEMAS SVĒTKU IESKAŅA MŪZIKĀ. Silvija Erdmane — sopr., Anita Rundāne — ērģeles.. Latviešu baptistu draudzes koris.

14. decembrī pl. 15 DV namā eglīte bērniem. Iepriekšēja pieteikšanās.

20. decembrī DV namā DV Toronto nodaļas eglītes vakars.

20. un 21. martā Daugaviņas 10 gadu jubileja.

21. decembrī pl. 15. Sv. Andreja baznīcā Ziemsvētki vārdos un dziesmās. Draudzes koŗa izpildījums.

1981. GADĀ

24. janvārī pl. 18 (setsdien) TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma ieskaņas vakars. Teātŗa izrāde.

25. janvārī pl. 17 Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums. Teātŗa izrāde.

21. februārī, sestdien, pl. 20 Andris Rožukalns — klavieres. Town Hallē. Koncertapvienības sarīkojums.

28. februārī Latviešu Centrā Vīru koŗa Viesturs koncerts.

14. martā, sestdien, plkst. 20 Linda Aļģe, čello, Town Hallē. Koncertapvien. sarīkojums.

20. un 21. martā Jaunības ceļš — Daugaviņas 10 gadu jubilejas sarīkojumi.

12. aprīlī pl. 18 Sv. Andreja draudzes koŗa 29. gadskārtējais koncerts.

☆

BĒRZAINE

22. novembrī pl. 10 TLMM kluba šīgada pēdējās tītaru šaušanas sacensības.

Kanadas DV šaušanas sports

Beigušās DV Kanadā izsludinātās neklātienes šaušanas sporta sacensības. Rīcības komitejā par priekšsēdi darbojās DV Kesvikas nod. revīzijas komisijas priekšsēdis K. Priedoliņš, sekretāru nod. priekšsēdis J. Melders un DV KV sporta daļas vadītājs J. Treijs. Sacensībās piedalījušās 3 nodaļas ar 17 šāvējem, 5 no tiem jaunieši Visi dalībnieki ir DV organizācijas biedri, bet meistaršāvēji nav piedalījušies.

Sasniegumi A klasē: J. Treijs (Kesvika) — 461x7 p., V. Miķelsons — 413x2 p. un G. Glinavs — 399x5, p., abi no DV Londonas nodaļas. B klasē: I. Dambenieks — 390x4 p., O. Zers — 355x4 p.. — abi no Londonas nodaļas un A. Leišups 331x3 no Kesvikas nod. C klasē: K. Jirgens — 319 p., R. Dumpis — 249 p., abi no Sadberijas nod. un E. Bite — 288x4 p. no DV Londonas nodaļas. D klasē: V. Kārkliņš — 256 p., I. Pļaviņa — 246 p. un O. Pļaviņš — 233 p., visi no DV Sadberijas nod. Visās klasēs šaušana notika no 50 m attāluma, vadoties no iesp. 600 punktiem trijās pozicijās (DV CV noteikumi).

Jauniešu grupā līdz 15 g.v. šaušana notiką guļus pozicijā un šaujot no atbalsta ar iesp. 100 punktiem.T. Saplets ieguva 94 p., S. Saplets — 91 p.. abi no Kesvikas nodaļas, J. Tampa — 78. p. (Londona), A. Pļaviņš — 66 p. (Sadberija), un K. Bite — 37 p. (Londona). Šīs šaušanas sacensības bija DV KV 30 gadu darbības ietvaros. Nākošās sacensības Kanadā notiks jau nākamās darbības dekadas ietvaros.

Rīcības komteja

Kriksis Toronto

Gaujas 14. gaidu vienības gadskārtējais Mārtiņu vakars bija labi apmeklēts; prieks bija redzēt raganu, lāci, kāpostgalvu un citus mazos draugus maskās un tautas tērpos.

Vakaru atklāja vad. v. Sarma Eglīte. Izrādīja vienības priekšnieces Valdas Zobenas iestudēto uzvedumu — Jāņa Širmaņa pasaku par Kriksi, ko skatuvei bija sakārtojusi vad. Inta Luksa. Galvenajās lomās bija lielgaidas: Gundega Ķelle tēloja Kriksi, Sandra Ķuze Zaķi Kūkumu un Dace Ķuze otru zaķi, Kūkuma draugu. Saimnieka, eža un vanagu lomas bija Renātei Krastiņai, zobārstu tēloja guntiņa Meta Pavlovičs un acu ārstu guntiņa Laila Ozola. Pārējās guntiņas bija slimnieki: vāvere, sienāzis, pelīte, zaķis, kaķis u.c.

Dekorācijas skatuvei un zālei bija zīmējusi vad. Ilze Prikule, bet zāli dekorējušas lielgaidas.

Pēc uzveduma viesus iepriecināja tradicionālais gaidu Mārtiņu tirgus ar zirņiem, desiņām ar kāpostiem, pīrāgiem un kūkām. Mazajiem patika piparkūku sirdis!

Nodarbību novietnēs bērni varēja gatavot maskas, krāsot vai pie sakņu galda izgatavot dažādas figūras. Vakara beigās bija arī rotaļas.

Loterija bija bagāta ar rudens ražu: ievārījumiem, maizīti, kāpostu galvām un vēl daudz citiem priekšmetiem; protams, bija arī Mārtiņu gailis.

vad. Silvija Ozola

Modrībā Dievam un Latvijai

Tērvetes 19. un Rīgas 72. skautu vienība, kā arī Gaujas 14. gaidu vienība, uzsāka savu nākamā gada darbības posmu ar piedalīšanos Sv. Andreja ev. lut. draudzes dievkalpojumā 21. sept. Toronto. Dievvārdus teica draudzes māc. J. Cālītis.

Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komitejas rīkotajā draudzes pēcpusdienā programmu bija sagatavojusi Gaujas 14. gaidu vienība. Vienības pr-ce vad. V. Zobena, atklājot vakaru, iepazīstināja ar vad. M. Vilku, kuŗa bija iestudējusi gaidu priekšnesumus.

Pirmajā daļā guntiņas bija apstrādājušas temu, ka Dievs mīl bērnus visā pasaulē. Guntiņas uznāca skatuvē ar svecēm rokās, ģērbušas dažādu tautu tērpos, ieskaitot nēģerēnu (Daina Jākobsone) un latviešu tautu meitu (Velta Ozola). Deklamācijas skaisti vijās ar dziesmām.

Tad kārtą bija gaidām Gaidu tēma bija par lūgšanu un ticību. To pēc vadītājas paskaidrojuma bija izvēlējušās pašas gaidas. Tērpušās baltas krāsas dažādos tērpos, gaidas savu priekšnesumu beidza ar skaisto korāli „Māci man lūgt!"

Trešajā daļā lielgaidas uzveda bībelisko episodu pie akas, kur jūdu sievas aprunāja kādu grēcinieci, pašas tā krītot aprunāšanas un nosodīšanas grēkā.

Uzvedums bija labi sagatavots. Bija arī piemērotas dekorācijas un tērpi, par ko bija rūpējusies vad. I. Prikule. Klavieŗu pavadījumus veica bij. lielgaida Silvija Melli, un solo dziedāja bij. lielgaida Rasma Caune.

E.O.

MEKLĒ

Lūdzu atsaukties bijušo Lažas pagasta „Brīvzemnieku" skolas pārzini P. Bērziņu vai kam būtu ziņas par viņu pašreizējo dzīves vietu.

Rakstīt M. Blūmam:
154 Ennerdale Rd. Toronto, Ontario M6E 4C9.

Latvijas neatkarības dienas svinības — 16. nov. Toronto univ. aulā. Svētku runu saka ALA valdes pr-sēdis J. Riekstiņš, 1. rindā no kreisās: Inta Purva, Rūdolfs Purvs, J. Riekstiņa dzīves biedre, Regina Upeniece, Kons. E. Upenieks, Vera Kronberga, LNAK valdes pr-sēdis T. Kronbergs, archib. A. Lūsis, Lidija Lūse, Denis Timbrels, Arts Egletons un Imants Purvs.

Aizmirsīsim pretiškības

VALSTS SVĒTKU ATCERES AKTS TORONTO

Latvijas valsts dibināšanas atceres diena arī šogad notika universitātes aulā 16. novembrī un bija pulcinājusi pāri par 1000 svētku dalībnieku. Kā ik gadus, piedalījās TLTA ģimnazijas saime, tāpat vienuviet bija redzami lāčplēši.

Svētku aktu ar lūgšanu ievadīja Austrumu draudzes māc. A. Briedis, savā runā piemin not vērtības, ko vecākā audze paņēmuši līdz no brīvās Latvijas laika. Atmodas laika darbinieki Kronvalds, Pumpurs un Auseklis ticēja iztēlē radītai brīvai Latvijai, mēs piedzīvojām šo sapņu īstenojumu. Arī svešos ceļos staigājot, mums jāsaglabā ticība nākotnei, jo tas visu spēj, kas tic, teica garīdznieks.

Svētku komitejas priekšsēde Inta Purva — vispirms angļu valodā, pēc tam latviešu valodā pakavējās pie šīs dienas nozīmes. — Vairāk nekā četrdesmit gadu mūs attālina no laika, kad mūsu dzimteni mums atņēma. Dzīvodami brīvā pasaulē, mēs esam kļuvuši par savas vaļās kaltās tautas balsi. Runātāja pateicās tiem jauniešiem, kam Madridē pieticis drosmes prasīt Latvijas tiesu un daļu.

Laikā, kad neatkarīgā Latvija tapa, mums bija Ulmanis, Rainis, Skalbe un daudzi citi gaismas saucēji. Šodien daudziem no mums ir pietrūcis spēka iet pa Latvijas ceļu, taču brīvās Latvijas garu un suverēnitāti neviens mums nevar atņemt.

LNAK priekšsēdis izteicās, ka latvieši ar lepnumu atceras savas brīvās un neatkarīgās valsts dibināšanu. Taču tauta, tagad dzīvodama krievu okupācijā, nav zaudējusi tiesības būt atkal brīva. LNAK priekšsēdis pieminēja arī Madrides konferenci. Latvieši kā no Kanadas, tā citām zemēm devušies protestēt pret savas zemes okupāciju un teikt, ka visas tautas, lielas un mazas, vēlas pastāvēt. Mēs ne tikai apsūdzam austrumus par mūsu tēvu zemes kolonizāciju, bet arī rietumus par viņu vienaldzību.

T. Kronbergs minēja, ka 18. novembris ir kļuvis par mūsu spēku apjaunošanas un nacionālas pašapziņa dienu, kad tautas saglabāšanas darbā pagurušie atgūst jaunu sparu un kļūst pašapzinīgāki un vienotāki.

Mūsu tauta okupētajā dzimtenē šo dienu var atzīmēt tikai klusībā. Latvieši tur dzīvo bezcerībā, visur valda drūmums un vienaldzība.

Trimdas gadi iegriezuši dziļus robus mūsu vidū — vecā audze aiziet mūžības ceļos, un asimilācija drupina mūsu spēku.

Mēs arī vairs neesam tik vienoti kā kādreiz, bet varbūt ir cerības atjaunot vienotu saimi, vienotību vārdos un darbos.

Un Madridi aizbrauca divas jauniešu grupas ar lielām domstarpībām LNJAK darbā, Madridē viņi aizmirsa to, kas viņus šķeļ, bet atcerējās to, kas viņus vieno — latviešu tautas un valsts brīvības jautājums. Viņi bija ar mieru kopīgi demonstrēt, ja vajadzīgs, kopīgs iet cietumā, lai aizstāvētu savas tautas intereses.

Lai šie jaunieši būtu mums par paraugu, kā atrast ceļu uz vienotību. Atradīsim vispirms kopību tur, kur gandrīz simtprocentīgi esam vienis prātis, un tā ir prasība un cīņa par latviešu tautas un valsts brīvību.

Nav grūtību atzīt atšķirīgas domas, tāpēc tās lietas, kas mūs šķir, atstāsim pašplūsmei — nobeidza runātājs.

Ar galveno svētku runas teicēju ALA valdes priekšsēdi J. Riekstiņu iepazīstināja LNAK priekšsēdis T. Kronbergs.

Runātājs minēja, ka 18. novembrī vairāk kā jebkad domājam par Latviju. Latvijas pasludināšanas dienā Atis Ķeniņš ir sacījis zīmīgus vārdus — lai latviešu pilsoniskā labklājība netaptu par mietpilsonību. Latvijas dibināšanas laiks bija cerību laiks.

Trimdā mēs satiekamies kā brīvi cilvēki, taču mūsu tēvzemes bēdas nedod mums miera, un mēs vēlamies, lai šis nemiers pārvērstos cīņā par latviešu tautas brīvību.

Vārdam cīņa ir arī cita nozīme. Ikdienā mēs cīņas ieroču darinām ar saviem darbiem, un nacionālpolitiskais darbs nav darāms bez darbiniekiem.

Saistošā stāstījumā J. Riekstiņš iepazīstināja ar latviešu pārstāvju darbību Madridē. Mūsu politiskā akcija vērtējama par ļoti iespaidīgu. Māc. Māris Ķirsons lēja asinis par tautas brīvību, kā to arī atzīmējis Spānijas laikraksts. Minsteres jaunieši ar 40m garu plakātu prasīja tautas brīvību. Demonstrāciju laikā apcietināts Dr. Linards Lukss par fotografēšanu, un arī 8 jaunieši vienu nakti pavadījuši cietumā.

Demonstrācijā latvieši sadedzinājuši Pad. savienības karogu.

Runātājs pieminēja, ka Spānijā redzētais saistās ar mūsu pašu problēmām — Donkichota tēls liecina par cīnītāju ar neiespējamo, kas beidzot kļuvis par uzvarētāju. Arī latviešiem jādzīvo tā, lai visa pasaule atzītu latviešiem nodarīto netaisnību. Mūsu darbam nav gaidāmi ātri panākumi, un mums ir tikai viena gudrība — latviešu tauta un Latvijas valsts.

Inta Purva pasludināja Tautas balvu rakstniekam Anšlavam Eglītim un Kultūras Fonda balvu ieguvējus Kanadā: Kr. Baronu balvu paidagoģijā māc. A. Briedim. Goda diplomu tehniskās un dabas zinātnēs prof. Ernestam Reinbergam, bet mūzikas nozarē Toronto sieviešu korim Zīle, ko saņēma diriģents A. Purvs, un humānitāro zinātņu nozarē prof. P. Kundziņam.

Apbalvojumus pasniedza Dr. H. Tichovskis. LNAK piešķirusi atzinības rakstus par aktīvu nacionālu darbu māc. A. Čopam, Kārlim Tannim, Jānim Ozolam, Kārlim un Anetei Benconiem un Zelmai Simanovskai. Atzinības rakstus pasniedza LNAK priekšsēdis T. Kronbergs.

Sv. Andreja draudzes priekšnieks J. Pētersons saņēma atzinību, ka ceļa somā ielicis grāmatu Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs, kas ar Sīpoliņa fondu tagad piedzīvojusi atdzimšanu. Viņam Inta Purva pasniedza pirmo grāmatas eksemplāru.

Valsts svētkos latviešus sveicināja arī valdības un pilsētas pārstāvji — veselības ministrs Timbrels, Dr. Sturta Smisa liberāļu pārstāvis, pilsētas galva Arts Egeltons, Haidašs, igauņu pārstāvis Ilmars Heinso, lietuviešu pārstāve Joma Kursis un konsuls Dr. E. Upenieks. Bija arī vairāki telegrafiski sveicieni.

Koncerta daļā piedalījās Rasma Lielmane, E. Dindzāns, ar deklamāciju E. Jurševskis un jaunieši — S. Bādere, S. Ķuze, I. Melnbārdis un A. Zubāns.

Sarīkojumu vadīja A. Kaliņš. Ļoti gaumīgu svētku dekorējumu bija iekārtojis mākslin. E. Krūmiņš.

E.E.

Apbalvotie 18. novembŗa aktā. No kreisās: Z. Simanovska, K. Bencons, A. Bencone, J. Ozols un K. Tannis. Foto: J. Ligers

Toronto valstsvētku viesus pie universitātes durvīm sagaidīja mūsu jaunās paaudzes aktīvie sabiedriskie darbinieki Ivars Melnbārdis, Inga Upeslāce un Jānis Tikiņš. Viņi svētku apmeklētājus apdāvināja ar 18. novembrim veltīto „Latviju Amerikā" izdevumu. Foto: J. Ligers

Tau

TORONTO LA
BIEDRĪBAS
SKOLAS SVIN
18. NOVEMB

Toronto La
Sestdienas
valstssvētku a
rītā Latviešu
250 dalībniek
ienesa 8. klas
Briedis, Linc
Laila Vilka.
dis svētruna
apustuļa vārd
rības: „Bet
kas atkāpjas
kas tic un
Tie, kas cīn
laukā par L
ja ticētāji. N
ga brīvā La
tas garīgo m
no paaudzes
dvēseles dār
mūsu jauna
tautas druvā

Skolas pār
vā uzrunā
brīvības ilg
un Latvijas
Brīvības ilg
nav apslāpē
okupācijas
spēlēja pa
himnai. Agr
solventa Mā
svētku runu
kiņš, atskato
bināšanu pir
Latvijas oku
ši 40 gadi. T
jušās arī ilg
vības un r
šanas, kād
daudzas Af
cīņas ieroči
lodas sagl
tās latviskā
beidzās ar
nājumu: „E
vienoti darb
sirdīs vienu
mi, ka mūs
ne, kopīga r
ķis un kopīg

Skolēnu p
lījās skolas
Brīviņas un
dībā. Dzirdē
ņa dziesmas
viešas un D
Kopdeklamāc
dēja Andrej
Leonīda Bre
dzejoļus un
nīgā aktā bi
priekšējais

Arnolds Aps

Latvietin

18. nove

Brāļu kapos
necel pie Brī
sveši un nag
to noraus un
Cel sirdī spī
cel pašapzin
tu esi latvie
Izturi!
Sakod zobus
līdz dienai,
kad karogu
visai Latvija
Sveši un neg
ir nākuši bi
Kur viņi pa
Tavā dusmu
tu palīec!

Tautas nākotnes glabātāja

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS SESTDIENAS SKOLAS SVINĪGAIS 18. NOVEMBRA AKTS

Toronto Latviešu Biedrības Sestdienas skolas Latvijas valstssvētku aktā 15. novembra rītā Latviešu namā pulcējās ap 250 dalībnieku. Skolas karogu ienesa 8. klases audzēkņi Kārlis Briedis, Linda Kronberga un Laila Vilka. Mācītājs A. Briedis svētrunai bija izvēlējies apustuļa vārdus no Jaunās derības: „Bet mēs neesam tie, kas atkāpjas uz pazušanu, bet kas tic un iemanto dzīvību." Tie, kas cīnījās un krita cīņu laukā par Latvijas brīvību, bija ticētāji. No šīs ticības izauga brīvā Latvijas valsts, tautas garīgo mantojumu pārnesot no paaudzes paudzē. Šos mūsu dvēseles dārgumus tālāk glabā mūsu jaunatne, kas to izsēs tautas druvā.

Skolas pārzine M. Matīsa savā uzrunā pieminēja tautas brīvības ilgas vēstures gājumā un Latvijas neatkarības gadus. Brīvības ilgas latviešu tautā nav apslāpējusi arī tagadējā okupācijas vara. Dace Cielava spēlēja pavadījumu Latvijas himnai. Agrāko gadu skolas absolventa Mārtiņa Vāgnera jun. svētku runu nolasīja Jānis Tikišs, atskatoties uz Latvijas dibināšanu pirms 62 gadiem. Kopš Latvijas okupācijas jau pagājuši 40 gadi. Tikpat ilgi nav mitējušās arī ilgas pēc Latvijas brīvības un neatkarības atjaunošanas, kādu tagad ieguvušas daudzas Afrikas tautas. Mūsu cīņas ieroči trimdā ir mūsu valodas saglabāšana jaunatnē, tās latviskā izglītošana. Runa beidzās ar Kārļa Ulmaņa aicinājumu: ‚Esiet vienoti garā, vienoti darbā, nesiet visi savas sirdīs vienu cerību, atminēdami, ka mūs vieno kopīga pagātne, kopīga nākotne, kopīgs mērķis un kopīgs uzdevums."

Skolēnu priekšnesumos piedalījās skolas 26 koklētāji Aelitas Brīviņas un Dianas Lapiņas vadībā. Dzirdējām arī skolēnu koŗa dziesmas skolotāju V. Slaviešas un D. Cielavas vadībā. Kopdeklamācijās skolēni skandēja Andreja Eglīša, Raiņa, Leonīda Breikša, Friča Bārdas dzejoļus un tautas dainas. Svinīgā aktā bija ieradies arī iepriekšējais Toronto Latviešu biedrības priekšnieks J. Briedis un agrākais TLB sestdienas skolas pārzinis J. Ozols, TLB priekšnieks L. Ozols, tāpat TLB pārstāvis skolā V. Pakalns.

Sarīkojums beidzās ar skolas vecāku padomes cienastu, tautas dejām un rotaļām.

V.S.

TLB sestā. skola 18. nov. piemiņas aktu rīkoja 15. nov. Tomās un deklamācijās jaunā audze solījās augt Latvijai. Foto: J. Liģers

TLB sestdienas skolas akts notika Latviešu namā. Attēlā 8. kl. audz. Kārlis Briedis un 7.kl. audz. Nora Luksa. „Es jau nākošajā gadā varēšu iet ķeit pat latv. ģimnazijā", priecājās Kārlis. Foto: J. Liģers

Arnolds Apse

Latvietim dzimtenē 18. novembrī

Brāļu kapos karogu necel,
necel pie Brīvības pieminekļa:
sveši un naganti ļaudis to
to noraus un samīs zem kājām!
Cel sirdī spītu,
cel pašapziņu —
tu esi latvietis!
Izturi!
Sakod zobus un pārciet
līdz dienai,
kad karogu celsi
visai Latvijai pāri!
Sveši un neganti ļaudis
ir nākuši biežī.
Kur viņi paliek?
Tavā dusmu dienā tie aizies —
tu paliec!

Ingrīda Vīksna

VĒSTĪJUMS

Kādreiz naktis ir garas un dienas ir īsas —
Katra stunda ir svēta mūžības pulkstenim.
Katra stunda sīt rētas —
Veltīgi deldētos spēkus aiznesot vējiem līdzi
Mūžības saules smilšu pulkstenim....
Vienīgi mums, mūsu mazajai saujai,
Mūžības krastos laika vairs nav:
Mūsu stunda ir vēla!
Laiks deldē grodus mūsu
Dzīvības zobratam.....
Sīkas skrambas, un vārdi nīgri,
Deldē grodus mūsu
Dzīvības zobratam.....
Grūti ir pacelt acis pretī mūžības pulkstenim —
Pāri saules pirkstiem dziļa ēna krīt.
Kur mūsu šodiena,
Kur būs jāiet rīt?
Kādreiz vīri, nāvi vaigā, jūŗas viļņus ara —
Toreiz nakts bij laimes tumsas pilna,
Diena — gaismas briesmu gara —
Ceļā nebij maldu.....
Kur nu mūsu stiprās rokas,
Drošie aiŗu vīri?
Nakts no dienas bēg, un riets no rīta,
Durvju priekšā šaubu zalktis dus...
Mūsu pilskalnos iedegas briesmu uguns zārdi..
Acis sadzeļ dūmi sūri, sirdis — rūgti vārdi.
Celsim Skatus jūŗai pāri!
Ai, jūŗas tālumi plašie —
Kad viss mūs pieviļ:
Runas un vārdi skaistie,
Rakstu ruļļi, atvilktnēs dziļās,
Un roku spiedieni ātri;
It kā bēgot aiz kauna..
Kad pieviļ mūs mākoņu ceļi,
Torņi, žogi un valņi,
Kas pārcērt lieceļus baltos —
Ar naidu un strupceļa zīmi —
Tad vienmēr vēl gaida mūs jūŗa,
Gaida mūs ūdeņi tālie
Ar cerību vējiem burās...
Laivu ļaudis, bēdu ļaudis
Brīvas elpas meklētāji;
Laivu ļaudis — sālās jūŗas
Izglābs mūsu dvēselītes!
Trīs reižu diennaktī mainījās plaisums un bēgums,
Trīs reižu diennaktī viļņi apklāja smilšu atstātās pēdas...
— Mēness apjucis apgaitās savās un sarucis vaigā, —
Bārdās norūca zvejnieki vecie un bijībā pārmeta krustu...
Trīs reižu tai diennaktī bangas apslēpa smilšu atstātās pēdas,
Viļņu plecos pacēlās laivas un meklēja ceļu zvaigžņāju
Lai pārnestu bēdas, rakstos,
Pārnestu bēdas un sirdis, pilnas rūpju un raižu,
Tālās brīvības krastos....
Laivu ļaudis, bēdu ļaudis,
Brīva ceļa meklētāji,
Laivu ļaudis — sālās jūŗas
Izglābs jūsu dvēselītes.....
Tie nāca no Baltzemes jūŗas priežu aizvēja krastiem,
Ar sarkanā sirpja dzirkstīm tāla pērkona dunā,
Tie airējās Ziemeļu jūŗas šēru skarbajos vējos
No viena neziņas krasta uz otru svaidoties viļņos.
Tie nāca no Dienvidus Ķīnas ūdeņiem mutuļainiem,
Zalganām pūķu mēlēm šņakstoties taifūna smailēs.
Tie nāca no saulaino palmu un koraļu silrajiem līčiem,
Ar valzivs atņirgtiem zobiem laivas putainā ceļā.
Tie nāca, nāca un nāca —
No degošā apvārkšņa tālā,
Un visi brīvības krasti
Drīz pārvērtās laivu mežos....
Laivu ļaudis, bēdu ļaudis
Brīvas elpas meklētāji —
Laivu ļaudis — mīļā jūŗa
Izglābs jūsu dvēselītes....
Vienīgi mums, mūsu mazajai saujai,
Mūžības krastos laika vairs nav:
Laiks deldē grodus mūsu dzīvības zobratam...
Mūsu pilskalnos iedegas briesmu uguns zārdi —
Acis sadzeļ dūmi sūri — sirdis — rūgti vārdi.
Celsim skatus jūŗai pāri! (Pirmpublicējums)

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM.
PIEPRASIET TELEFONISKI.
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MELTĪTĒM. — $3.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Dugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtdid., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., setd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale Ave., Ont. M2L 1X9
Tel. 444 2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166 BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD. 247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

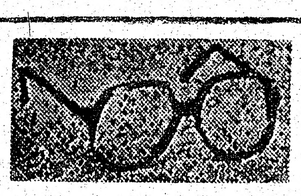

RATAS
— *IGAUŅU OPTIKIS*
274 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaklēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Piepasūtījumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnē ji latviski medus dzelteni un zaļi).
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID ART POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tel.536-8183.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi
pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures Izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija**

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIKIS
Speciālizējies kontaktlenšu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kredītsab. Dundas — Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

LATVIEŠU NAMS
IZIRĒ TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

RM **ROSAR-MORRISON** NSM
FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
687 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

HELLO WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5804
Sīkāku informāciju un paskaidrojumus ceļojuma jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M1R 1B3
Tel. 537-1401

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

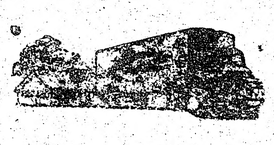

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1603, Toronto

Labo visāda veid aautomašīnas
CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

RELIĢISKĀ DZĪVE

Plānos jaunu mācītāju izvietošanu

LELBA PĀRVALDES PAPLAŠINĀTA SĒDE ČIKAGĀ

LELBA pārvaldes paplašinātē sēdē š.g. oktobŗa beigās un novembŗa sākumā Cianas draudzes telpās Čikagā piedalījās archibīskaps A. Lūsis, visi pārvaldes un revīzijas komisijas locekļi un nozaŗu vadītāju.

Sēdi vadīja pārvaldes priekšn. prāv. A. Voitkus, protokolēja sekretārs Dr. E. Reinbergs.

Darba gaitā bija archibīskapa, apgabalu prāvestu un nozaŗu vadītāju ziņojumi, pārrunas par pašreizējām un nākamām problēmām draudžu dzīvē, kā arī nāk. gada budžets.

Otrās sēžu dienas vakarā dalībnieki piedalījās Čikagas latviešu luterāņu draudžu Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojumā. Sprediķi teica Rietumu apg. prāv. A. Āboliņš. Archib. A. Lūsis ziņoja, ka, piedaloties Draudžu dienās un 3 apgabalu konferencēs, guvis ieskatu, ka draudzes, šķiet, vairāk norūpējušās par šīs dienas, mazāk par nākamībā. sagaidāmām problēmām. No nākotnes problēmām svarīgākās ir draudžu locekļu novecošanās un skaita samazināšanās. Tas jāņem vērā, plānojot skolu darbu.

Rūpes rada arī jaunu mācītāju sagatavošana. Pašreiz ir tikai 20 mācītāji jaunāki par 50 gadiem, un zināmi tikai 2 studenti, kas turpina teoloģijas studijas. Pēdējā laikā tikai 2 jauni mācītāji iesaistījušies draudžu darbā, un ir draudzes, kas mirušos vai atpūtā aizgājušos mācītājus vēlas aizstāt ar mācītājiem, kas jau tuvu pensiju gadiem.

Kanadas apgabala konferencē izraudzīta komisija (archib. A. Lūsis, māc. J. Cālītis, māc. K. Kuškēvics un gaidu vad. M. Vilka,) kas pētīs iespējas teoloģisku kursu vai semināru sarīkošanai garīgo darbinieku sagatavošanai nākotnē, kā tas jau notiek igauņu luterāņu baznīcā.

Apgabalu prāvesti ziņoja par ļoti rosīgu draudžu darbību. Visos apgabalos notikušas draudžu apgabalu konferences un dāmu komiteju sanāksmes. Vairākas draudzes jau atzīmējušas vai drīzumā atzīmēs 30 gadu pastāvēšanas jubilejas.

Rietumu un Vidienes apgabalā par mācītāju trūkumu pašreiz bažu nav, bet Kanadas un Austrumu apgabalos sevišķi trūkst vikārmācītāju, kas apkalpotu mazas, tālu no centriem novietotas draudzes. Prāv. A. Voitkus norādīja, ka kopš pag. sēdes miruši 5 mācītāji un pilnīgi vai daļēji emeritūrā aizgājuši 4 mācītāji.

Archib. A. Lūša ierosmē pārvalde nolēma dibināt atsevišķu komiteju (Dr. J. Robiņš, māc. J. Cālītis, māc. V. Vārsbergs), kas pētīs iespējas par mazo draudžu apvienošanos vai reģionālu aprūpi, vienmērīgāku jaunu mācītāju izvietošanu pa apgabaliem un jaunu teologu financiālu atbalstīšanu, kamēr tos var iesaistīt pietiekama lieluma latviešu draudzēs.

Rosīgi darbojušās LELBA Palīdzības un Ārmisijas nozares. Pārvalde nolēma aicināt draudžu locekļus aktīvāk piedalīties regulārā palīdzības darbā ārpus mūsu baznīcas. To var darīt ar LELBA starpniecību, atbalstot Pasaules luterāņu palīdzību, kas veic svētīgu darbu palīdzības laukā 40 valstīs.

Informācijas nozare (vad. Dr. J. Robiņš) noorganizējusi divas draudžu darbinieku sanāksmes ar 30 dalībniekiem. Draudžu dienu laikā Gaŗezerā. Tajās savākta informācija par LELBA darbību draudžu skatījumā tagadnē un nākotnē. Izstrādātas un pavairotas arī jaunas aptaujas lapas informācijai par draudžu darbu.

Informācija par LELBA darbību publicētā LELBA Ziņās, Baznīcas Ziņu pielikumā un jaunajā Gada Grāmatā.

Skolas nozare (vad. māc. V. Vārsbergs) sagatavos grāmatu ticības mācības skolotājiem, kuŗā ievietos programmu dažādām vecuma grupām un paskaidrojumus — kas un kā mācāms katrā programmas daļā. Grāmatā norādīs arī materiālus un grāmatas, kur mācības viela atrodama. Jaundibinātā Baznīcas Liturģijas un Mūzikas nozare (vad. māc. I. Gaide) turpina darbu jaunu dziesmu un melodiju apzināšanā. Sadalīti pienākumi un sastādīts darba plāns Dziesmu grāmatas komisijai. Bijusi aktīva piedalīšanās Ērģeļu dienās Bostonā. Nākošās Ērģeļu dienas iecerētas pēc 2 gadiem Toronto.

Jaunatnes un evenģelizācijas nozarē veicinās iesvētāmo jauniešu saietus pa apgabaliem. Jaunatnes darbam draudzēs ieteicams izmantot Draudžu Dienās ieskaņotās skaņu un videolentes.

Evanģelizācijas nozares (vad. māc. J. Cālītis) rīkotajās Draudžu dienās Gaŗezerā piedalījušies 405 reģistrēti dalībnieki, no tiem 30 mācītāji. Dalībnieku skaits pa apgabaliem: Vidienes — 225, Austrumu — 27, Rietumu — 7, Kanadas — 82. Ienākumi visumā seguši izdevumus. Sagatavots saraksts publicēšanai pa Draudžu dienās uzņemtām kasetēm un video lentēm, kuŗas varēs pasūtināt. Līdz šim pārdotas 800 kastes.

LELBA apgādā (vad. māc. H. Jesifers) 1980. gadā izdotas — Jaunā Derība 2000 eks., Janīnas Babres „Brīnišķīgā zvaigzne" 200 eks. Sagatavošanā māc. O. Gulbja „Svētrunas un apceres", un māc. E. Ķiploka „Mīļš mums mūsu Dieva nams". Pārvalde nolēma atgādināt draudzēm, ka katrā draudzē izraugāma persona, kas rūpētos par Ceļa Biedra izplatīšanu.

Dāmu komitejas (noz. vad. prāv. J. Turks) veic lielu un svētīgu darbu baznīcas labā. 1980. gadā savākti $280.662, no kuŗiem $223.000 izlietoti draudžu vajadzībām.

LELBA budžeta izpildīšanā bažas rada galveno iemaksu saņemšana tikai decembŗa mēnesī. Maksājumi jākārto regulāri visu gadu .

Pārvalde pieņēma kasieŗa A. Trautmana sagatavoto budžeta projektu 1981. gadam, kas sabalansēts uz $107.000 ($5000 vairāk nekā 1980. g.) ienākumos un izdevumos.

Māc. Māris Ķirsons pašlaik piedalās Madrides konferences latviešu informācijas grupā kā mūsu baznīcas pārstāvis. Pārvalde apstiprināja viņa izstrādātos rīcības projektus.

Pārvalde pieņēma pēdējā redakcijā Satversmes komisijas kodificēto jauno LELBA satversmes projektu. To pavairos un izsūtīs mācītājiem un draudzēm nobalsošanai, kas izdarāma līdz 1981. g. aprīlim. Nobalsošana notiks pēc vecās satversmes noteikumiem.

Nākošā LELBA pārvaldes sēde paredzēta 1981. g. no 7. līdz 9. maijam, Indianapolē.

Adventes ievadam

Garīgas mūzikas koncerts

„TAM KUNGAM JAUNA DZIESMA"
30. novembrī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā

Piedalās: Melita Alle (vijole) no Filadelfijas.
Pie ērģelēm Gundega Melli
Jauniešu koris ar dalībniekiem no visām Toronto un apkārtnes latviešu draudzēm

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no pl. 18 — 19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

23. novembrī pl. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu, dziedās draudzes koris. Pl. 13 dievkalpojums angļu valodā.

30. novembrī pl. 15 Garīgas mūzikas koncerts — Tam Kungam jauna dziesma, piedaloties jauniešu ansambļiem un kokalpojums.

7. decembrī pl. 15 otrā adventa svētdienas dievkalpojums Pēc dievkalpojuma draurien.. Pirmais adventa dievdzes pēcpusdiena ar māc. Ā. Čopa referātu.

14. decembrī pl. 11 trešā adventa svētdienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Ziemsvētku dziesmu dziedāšana. informācija par ārmisijas darbu, kafijas galds. Atlikums par labu ārmisijai.

21. decembrī pl. 15. Ziemsvētki vārdos un dziesmās. Draudzes eglītes dievkalpojums, piedaloties draudzes korim, bērniem un jauniešiem. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē bērnu eglīte ar Ziemsvētku vecīti. — Kafijas galds.

24. decembrī pl. 18 Svētvakara dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī pl. 10.30 Kristus dzimšanas svētku dievkalpojums. Pl. 13.13 dievkalpojums angļu valodā.

31. decembrī pl. 18 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu

1. janvārī pl. 10.30 Jaungada dienas dievkalpojums.

4. janvārī pl. 15 Zvaigznes dienas dievkalpojums, pl. 13 dievkalpojums angļu valodā.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C8, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

23. novembrī pl. 13 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā.

30. novembrī pl. 13 1. adventa dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmiesvētes jauniešu grupai.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3622. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15.

Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9833.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdie**nās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.**

30. novembrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase! pl. 11 — pirmā adventa dievkalpojums. Pl. 12, Dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņš.

BAFALO

Māc. Artūrs Drūmiņš, P.O. Box 655 Port Colbourne, Ont. L3K 5X8 Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Baffalo, N.Y.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

P R I E K A V Ē S T S

Kristīgo latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale
Ont. tālr. 749-0832

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

radio raidījums

nepārtraukti
25. gada gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd. Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Hunting St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30
no rīta sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ik dienas pl. 11.30 no rīta un
pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126

Klausaities latv. radioraidījumu katru svētdienu Vienības Balss ir kristīgs radioraidījums tautiešiem dzimtenē. Mīļi aicinām klausīties Vienības Balss ierakstus kasetē. Pieprasait J. Šmitam. Box 465, SURREY B.C., V3T 5B7.

Toronto Latviešu Katoļu draudzes rīko sestdien,

22. novembrī, Latviešu namā 491 College ielā gadskārtēju

Deju vakaru

ar loteriju. Sākums pl. 19:30.
Spēlēs Runči. Pilna bufete.

Visi laipni ielūgti.

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadwiev Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtiet manu dāvanu (L. A. abonementu),

uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu:

.....

.....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $27.00.

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Dr. Arveds Alksnis

HIPOKRATS SPĪLĒS

Ar šo apgāds DAUGAVAS VANAGS nodod lasītājiem pirmo latviešu leģionāru ārsta grāmatu; būdams Latvijas universitātes docents, valkādams leģionāra uniformu, kā ārsts viņš izglābis simtiem mūsu karavīru dzīvības gan Rīgā, ganVācijā.Grāmatā ļoti daudz materiāla par krievu laiku, vācu gadiem, universitāti, ārsta darbu leģionā un paša personiskām pieredzēm. Viņš traģiku un drāmu ir ļoti skaisti ietinis interesantā humorā, tā padarot lasāmvielu ļoti saistošu par jaunajai audzei maz pazīstamu temu.

Grāmata aptver 322 lappuses· Glīti iesieta ar māksl. Zuntaka darinātu vāka zīmējumu — cena $15.50. Pasūtināma: DV grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5.

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

Meklējam apzinīgu kluba vadītāju ar labu latviešu valodu. Pieredze vēlama, bet nav nepieciešama. Alga pēc vienošanās. Lūdz pieteikties rakstiski, adresējot Kluba vadītājam 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2A1. Telef. (416) 759-4900.

Latviešu Centra valde

Pateicība

TLB Sestdienas skolas saime sirsnīgi pateicas organizācijām, kopām un katram tautietim par atzinīgiem vārdiem, sekmju vēlējumiem nākotnē un atbalstu skolas darbam 30 gadu darbības atceres zīmē.

Skolas padome

Skaista Ziemsvētku dāvana ikvienam

Janīnas Babres

BRĪNIŠĶĀ ZVAIGZNE

Ziemsvētku stāsti,
Pasakas, leģendas un dzeja

ANŠA BĒRZIŅA ILUSTRĀCIJAS

Cena: ASV $7.00
Kanadā $8.00, plus pasta izd., $0.80

Grāmata dabūjama latviešu grāmatu galdos vai ar autores autografu: 5430 16th. Ave. North, St. Petersburgs, Fl 33710.

SAULITE T—KREKLI

Visāda veida krekli:

- SVEIKS
- TORONTO 7 DZIESMU SVĒTKU
- BALTICS UNITE
- BE KIND TO A LATVIAN — WE'RE AN ENDANGERED SPECIES

Krekli dabūjami:

- GARDENIA PUĶU VEIKALĀ
- BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALĀ
- DV GRĀMATNĪCĀ LATVIEŠU CENTRĀ
- DV GRĀMATNĪCĀ LATVIEŠU NAMĀ

Kā arī tirdziņos

- SV. JĀŅA DRAUDZES
- DV TORONTO

Tuvākai informācijai zvaniet vai rakstiet:
SAULĪTE T-SHIRTS (416) 229-1827
c/o Arnis Markitants
224 Betty Ann Dr.
Willowdale, Ontario M2R 1A7

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

1980. GADA 28. NOVEMBRI
ONTARIO PREMJERS VILJAMS DAVIS
ATKLĀS LATVIEŠU CENTRU TORONTO

Centru iesvētīs archib. Arn. Lūsis

Vieta — 4 Credit Union Dr., Toronto
Laiks — pl. 17.45
Ieeja —brīva
VISI LAIPNI AICINĀTI!

Piedalās —
Ontario veselības ministrs DENIS TIMBRELS,
Ziemeļjorkas pils. galva MELS LASTMANS,
Latvijas konsuls DR. ED. UPENIEKS,
PBLA pr-dis DR. I. SPILNERS,
LNAK pr-dis T. KRONBERGS,
Latviešu Centra pr-dis V. LIEPIŅŠ,
vakaru vada V. VAGNERS.

DZĪVA VIDE DZĪVAI TAUTAI!

Tautas mošanās

ERNESTS BLANKS LATVJU TAUTAS ATMODA, APGĀDS GAUJA, 231 LP. BROŠĒTA.

Grāmatā zīmīgi un labi noraksturots laiks iepriekšējā gadsimteņa otrā pusē, kaut autors pieskāries arī apstākļiem pirms tam un krietni vairāk aprakstījis šī gadsimta sākuma gadus līdz Latvijas valsts tapšanai. Daudzos gadījumos apstākļiem ir līdzība ar pašreizējo latviešu tautas likteni. Latviešu inteliģence aktīvāk varēja darboties ārpus savas dzimtās zemes robežām, Tērbatā vai Pēterburgā, liela nozīme latviešu kultūras dzīvē bija Pēterburgas avīzēm. Autors atzīmē, ka šī laikraksta vadītājiem bijis tālredzīgs skats nākotnē un pareizs tautas stāvokļa uztvērums. Arī tagad latviešiem nacionālā kultūras dzīvē aktīvi iespējams darboties ārpus savas zemes robežām, kaut izkaisīti pa visu pasauli, ne kā agrāk, tikai pa Krievijas impēriju. Trimdas latviešu laikrakstiem ir milzu nozīme latviešu kultūras uzturēšanai. Pēterburgas avīzes slēdza valdības iestādes, kam nepatika tur publicētie raksti, trimdas latviešu laikrakstiem slēgšana draud redaktoru un līdzstrādnieku trūkuma dēļ. Toreiz bija jācīnās par latviešu tautas garīgu atmodu, tagad veicam cīņu politiskā laukā, lai atjaunotu Latvijas valsts neatkarību.

Autors grāmatā plašākus aprakstus veltījis kādam ducim latviešu tautas atmodas darbinieku, sniedzot ne vien viņu biografiskos datus, bet arī aprakstot viņu nostāju un darbus. Brīvajā pasaulē nevarētu saskaitīt duci latviešu kultūras vai sabiedriskus vadītājus, kas ar tādu aizrautību cīnījušies par tautas tiesībām un mudinājuši tautu uz nacionālu atmodu. Ja kāda sadarbība toreiz bijusi ar vietējām iestādēm, tad tā nav aprakstīta. Bija gadījumi, kur piemērots valdības darbs bija nepieciešams, lai kalpotu latviešu tautas interesēs. Toreiz bija neiedomājami, ka kāds tautas atmodas darbinieks varētu iespiest savus darbus pretinieku izdevumos. Tagad daži mūsu dzejnieki publicējas okupētās Latvijas izdevumos un izdod vietējo iestāžu aizbildniecībā savu grāmatu, bet brīvajā pasaulē viņam piespriež balvu par šeit publicētiem darbiem, it kā nekas nebūtu noticis.

(turpinājums 16. lp.)

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBA

meklē darbinieku nepilnam darba laikam. Lūdz pieteiktie pie V. Korolkēvica, 1539 Bloor St. West. 533-9415.

VĪTA

gatavo viesībām — mazām, elegantām, intimām. Tālrunis 491-9465

Skats mazā latviešu pagastā

Par mūsu tautiešu dzīvi un darbošanos mazajā latviešu pagastā Luisvillē laikrakstos reti kas parādās. Tas tomēr nenozīmē, ka latviešu grupai šinī pilsētā un tās tuvākā apkārtnē dzīve būtu stājusies. Latviešu skaits te gan krietni sarucis. Ja 1950./51. g. tur varēja saskaitīt turpat ap 150 latviešu, tad tagad to skaits noslīdējis uz apm. 50, no tiem ap 20 strādājošie, pārējie vairums pensionāru. Laika tecējumā lielākā daļa pārcēlušies uz prāvākiem centriem bērnu latviskās izglītības dēļ vai arī, lai meklētu labākus dzīves un darba apstākļus.

Kultūrālās un sabiedriskās rosmes arī šādos nelabvēlīgos apstākļos Luisvillē nav apklusušas, kontakti ar centrālām organizācijām labi un vairums dzīvi seko to darbam. Gadā notiek seši vai septiņi sarīkojumi, kurus izkārto Kentakijas latviešu klubs, vienīgā laicīgā latviešu organizācija šinī pilsētā. Tiek pieminētas visas mums nozīmīgākās dienas, nolasīti referāti un sarīkojumi kuplināti ar mākslinieku sniegumiem. Sākuma gados aicināja kādu solistu vai pat koŗi no citurienes, tagad tas vairs nav iespējams, tikai izņēmuma gadījumos atbrauc kāds lektors.

Jāuzsver, ka tautieši draudzību kopj, nav gandrīz nekādu uzskatu pretišķību vai strīdu. Lielākā daļa no šīs pilsētas latviešiem ir luterāņi, tie pieder pie Indianāpoles latviešu ev. lut. draudzes, bet dievkalpojumi te notiek četras reizes gadā, ko jau ilgus gadus vada māc. P. Nesaule.

V. Zirnītis

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās. Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A8

ALCAN
ALSCO - RUSSELL
Aluminum Company
IERĪKO UN LABO
- Aluminija māju sienas un jumtu pārkares (soffits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" dimensijā
- Durvju un logu nojumes un slēģus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaina logus.

Licensētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.
BBB BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER
Telefoni (416) 274-1589 vai (416) 861-1087.
Īpašnieki: Andris Namgauds, Tom Russell

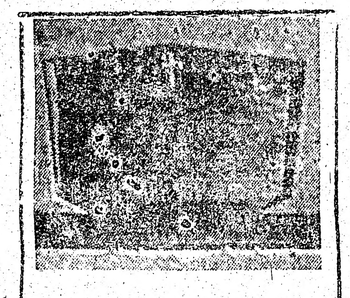
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto M4S 1Z9
Starp Eglington un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp

B & V Installers
IERĪKO PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES
gāzes un eļļas, kā arī gaisa vēsinātājus.
Dienā: Stan Back 783-6151
Vakarā: V. Ivans 763-3374

Izdevīgs laiks
pasūtināt spalvu un dūnu segas, pēļus spilvenus,
kā arī guļamos maisus un žaketes un izdarīt to labojumus.
Zvanīt 787-9021.

Vecākais latviešu puku veikals
Dibināts 1952. g.
Venus
ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam
Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6
Tel. darbā (416) 534-4645, pēc darba (416) 533-4037
A. Putniņš

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 20.
Māra Gugāns-Lūsis

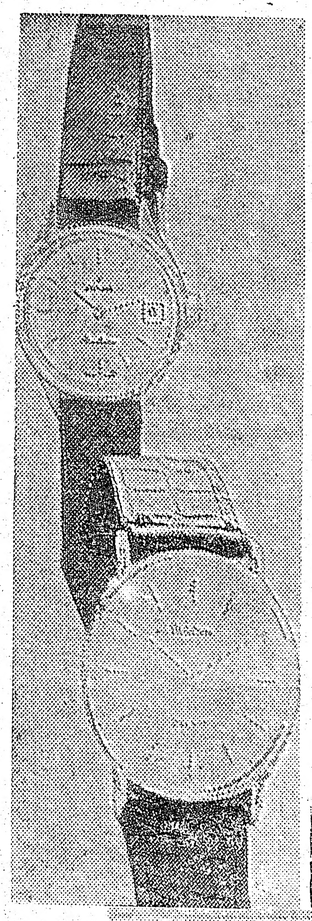
PIRMS-SVĒTKU PULKSTEŅU IZPĀRDOŠANA
15 proc. — 40 proc. atlaide
no 1. — 30. novembrim 1980. g.
KALUPE JEWELLERY LTD.
444 Yonge St.
Toronto, Ont.
(416) 595 1125
ENICAR Suisse Switzerland
BULOVA

A COMPLETE PERSONAL FINANCIAL SERVICE FROM ONE MAN

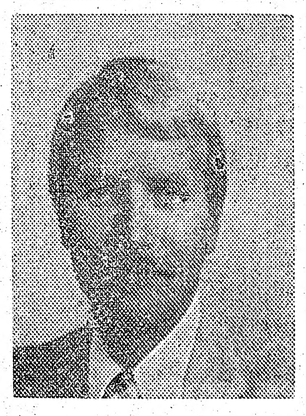
Juris (George) Zommers
Birojā — (416) 842-4630
Mājā — (416) 274 1548
Brīva konsultācija arī mājā
- Reģistrētas pensijas ((RRSP)
- Reģistrēti māju pirkšanas plāni (RHOSP)
- Ieguldījumi
- Naudas taupīšanas plāni
- Iemaksas pensijām (annuities)
- Nākotnes īpašumu plānošana
- Dzīvības apdrošināšana
- Kompāniju darbinieku palīdzības izkārtojumi (dzīvības apdr. u. c.)

Investors SYNDICATE LIMITED

Dāmu un kungu DREBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

Riverview Gardens—769-9536

pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

VALUTE

• DIMANTI • PULKSTEŅI

• LATVISKAS ROTAS

JEWELLERY LTD. Zeltkaļi

ALDONA KORMS UN

TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125

College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Ausmas un Jāņa Miķelsonu

DELIKATESU VEIKALI

Toronto

eiropiešu un latviešu gaumē pašu gatavotie gaļas. produkti un cepumi

AUSTRUMOS: 141 Danforth Ave., telef. HO5-9905

RIETUMOS: 376 College ielā — ziemeļaustrumos no Bathurst, tuvu Latv. namam. Telef. 922-1300

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005

9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēle īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi **un auduми, atsevišķi tautas** tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos

Veikali atvērti:

ceturtdienu un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30(trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5

Tālr. 531-3098

Jauna DV Grāmatnīcas nodaļa — Salons Kanadas Latviešu Centrā

Piedāvā:

Grāmatas Keramiku
Rotas Gleznas

4 Credit Union Dr. Toronto, Ont M4A 2A1
telf: 757-1482

RUDENS VAKARIEM PIEDĀVĀJAM

A. Alksnis — Hipokrats spīlēs, atm.	$15.50
A. Galiņš — Par visu valda tikai viens prāts	$ 8.50
E. Blanks — Latvju tautas atmoda	$10.00
Ansis Dreimanis — Mana dzīve, atm.	$10.00
Dž. Barviks — Vilka ēnā, rom.	$13.50
T. Zeltiņš — Septiņi saulrieta	$11.50
Indra Gubiņa — Sidrabkāzas, stāsti	$11.00
R. Ērglis — Kā cēlies Vidzemes nosaukums	$3.50
K. Arums — Princeses un na baga Nelga, pas	
G. Janovskis — Izlase, jaunatnei	$3.30
D. Ouvens — Pienu ēdu, pienu dzēru	$4.30
V. Krasnais — Latviešu kolonijas	$31.00
Rūtiņa, U. — Vēl tā gribējās dzīvot	$7.00
Freivalds, J. — Bada sazvērestība, rom.	$12.00
R. E. Ekšteins — Stipri piesiets, rakstu krājums	$12.00
J. Babre — Brīnišķīgā zvaigzne, stāsti, pasakas, legendas	$8.00
K. Bachmanis — Latvju tauta bēgļu gaitā	$11.00
V. V. Zēbauers — Amerika: Oasis of Freedom	$17.00
D. P. Odonells — Bumkurs	$16.00
V. Kārkliņš — Pie laika upes, nov.	$14.00
Anšl. Eglītis — Vai zini zemi, citronas, kur zied	$14.00
G. Salāts — Debesis nav tālu, rom.	$13.50
V. Mežezers — Sirds, ko dziļi iemīlēja II	$9.00
J. Juškēvičs — Kurzemes hercogi un viņu laikm.	$10.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121 (pl. 12 — 7.30). Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10 proc.

SVĒTKU SAIŅI UZ LATVIJU

Tazab and Co. Ltd., Latvian Dept.,

273 Old Brompton Rd.,

London SW 5 9JB, England

Express sainis Nr. 111 ..... **US$ 135.00**
1 labas kvalitātes kungu kamzolis VAI 1 mohaira vilnas dāmu jaka, 500 gr. šķīstošās kafijas pulvera, 500 gr. dzeramās šokolādes, 1 kg krējuma konfekšu, 1 kg rozīnu, 453 gr. šokolādes svētkiem kastē.

Express sainis Nr. 222 ..... **US$ 275.00**
2 pāri Wranglera džinsu bikses, 2 Wranglera virskreklī, piemēroti biksēm, 3 metri bieza krimplīna uzvalkam vai kostīnam, 200 gr. šķīstošās kafijas pulvera,

Sainim Nr. 222 pievienosim 4 metrus sintētiska džersija kleitas drānu skaistās krāsās, pasūtītājam samaksājot tikai muitu 12 rubļus — US$ 23.00.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-9563

Tautas...

(turpinājumes no 14. lp.)

Kronvalda Ata laikā nacionālā apziņa bija uz augstākās pakāpes, viņa runas dziļas, saturīgas, nacionāla ideālisma pilnas. Tautiskās kustības vadoņi pūlējās sev tuvināt inteliģenci, lai tā saprastu viņu idejas, lai rosinātu uz pašdarbību un izglītību. Nacionālās strāvas pretinieki toreiz bija mācītāji un muižnieki, kas nesekmēja tautas garīgo un saimniecisko attīstību.

Latviešu nacionālā ideoloģija jau no paša sākuma pieņēma bīstamu virzienu uz austrumiem un pārgāja sabiedrības asinīs kā krieviska domāšana un pietāte pret valdību. Tie neparedzēja briesmas, kas draudēja latvju tautai no krieviem, tā sagatavojot zemi astoņdesmito gadu pārkrievināšanai. Kronvalds un Auseklis, kas nestāvēja zem krievu kultūras un izglītības spaidiem, savos nacionālos centienos gāja tālāk. Iebaidzīti no visa vāciskā, latvju pirmie patrioti atmeta arī to pozitīvo, kas bija vācu politiskos centienos.

Valdemāra vadītā sešdesmito gadu tautiskā kustība bija sociāla, Kronvalda nākamajā dekadē — nacionāla. Vēl desmit gadus vēlāk K. Kalniņa un Fr. Veinberga vadībā šī kustība zaudē sociālo un nacionālo saturu, atmetot Valdemāra plašos sociālos centienus un Kronvalda patriotismu. Jaunsrāvnieki deviņdesmitos gados sāka apkaļot latviešu nacionālās īpatnības, izzoboja tautas gara mantu krāšanu

Vēl pēc desmit gadiem nacionālistu inteliģence emigrantu pulciņos un ārzemju presē kaldināja Latvijas atsvabināšanas domu, un arī Latvijas inteliģencē radās mērķis atjaunot nacionālismu. Tas notika 1905. gada revolūcijas priekšvakarā, radās jaunnacionālissms. Laiku starp 1905. gadu un pasaules karu autors uzskata par latvju nacionālo domu un centienu pagrimšanas laiku, kas noliedz katru nacionālās kopības esamību. Nacionālie centieni sparu dabū pasaules kara laikā un pēc 1917. gada apvērsuma Krievijā. Latvijas atdzimšana neatkarīgā suverenā republikā notiek kā pretkrievisko un pretkomūnistisko spēku uzvaras rezultāts.

Jāatzīstas, ka šis ir viens no labākiem Gaujas apgāda pārspiedumiem. Ar pārliecinošu un loģisku apstākļu analizi pagājušā gadsimta otrā pusē autors parāda apstākļus, kas valdīja Latvijā toreiz. Grāmata rakstīta labā un vārdiem bagātā latviešu valodā. Tā noderīga ne vien kā aizmirstu vēstures faktu un notikumu atsvaidzinājums, bet liek atcerēties dažu aizmirstu vai piemirstu latviešu vārdu, kas modernajos laikos mazāk lietots.

V. Irbe

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1622A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd., Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

Vecais mācītājs pats noteicot visus darbus, esot vienmēr aizdomīgs un ļoti skops. Dzīvojamās telpas kalpiem kaut kur iespiestas pažobelē. Viena un tā pati pusdienas vira visu nedēļu. Nabaga graši par darbu, kuŗā Kārkļa ģimenei ar līgumu jānostrādā viens gads. Bet tad nāca neticamais. Reizi nedēļā saimniecības vadītāja atvedot no pilsētas gabalu aknu desas. Vispirms to piedāvājot četrkājainam mājas sargam Džekam. Un ja tas atsakās — Kārklu ģimenes galdā! Pirmajā mirklī neticība manī sarāva visus prātus kopā: vai tiešām? Bet ieskatījies Kārklam acīs un vērsdamies viņa piesarkušajā sejā, es noticēju. Vai arī mūsu pašu zemē nebija ļaudis ar cietu sirdi?

Pēkšņā tikšanās ar Kārkliem bija priecīga, bet reizē arī skumja: kādēļ gan jau tā samocītus cilvēkus, kas zaudējuši savu dzimteni, nostata pazemojumā, ja tie meklē sev jaunu dzīvi?

Mūsu draudzība neapdzisa. Apmainījāmies vēstulēm. Taču Kārkliem likstas vēl nebija galā. Nevarēdams paciest pazemojošo dzīvi, viņš bija uzteicis darbu pirms līguma izbeigšanās. Nu uzliesmoja saspīlējums. Vecais dvēseļu gans pats devies pie emigrācijas iestādēm ar žēlošanos par nepaklausīgo kalpu. Bet tur jau kāds bija pasteidzies ar sūdzību par mācītāja cietsirdīgo rīcību. Tā Kārkls bija guvis virsroku un attaisnojumu savam solim. Vēlāk viņš atrada piemērotu un godīgi samaksātu darbu kādā Jaunanglijas pilsētā.

Sašutums vēl ilgi gruzdēja dvēselē, pārdomas uzrausa spītu, pat nicinājumu.

Agrāk vai vēlāk katra cilvēka īstā iedaba parādās dienas gaismā. Kaut gan Kārkls bija saņēmis no vecā mācītāja labu raksturojumu savam darbam, pat kaut ko līdzīgu atzinībai, tai pašā brīdī viņa liktenis bija nostatīts zemāk par Džeku, kas brīvi un savvaļā skraidīdams sargāja mācītāja īpašumu. Kārkla ģimenei turpretim bija stingri noteiktas darba stundas. Uzmanīja katru kustību, katru soli, ko viņš tecēja sava darba devēja labklājībai.

Kaut kas līdzīgs bija arī manām gaitām. Dažreiz izsekošana un novērošana grauza labsajūtu un iededza dusmas. Bet tās bija jānoslāpē: citas izejas nebija. Tā savas dzīves mums vēl trūka, un šo atkarību sajutām kā smagu slogu.

Kā prieka spskaidrotas klusiem atelpas soļiem atvizēja svētdienas, kad varēja izvēlēties laiku pašu dzīvei, pasirojot Aukstavotu ezera krastos vai uz ūdeņiem izbaudīt pilnvasaras burvību.

Ezeru rītu pusi apņēma uz sadēdējušu granītiežu kārtas ieaudzis skābaržu mežs, ar zaļo koku stāviem atmirdzot rāmajā līmenī. Pretējā krastā, ēnainu mieru elpodama, slējās Dorāna medību pils. Svētdienas rītos viņa ģimene ilgāk kavējās miegā.

Ezerā bija ieiries makšķernieku pāris, šautrai līdzīgo laivu virzot uz vakaru pusi, jo tur bija vairāk zivju. Kā ūdenī iepūsta balta skaida tā viegli šūpodamās uzrausa maigus vilnīšus, kas pamazām izkusa norimušā līmenī.

Bet tad es pēkšņi pamanīju, ko nekad un nekur netiku redzējis: abi makšķernieki meklēja ērtības. Izmetuši makšķeru auklas, tie nolaidās garšļaukus — katrs savā laivas galā. Tad paņēma katrs pudeli

galā. Tad paņēma katrs pudeli dzeramā un, to iztukšojuši, iemeta ezerā. Pāri laivas malai ūdenī sakrita arī apēstu augļu mizas un citas rītiška paliekas. Vēlāk nomanīju, ka šīs „ērtības" atļaujas arī makšķernieki no krasta, tā piesārņojot skaisto ezera apkārtni.

Tā jau kļuva par parastu parādību. Neviens par to neuztraucās, bet gan izmantoja savas tiesības brīvai rīcībai... Man derdzās šāda aplama izpratne, jo tā bija apvienota ar Dieva radītā skaistuma noniecināšana. Gar ezera malu iemītā zvēru taka bija tīrāka par abu makšķernieku uzvedībām.

Bet ja acis novērsa no sārņiem, Dievs skaistu bija radījis svešo zemi. Mežu izlpotais gaiss ap Aukstavotu ezeru bija skaidrs un spēcinošs. Acis žilba saules gaismā, kas varenā straumē pludoja pāri mežu zaļajām grēdām, ceļot augstāk koku vainagus un dodot augšanas spēku arī tikko no sēklas izšķiltam jaunā meža dīgstam. Gan nedzirdēju putnu dziesmas. Zaļā svētnīca dzīvoja bez šo mazo priecinātāju skanīgās valodas.

Andoras mežu apgabalu bija plosījusi viesuļvētra ar sekotāju ugunsgrēku. Bojā bija parautas ne tikai milzīgās audžu platības, bet arī saimniecības, kas bija iekārtojušās mežu rajonā atklātākās vietās vai mākslīgi radītā izcirtumā. Tur vēl varēja samanīt izdegušo ēku pamatus, kas ugunī saplaisājušiem akmeņiem kā melnas sētas slēpās mežonīgu krūmu mudžeklī. Dīvainā kārtā uguns neskarti bija palikuši augļu dārzi. Ābeles platām vainagu cepurēm ik pavasari metās ziedos, atgādinot vai vienīgo dzīvību izdeguma tuksnesī. Neviens gan šos kokus vairs nekopa, bet tie bija saglabājuši spēcīgu dzīvības instinktu: ik rudeni tie riesa augļus. Nu mums bija izdevība ievākt ražu ziemas mēnešiem. Izraudzījām spēcīgākās ābeles.

Ap vasaras vidu Dorāns piedzīvoja pagodinājumu saviem mežiem. Varbūt tas notika viņa izcilā stāvokļa dēļ? Varbūt tā bija kārtējā norise, kad simtiem ļaužu sanāca vienuviet, lai vērotu un izvērtētu īpašnieka zaļo mantību — kas tajā būtu vēl darāms, lai pieaugtu ienesums un vairotos mežiem aizņemtā zemes platība.

Šie meža mītiņi nebija pušķoti ar kādiem revolucionāriem saukļiem. Pareizāk tiem piestāvētu sanāksmju apzīmējums. Bet tā nu tas bija. Gan no tuvienes gan tālienes pie Dorāna medību pils saradās mežziņi un citi mežu īpašnieki. Manselim bija darba pilnas rokas, visus iepazīstinot ar mītiņu kārtību un rūpējoties par auto novietošanu. Es viņam varēju palīdzēt gaužām maz: pārāk stipra turējās dzimtā valoda. Tā ņeņēma pretī vārdus ar svešu skaņu.

Dalībniekus iepazīstināja ar Dorānu, Mežzini Manseli, Barklāvu un arī mani. Pastāstīja visiem manu tālo ceļojumu uz šo zemi. Gājiena pirmā posmā Manselis visus ziņkārīgos ciemiņus ievadīja kādā meža kvartālā, kur nesen bija izdarīta retināšanas cirte.

Tā gan bija iznākusi tāda pastiprāka — ielauzies vējš izgāzis vairākas skaistas egles. Protams, visi nopriecājās par redzēto un to novērtēja atzinīgi. Man bija citāds ieskats, taču valodas trūkums šo domu noturēja nepateiktu. Varbūt tā arī bija pareizi? Labi, ja kādreiz var klusēt, kur būtu jāsaka citiem nepatīkamais.

Sanāksmes dalībnieki lūkoja izzināt manus uzskatus, bet man bija jāklusē divu iemeslu dēļ.

Kādreiz ar Manseli pārrunājām dažādības Latvijas un šīs zemes mežos. Un tieši šai sanāksmē viņš to atcerējās un nenocieties pateica: starpība esot liela mežu tīrības un ugunsposta ziņā. Man likās, ka sanāksmes dalībniekiem tas nebija pa prātam. Bet man bija taisnība. Meža piesārņojums te vietām gluži neapraksta; vēja gāztie vai lauztie, kukaiņu iemaitātie vai nokaltušie koki, krustu krustām sakrituši, gulēja uz zemes kā posta un nolaidības liecinieki. Šī zeme bija bagāta ar dabas devumu, bet tas neattaisnoja nevērību. Sakritušā drazā ligzdoja kaitēkļi un tā, saulē un vējos izžuvusi, pašķīra vieglu ceļu uguns postam.

Bet debesu varai nespējam pretoties: daudzus ugunsgrēkus radīja zibžņu spērieni, bet ne mazāk cilvēku nevērīgā rīcība ar mazo liesmiņu pusapdzēstā sērkociņā, traktora izspļautā dzirkstelē vai neizdzēstā ugunskurā. Tā mazajā Ņuhempšīras valstī vienā maija dienā plosījās divdesmit seši meža ugunsgrēki...

(Turpinājums sekos)

Rita Jaunzeme

GULAG 232 — 12

(Turpinājums)

Pēc kara sāka vergus arī labāk barot. Stāstīja, ka zupas pat tiekot vārītas ar Amerikas šķiņķi. Bet, kā jau tas visos kopkatlos, daudz ziet katlam secen. —

Sāka barakās iznīdēt blaktis, dedzinot sēru. Pirtī gājām katru nedēļu, kad arī izsniedza tīru veļu. Izsniedza labākas virsdrēbes. Mums vergu nometnē par darbu neko nemaksāja, tikai deva ēdienu un apģērbu. Vergu apstākļus uzlaboja ne jau aiz cilvēcīguma, bet gan apsveŗot, cik viņiem tas vajadzīgs, jo zeme pēc kara bija izpostīta, sagrauta, liels darba roku zaudējums. Tad kaut vergu darba spēku centās saglabāt.

1949. gadā es piespriestos 8 gadus biju novergojusi. Kā jau tas ir komūnismā — kādu nakti pl. 1:00 mani uzmodināja, pateica, ka tieku atbrīvota un stundas laikā jābūt gatavai braukšanai. Kas tad man bija ko gatavoties? — Uzvilku tās pašas darba bikses un arī pārējo, ar ko gāju darbā. Man jau cita nekā nebija. Sarga pavadībā aizveda uz tuvējo šaursliežu staciju. Iesēdināja drāšu pinuma būrī, kas bija viena vagona gālā. Tā pārvadā zvērus. Kurp mani vedīs, neviens neatbildēja. Pēc nepilnas diennakts brauciena no būŗa izveda, acīm redzot, kādā lielā pilsētā. Pieveda pie lielas mūŗa mājas. — Pilseta izrādījās Krasnojarska un māja — pārsūtīšanas cietums. Tur sabiju divas nedēļas, kamēr atkal savāca etapu tālākai sūtīšanai. Šeit, man pašai par pārsteigumu, naktīs gulējām gultiņās, kur bija pat balti palagi un spilvendrānas. — Tad braucām ar vilcienu līdz Kanskas stacijai. Šinī ceļa posmā mani izsauca savā nodalījumā mūsu pavadonis un parādīja rakstu, par ko es atradusies vergu nometnē 8 gadus, ar piezīmi, ka: „jūsu nelaimē vainīgi paši latvieši". Rakstu, ko viņš man deva izlasīt, bija rakstījusi krejotavas darbiniece, ka es esot stāstījusi nekdetu, kuŗā izsmieta sarkano armija. Papīram uz stuļa bija prokurora atzīme: arestēt. Es šo krejotavas darbinieci biju brīdinājusi uzlabot savu darbu. Ja viņa to negribēs, lūgšu pienotavas valdi viņu no darba atbrīvot.

Iestājoties komūnistu varai Latvijā, jau katrs varēja atriebties, jo tad visas cilvēku padibenes tika augšējā slānī. Krejotavas darbiniece to izmantoja. — Ar pavadoni mēs runājām krieviski un, domāju, ka viņš bija latvietis, jo prata izlasīt šo rakstu, kas bija rakstīts latviski. Viņš arī pateica, ka tieku vesta izsūtījumā.

Kanskas stacijā kādus 120 cilvēkus sasēdināja smagās mašīnās un aizveda uz rajona pilsētu Taslevu. Tur mūs izšķiroja — daļu meža darbos, citus sāls iegūšanas darbos, citus kolhozos. Es atkal nonācu meža darbos, kur mūs aizveda ar mašīnām. Bija mazs ciems, mājeles 10, uz upes krasta — Tasleva. Tur mūs aizsūtīja: 31 cilvēku. Vēlāk arvien nāca jauni klāt. No sākuma dzīvojām kopējā barakā. Nedaudz vēlāk mums trijām sievietēm atdalīja ar dēļiem stūrīti, kur mitināties.

Pēc kāda gada tie paši atvestie izsūtījuma vergi uzcēla mājas ar istabu sadalījumu. Darbi bija atkal mežā. Starpība bija tāda, ka vergu nometnē mums par darbu neko nemaksāja, deva uzturu un apģērbu. Šeit mums par darbu maksāja naudā, cik nu katrs varēja izstrādāt, bet izstrādāt varēja maz, jo normas bija lielas. Šeit mums pašiem bija jārūpējas par uzturu un apģērbu. Uz darbu gājām bez sarga, tikai katru vakaru bija jāpieteicas komandantam, ka no darba esam atgriezušies. No ciema bez komandanta atļaujas aiziet nedrīkstējām. Bija ciemā mazs veikaliņš, atvēra ēdienmāju, kur varējām pirkt siltas vakariņas, atnākuši no darba. Svētdienās un Padomju Savienības svētku dienās uz darbu nebija jāiet. Citādi no darba varēja izpalikt tikai tad, ja bija feldšera atbrīvošana. — Par darbu mums izmaksāja divas reizes mēnesī — mēnešu 15. un 30. datumos. Tā kā izpeļņas bija mazas, tad vajadzēja naudu sadalīt tā, lai iznāktu visām dienām ko paēst. Varēja no vietējiem iedzīvotājiem pirkt pienu un kartupeļus. — Maizi cepa uz vietas mazā maizes ceptuvē. Atceros, kad saņēmu savu pirmo izpeļņu, nopirku kukulīti maizītes un 200 g cukura. Maizīti sadrupināju blodiņā, uzkaisīju cukuru, ko arī nebiju astoņus gadus baudījusi, aplēju ar aukstu ūdeni un tad paēdu, cik gribējās. Tas bija astoņus gadus sevī nēsātas vēlēšanās piepildījums.

Ēdienmājā mums bieži gatavoja ēdienu no brūnā lāča gaļas, ko vietējie iedzīvotāji medīja un nodeva ēdienmājā. Izklausās neparasti, man tomēr jāsaka, ka nezinātājs nevar pateikt, jo garšo kā liellopa gaļa. Tikai, ja gadījās vecs lācis, tad gaļai bija skuju garša. Patiesībā brūnais lācis jau ir tīrīgs kustonis: vasarā pārtiek no ogām, riekstiem, zāles un sliktākā gadījumā ēd skuju koku jaunos dzinumus. Ja nu vēl laimējas lācim kur uziet medus podiņu, gaŗām jau tam nepaiet. Lācis citiem meža zvēriem un cilvēkiem neuzbrūk, vienīgi aizsargāšanās nolūkos, vai, ja ziemās to iztraucē no saldā miega un siltās guļas vietas. — Vietējie mednieki ēdienmājai nodeva arī labas zivis un kādreiz pat rubeņus.

SELONIJAI SIMTS GADU

(beigas no 1. lp.)

Tajā pašā dienā sasauktais konvents arī nolēma visiem spēkiem atbalstīt Latvijas pagaidu valdību. Nākamajā dienā Selonijas krustdēli Nikolajs Grundmanis un Gustavs Celmiņš uzvilka jaunās Latvijas valsts karogu pie vācu okupācijas varas nodibinātās Baltische technische Hochschule ēkas. Latvijas valsts pretiniekos tas sacēla protesta vētru, bet izkārtos karogus neviens aizskart neiedrošinājās. Kad karogi bija trīs dienas pie universitātes ēkas plīvojuši, vēstīdami saules lēktu latviešu tautai, tie paši jaunie sēļi, kas tos iedrošinājās izlikt, tos arī noņēma.

Visa tā laika Selonijas darbība bija apzīmogota ar neatlaidīgu domu par tēvzemes aizsardzību un atbrīvošanu no ienaidniekiem. Ārēji apstākļi tad jaunajai latviešu valstij nebija labvēlīgi — tauta bija jāmodina lielajam brīvības karam. Un tā 1918. gada 29. novembrī Selonijas ģenerālsapulce vienbalsīgi nolēma, ka visiem Selonijas locekļiem ir jāstājas tēvijas sargu rindās.

Decembra sākumā apsardzības ministrs J. Zālītis ierosināja ... esošās latviešu jaunatnes sanāksmi Olava komercskolas telpās. Sanāca ap 150 studentu. Šīs sanāksmes studentu vairums bija neorganizētie studenti, kuri bija noskaņoti pret ministra Zālīša ierosinājumu. Viņu simpatijas piederēja strēlniekiem, kas toreiz vēl cīnījās boļševiku pusē. Šo opozicionāru vadonis bija sociāldemokrats Jagars, kas pārstāvēja kādu kreisi noskaņotu studentu biedrību. Tā kā pieminētā sanāksme nekādus pozitīvus rezultātus nedeva, tad Selonija kopā ar Talaviju, kas jau arī bija pieņēmusi Selonijas ģenerālsapulces lēmumam līdzīgu nostāju, decembra sākumā vienojās radīt atsevišķu kaujas vienību. Tā radās Atsevišķā studentu rota, kurai pievienojās arī vairāku citu latviešu korporāciju locekļi. Par rotas komandieri izvēlēja Selonijas krustdēlu kapteini Grundmani. Par to, ka sēļi ar vīra drosmi un asinīm sekojuši savai devīzei Tēvijai, labāko liecību dod patiesība, ka brīvības cīņām beidzoties, 40 sēļi bija izpelnījušies augstāko goda zīmi — Lāčplēša kara ordeni.

Latvijas neatkarības laikā sēļi aktīvi piedalījās valsts darbā. Atbildīgos valsts posteņos pirmajam tirdzniecības un rūpniecības ministram Spricim Paeglem vēlākos gados sekoja ministru prezidents Dr. Jānis Pauļuks, ministri L. Ēķis un B. Einbergs un daudzu nozīmīgu resoru vadītāji. No Latvijas armijas rindām Selonijai uzticību zvērējuši 27 pulkveži. Selonija devusi Latvijas universitātei vairāk nekā 30 mācības spēku.

Latviešu sabiedrībai varbūt nav zināms tas, ka Selonija, sekojot devīzei Tēvijai, bija latviešu korporācija, kuŗa cita starpā prasīja arī miera laikā no katra savas saimes locekļa tēvijas sarga pienākuma pildīšanu. Pulkveža Vidiņa ierosinājumā Selonijas konvents pieņēma lēmumu, ka neviens sēlis nevar būt nedienējis Latvijas armijā. Šis lēmums tika pieņemts tieši tad, kad liberālo noteikumu dēļ daudziem studentiem bija dota iespēja atlikt vai pavisam izvairīties no obligātā kaŗadienesta pildīšanas. Latvijas brīvības norietā savas atklātās nacionālās stājas dēļ daudziem sēļiem nācās baudīt kā padomju, tā arī vācu okupantu varmācību. Baigajā gadā vien tautas mocekļu ceļā aizgāja 73 sēļi. Bijušais satiksmes ministrs B. Einbergs un Gustavs Celmiņš ir sabiedrībā pazīstamākie sēļi, kas izbaudīja vācu Gestapo varu. Liels ir to sēļu skaits, kas cīnījās Latviešu leģiona rindās. Daudzi izpelnījās augstākās Otrā pasaules kaŗa goda zīmes, daudzi no cīņu lauka vairs neatgriezās.

Šodien brīvajā pasaulē Selonija pulcē ap 400 vecos un jaunos sabiedrības locekļus. Tā atkal pulcē savās rindās latviešu studentus, kam sirdij tuvs ir sēļu gars.

Uzticību draugam un vīra drosmi tēvijai nebaltās dienās sēļi vienmēr ir centušies pierādīt darbos. Tas ir Selonijas stiprums un droša ķīla paļāvīgam skatam nākotnē. Saules mūžu Selonijai!

A. Kundrats

Nav lielākas

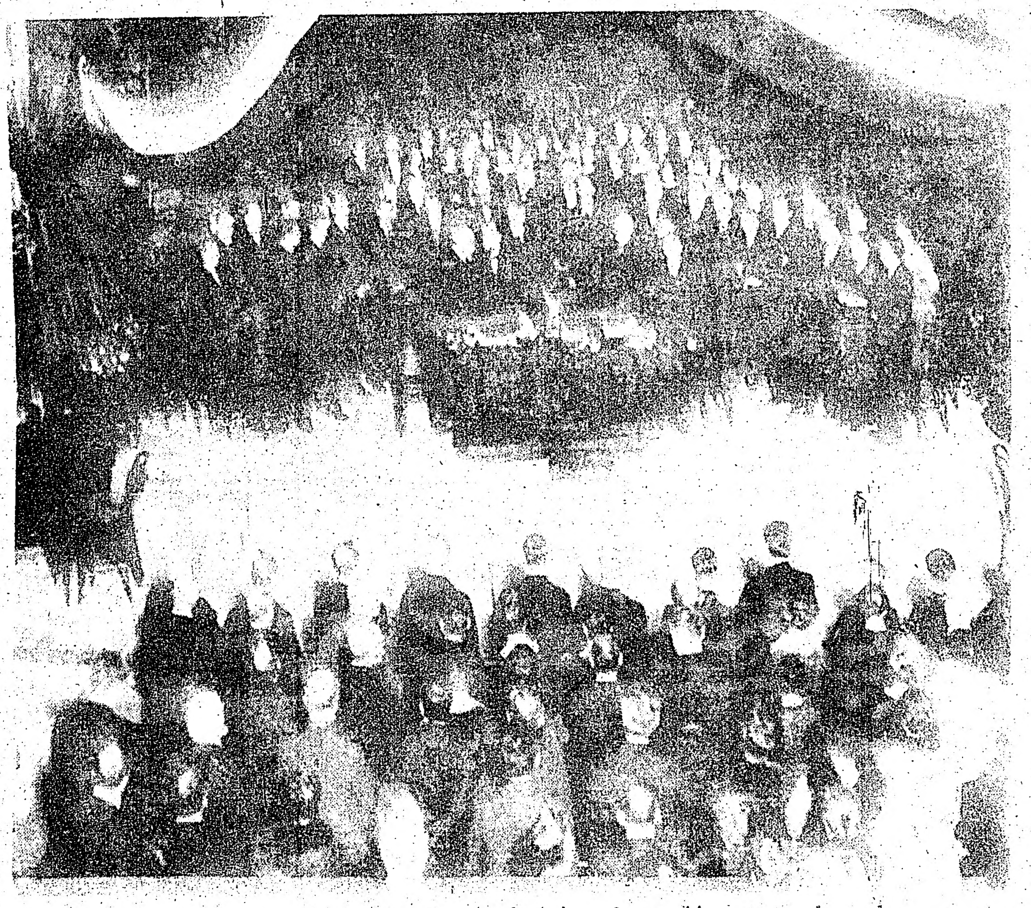

Visi Selonijas saimes locekļi piedalījās Latvijas neatkarības proklamēšanas aktā, pildot drošības un kārtības dienestu.

(beigas no 3. lp.)

formētām Virsnieku un Cēsu rotām. Arī pēdējās sastāvā bija daļa buršu, kas jau bija iesaistīti aizstāvēšanās cīņās pie Cēsīm. Daļa no Cēsu rotas buršiem vēlāk atgriezās Atsevišķā studentu rotā, kuras pirmatnējā sastāvā bija 47 sēļi, 44 talavieši un pārējie bija Lettonias, Fraternitas Lettica un Lettgallias locekļi, kuru konventi atradās Rīgā, bet Tērbatā vai Maskavā, un daļa komilitoņu bija izklīdināti gan bēgļu gaitās, gan uz laukiem, kādēļ viņu skaits Studentu rotā bija mazāks. Jaunajai Latvijas valstij nebija līdzekļu, un Studentu rotas apbruņojums bija dažāda tipa un kalibra, bet apģērbs: krievu puskažociņi, kūnieču bikses, vācu tanku zābaki un franču kaskas. Rīgā Studentu rota apsargāja valdības namus, iespiedliktavas, muitā un Daugavas tiltus. Atceros, vecā gada naktī stāvot sardzē uz Daugavas tilta. Studentu rotas apciemot ieradās ministru prezidents Kārlis Ulmanis.

Kad 1919. gada 2. janvārī Pagaidu valdība atstāja Rīgu, arī Studentu rota apm. 200 vīru sastāvā atgāja uz Jelgavu.

Naktī no 2. uz 3. janvāri uz Jelgavu atkāpās arī tie izjukušo jaunformējamo vienību brīvprātīgie karavīri, kas bija palikuši uzticīgi jaunās neatkarīgās Latvijas valdībai: tā sauktās Virsnieku rezerves rotas, Latgales virsnieku rotas, Cēsu rotas, 1. un 2. Latviešu apsardzības rotas un Latgales apakšvirsnieku rotas. 5. janvārī Jelgavā no šiem brīvprātīgiem oficiāli saformēja Kalpaka bataljonu. Savas kaujas gaitas šis bataljons uzsāka ar apmēram 300 karavīriem: Virsnieku rotu (vēlāk Neatkarības rotu) un Cēsu rotu. Studentu rota paliek vēl neatkarīga.

3. janvāra rītā možā garā Studentu rota nonāca Jelgavā un apmetās Jelgavas pilī, vēlāk pasta ēkā. Pēc dažām dienām Studentu rota Jelgavu atstāja un ar vilcienu aizbrauca uz Liepāju, lai atkal stātos Pagaidu valdības rīcībā.

Liepājā Studentu rota novietojās Kaŗa ostā, kur atjaunoja apmācības. Lai gan Studentu rota atradās Pagaidu valdības rīcībā, tomēr fon der Golcs panāca, ka pēc kāda laika Studentu rotu uz vācu pavēli pārvietoja Škodas virzienā tiltu un dzelzceļa līnijas apsardzībai. Vai tam bija kāds politisks nolūks sakarā ar vēlāko A. Niedras puču, nav noskaidrots, bet vācieši varēja būt ieinteresēti Latvijas valdībai uzticīgā kaŗaspēka izvietošanā ārpus Liepājas.

Kalpaka bataljons augstāk minētajā sastāvā bija spiests 8. janvārī sākt atiešanu no Jelgavas un, atvairot Padomju Krievijas 2. strēlnieku pulka bataljona un eskadrona uzbrukumu, 24. janvārī sasniedza Rudbāržus. 25. janvārī papildinājumam ieradās Atsevišķās jātnieku nodaļas vads ar 32 karavīriem. 18. februārī Kalpaka bataljona sastāvā iedalīja Studentu rotu. 17. februārī Studentu rota un arī Atsevišķās jātnieku nodaļas pārējie vadi jau atradās frontes līnijās un līdz ar to Kalpaka bataljona izveidošanās bija pabeigta.

3. martā plkv. Kalpaka bataljons sāk uzbrukumu, ieņem Skrundu un 6. martā agrā rītā nonāk pie Airītēm. Šeit notiek traģiskā pārpratuma kauja un pie Skudru mājām nāvīgi ievaino pulkvedi Kalpaku. Smagi vēderā ievaino arī Studentu rotas komandieri Nikolaju Grundmani un krīt virsleitnants A. Krievs. Nav sanitārā transporta, nav iespēju ievainotiem palīdzēt. Grundmanis, piedzīvojis virsnieks būdams, apzinās, ka nav glābjams un pats izbeidz mokas, nošaujoties. Brīvās Latvijas laikā kritušajiem Airītēs uzcēla pieminekli un iekārtoja tur pulkveža Kalpaka piemiņas mūzeju.

Pēc šīs traģiskās kaujas kapteinis Jānis Balodis uzņemas pulkveža Kalpaka pienākumus un kļūst Bataljona komandieris, bet rotas adjutants virsleitnants B. Einbergs, Sel., vēlākais satiksmes ministrs, nodod man pavēli pārņemt Studentu rotas vadību. Cīņa turpinās un Studentu rota iet tālāk uz Saldu, Remti, Jaunpili.

1919. gada 1. aprīlī beidz pastāvēt pulkveža Kalpaka bataljons. Pienāk papildinājumi no Kurzemes iesaukšanas punktiem, no rotām rodas bataljoni, kopskaitā četri, un tā izveidojas Baloža brigāde.

Pēc 17. aprīļa puča Liepājā latviešu un vācu attieksmes bija ļoti saasinājušās.

21. maijā 3. Atsevišķais bataljons guldīja zemes klēpī pie Kaugurciema varoņa nāvē kritušo 2. rotas komandieri, leģendāro kapteini Zoltu, un pēc tam devās atpakaļ uz Kalnciemu, lai otrā dienā sāktu uzbrukumu Rīgai, kas vainagojās ar uzvaru. Tā pēc nepilniem pieciem mēnešiem Baloža brigādes 3. Atsevišķais bataljons ar savu Studentu rotu iesoļoja Latvijas galvaspilsētā. Vairs nepārnāca 17 Studentu rotas karavīri, kas nolika savas galvas par jauno Latvijas valsti; daļa no viņiem atdusas Brāļu kapos Rīgā pie Latvijas Mātes kājām.

Pēc Rīgas ieņemšanas 22. maijā daļu no Studentu rotas karavīriem pārvieto uz artilēriju, bruņoto vilcienu un citām jaunformējamām vienībām, daļa uzņemas valsts administrācijas amatus, bet daļa aiziet tālāk uz Latgales fronti.

ATSEVIŠĶĀS STUDENTU ROTAS ATSTĀTAIS MANTOJUMS

Studentu rota godam veikusi savu vēsturisko uzdevumu. Tai ir izcila vieta Latvijas atbrīvošanas cīņu vēsturē. Bet Studentu rotas kaŗavīriem bija arī izcila loma neatkarīgās Latvijas valsts dzīvē. No Studentu rotas vidus nākuši brīvās Latvijas ministri, augsti valsts un pašvaldību ierēdņi, kultūras un sabiedriskie darbinieki, bet daļa palikusi par profesionāliem virsniekiem.

Bijušo Studentu rotas cīņu biedru stāja arī miera un labklājības gados arvien bijusi nelokāmi nacionāla un tie vienmēr bijuši stiprs balsts Latvijas valstij, kas uzticēja Studentu rotas kaŗavīriem atbildīgus amatus, kur bija nepieciešami nacionāli cīnītāji, kam valsts un tautas brīvība nenozīmē paklaušanos vai pieslieśanos nevienai no divām kaimiņu lielvalstīm. Manuprāt, šī ir vissvētīgākā Studentu rotas nopelnu daļa.

Otrajā pasaules kaŗā par jaunu ierindā — Latviešu leģionā stājās 27 bijušie Studentu rotas cīnītāji; viņu lielākā daļa krituši, bet autentisku ziņu nav. Otrā pasaules kaŗā dzimtenes aizstāvētāju rindās stājās bijušo Studentu rotas kaŗavīru dēli un arī viņi atdeva dzīvības par tēvu zemi.

Tādēļ aicināsim korporāciju rindās mūsu jaunatni, lai tā izaug korporāciju cēlo devīžu un tradiciju garā. Tad viņi brīvprātīgi sekos Studentu rotas vēsturiskajam piemēram. Tāpat kā Studentu rotas kaŗavīri darbos pārvērta korporāciju devīzēs rakstītos zvērestus, tāpat arī tagadējā jaunatne zinās un pildīs savu pienākumu tēvzemei, kad pienāks diena Latviju atpakaļ saulītē celt.

Jo — nav lielākas mīlestības kā atdot dzīvību par saviem brāļiem.

Atsevišķās studentu rotas vltn. Pēteris Ikšels ir viens no vecākiem filistriem, kas piedalās Selonijas simtsgades svinībās Toronto. Brīvības kaŗa beigu posmā viņš lika pamatus pasākumam, kas vēlāk izveidojās par lielāko saimniecisko uzņēmumu — Armijas ekonomisko veikalu.

Selonijas jubilejai veltītā laikraksta techniskos izdevumus sedzis architekts G. Korulis.

DRĀMA KĀ LITERĀRS DARBS

Viena no Grand Rapidu literārās kopas interesēm ir veicināt un atbalstīt vietējo tautiešu literārās intereses, tādēļ tā arī savā oktobŗa saietā pārrunāja N.S. Zemgaļa lugu Gaidi mani atkal mājās. Pārrunās analizēja minētās lugas uzbūvi, psiholoģiskos pamatus un valodu, kas ir literāra darba pamatelementi, tādā veidā ierādot drāmai vietu savās literārās pārrunās, jo drāma ir sava veida literārs darbs...

Luga Gaidi mani atkal mājās izrādīta astoņas reizes dažādos latviešu centros un ieguvusi labas atsauksmes skatītāju rindās un arī presē. Lugā tēlota dzīve Vācijas posma nometnēs, kur bēgļus no dažādām zemēm savā aizgādībā bija uzņēmusi UNRA. Par galveno lugā risināto problēmu varētu uzskatīt mūsu leģionāru situāciju pēc kaŗa uzvarētajā Vācijā. Ne tikai uzvarētāji viņus uzskatīja par neuzticamām personām, bet bieži pat paši latvieši atteicās viņiem sniegt palīdzību, lai nezaudētu UNRAs labvēlību. Leģionāri apzinās, ka ir cīnījušies pret savas zemes ienaidniekiem, riskējuši ar savām dzīvībām un ka tagad, pēc kaŗa, viņiem ir vairāk nekā tiesības atgriezties savā sabiedrībā kā pilntiesīgiem un respektējamiem locekļiem.

Pārrunas notika paneļdiskusiju veidā. Tajās piedalījās autors — N. S. Zemgals-Šubīns, Jūlijs Celmiņš, Eduards Avots un Julieta Rumberga. Autors klātesošos iepazīstināja ar motīviem, kas pamudinājuši viņu uz drāmas darba veidošanu, problēmām, kas saistās ar autora darbu un iecerētiem panākumiem. Viņš apliecināja, ka lielākā daļa lugā tēloto notikumu ir patiesi un ka šo notikumu gaisotnē viņš ir radījis savus skatuviskos raksturus.

Julieta Rumberga savā ievadreferātā izcēla lugas literārās iezīmes un atgādināja iespējas, kā lugas un citus literāros darbus varam izmantot savas kultūrālās sadzīves veidošanā....

Jūlijs Celmiņš analizēja lugas psiholoģisko uzbūvi, atzīdams, ka radītie raksturi visumā pārliecina, apšaubot tikai UNRA pārstāves straujo pārmaiņu un iemīlēšanos latviešu leģionārā. Par vērtīgāko raksturu Celmiņš atzina Saulīšu māti, kas trimdā devusies meklēt savu mazdēliņu. Viņas tēlojums simbolizēja mūsu literatūrā tik iecienītos sirdsšķīstos ļaudis. Zemgaļa lugā šis tēls ir uzvarējis arī izdzīvības un kaŗa apstākļu ļaunumus, latviešiem tik raksturīgo labestību pārnesot arī trimdā....

Eduarda Avota uzdevums bija analizēt lugas valodu un stilu. Viņš atzina, ka valoda piemērota aprakstītam laikmetam un notikumiem. Tajā bagāti lietoti tautiskie izteicieni un kaŗavīru žargona vārdi. Luga labi parāda nometnes gaisotni arī tiem, kas paši to nav piedzīvojuši. Daži piemēri no lugā lietotiem izteicieniem un žargona: Muldi kā pa lakstiem. Nu ir vakars uz ezera. Nekul salmus. Dabūja pa kātiem. Beidz bļarkstēt. Ņaud kā runcis auru laikā. Kraut pa ģēveli. Taisi savu gremojamo ciet. Noskaldīšu tā, ka trīs dienas varēsis tikai biezputru ēst.... Ieteikums gaŗākos stāstījumus pārveidot dzīvīgākā divsarunu veidā un izsargāties no atkārtojumiem....

Pārrunās izskanēja atzinumi, ka N. S. Zemgaļa lugā ir dokumentēta latviešu bēgļu dzīve un īpaši nozīmīgi parādīta no gūsta atbrīvoto leģionāru situācija. Tā ir devusi latviešu skatītājiem izrādes, kas labi izklaidē ikdienas rūpes un ļauj ar smaidu atcerēties laiku, kad bijām izvietotās personas jeb Dieva putniņi.

Pārrunas beidzot, rakstnieks Ernests Aistars atzina gan formas trūkumus, tomēr pārrunāto lugu pieskaitīja pie pārdomu lugām, kas liek dziļāk ieskatīties mūsu tautas problēmās. Viņš sanākušos konfrontēja ar jautājumu: — Vai mūsu trimdas rakstnieki ir spējīgi kaut ko uzrakstīt, kas dod jaunus spēkus cīņai par mūsu tautas labāku nākotni, kas dod mūsu domām dziļāku plūdumu?.... E. Aistars atgādināja mūsu klasisko autoru darbus, kas radušies laikmetu pārvērtības gados, kā piem. Raiņa — Uguns un nakts, Aspazijas — Sidraba šķidrauts.... Zīverta — Vara, kas ar saviem nobeiguma vārdiem — „Tatāri nāk....'' vēstīja par baigu laiku iesākumu....

Aistara jautājums turpinājās: Vai esam jau tik ērti iekārtojušies, ka mūsu iekšējā dzīvības straume saplok? Vai ir tā, ka nespējam vairs uzviļņot un darīt īstu darbu savas tautas labā? Vai spējam tik spēcīgi runāt, ka tauta klausās? — Šī ir doma, kas nedod rakstniekam Ernestam Aistaram mieru, un šī ir doma, kam vajadzētu nodarbināt mūsu prātus.

Julieta Rumberga

Prasa līdzvērtīgas tiesības

Kanadas daudzkultūru padomes gadskārtējā kongresā, kas šogad notika Edmontonā no 23. līdz 26. oktobrim, kā viens no simts delegātiem piedalījās Dr. L. Lukss. Viņu padomē uzaicināja feferālās valdības daudzkultūru ministrija pēc līdzšinējās Intas Purvas pilnvaru izbeigšanās. Padomē darbojas vairākas apakškomitejas, pie kam Dr. L. Luksa galvenā līdzdarbība bija tā saucamā līdzvērtīgu tiesību komitejā. Bez tam delegācijas vēl sadalījās arī pa provincēm, noturot atsevišķas sesijas un izstrādājot dažādus etnisko grupu iesniegumus savu provinču apjomā.

Plenārsēdēs iztirzāja dažādos komiteju un provinču iesniegumus, ko beigu rezultātā ietvēra konkrētās rezolūcijās. Vispārējais atzinums bija, ka nu jau turpat desmit gadu ilgais Daudzkultūru padomes darbs līdz šim nav devis redzamus panākumus. Tas izskaidrojams ar samērā biežo valdības, it sevišķi daudzkultūru ministru maiņu, kas kavēja daudzus ievadītos darbus.

Neapmierinātība izskanēja ar pašreizējās P. Trudo liberāļu valdības izstrādāto Kanadas jaunās konstitūcijas projektu, kuŗā visai maz — vai pat nekas nav minēts par etnisko grupu nozīmi, ietekmi un tiesībām Kanadā. Kā zināms, visas etniskās grupas kā vienība sevi uzskata par „trešo'' spēku Kanadas anglo-sakšu un franču izcelsmes kultūrālā, saimnieciskā un politiskā dzīvē.

Daudzkultūru padomes plenārsēdēs pieņēma ieteikumu izdarīt zināmu „spiedienu'' valdībai, lai jaunajā Kanadas konstitūcijā tas tiktu paredzēts. Iespējamo atbalstu tam apsolīja viens no valdības pārstāvjiem, tieslietu ministrijas parlamentārais sekretārs Žans Kritjens (Jean Chretien), kas bija arī viens no galvenajiem kongresa runātājiem.

Viens no tālākajiem kongresa viesiem bija poļu izcelsmes prof. J. Zubrickis (Zubrzycki) kas pārstāvēja līdzīgu etnisko grupu iestādījumu Austrālijā. Pēc viņa sniegtajām ziņām daudzkultūru politika Austrālijā ir guvusi daudz reālākas formas un valdības atbalstu. Nepieciešamos gadījumos kārtojot tiesiskos jautājumus iestādēs un tiesās, katrai tautībai ir iespēja runāt savā valodā ar pieaicināta tulka palīdzību, ko algo attiecīgās iestādes. Valdība ievērojamus līdzekļus izdod arī jauno ieceļotāju dzīves uzsākšanai šīs daudzkultūru programmas ietvaros.

Arī Kanadā Albertas provinces valdība, šķiet, izveidojusi iespaidīgāku daudzkultūru politiku kā pārējās provincēs, kā tas izrietēja no ziņojumiem. Jādomā, ka sava ietekme tur arī lielajam ukraiņu iedzīvotāju skaitam, tāpat kā Manitobas provincē.

Viena no vispārējām rezolūcijām, ko Daudzkultūru padomes kongresā pieņēma iesniegšanai valdībai, ir ieteikums dažādās padomdevēju instancēs iesaistīt vairāk etnisko grupu pārstāvjus proporcionāli to skaitam, kas līdz šim bija atstāta novārtā. Tikpat nozīmīgs ir arī ieteikums daudzkultūru ministrijai izveidot studiju grupu, kas noskaidrotu ārvalstu iejaukšanos Kanadas etnisko grupu kultūras dzīvē. Nav noslēpums, ka ne tikai Pad. savienība, bet arī citas komūnistiskās valstis līdz šim izdara zināmu spiedienu dažādu tautību kulturālā dzīvē Kanadā.

Nākošā gadā paredzēts sasaukt arī atsevišķu etnisko valodu studiju konferenci.

R. Norītis

Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs

Vērtīgākā Ziemsvētku dāvana katram latvietim, kas paliks kā Latvijas brīvvalsts darba un panākumu apliecinājums audžu audzēm...!

Vārds, uzvārds .....

Adrese.....

.....Pasta koda .....

Sūtīšanas adrese:
LNAK Latvijas zeme
c/o Latvian Credit Union
1539 Bloor St. W.
Toronto, Ontario
CANADA M6P 1A5

Mīkstos vākos $25.-
Cietos vākos $29.-
Pasta izdevumi:
Kanadā $1.50; ASV $2.50;
Eiropā $5.-; Austrālijā $4.-

Pievienoju bankas naudas pārvedumu Kanadas $ .....
(Grāmatu var arī iegādāties bankas Bloor ielas nodaļā.)

Baltiešu pilsēta Sibirijā

Baltiešu redaktoru pārrunās 10. oktobrī Igauņu namā Ņujorkā igauņu redaktors H. Raudseps norādīja, ka pēc Tallinā saņemtām ziņām Sibirijā esot nodibināta jauna pilsēta, kuŗā dzīvošot igauņi, latvieši un lietuvieši. Tā ir Kogalimska, ap 100 kilometru ziemeļos no Sugurtas. Tā domāta 150,000 iedzīvotājiem. Plānus apstiprinājusi komūnistu partijas centrālkomiteja Maskavā. Igauņu laikraksts Tautas balss piemetinājis, ka Igaunijā neesot pietiekami daudz darbaroku, lai varētu uz jauno pilsētu sūtīt strādniekus no Igaunijas, kas iekārtotu apmešanās vietas.

Tallinā starp 4. un 7. oktobri notikusi liela katastrofa, kur saskrējušies divi pasažieŗu vilcieni. Parasti ļoti retos gadījumos padomju iestādes ziņo par katastrofām. Šoreiz oficiālajā ziņojumā norādīts, ka nonāvēti 30 cilvēki. Igauņi domā, ka nonāvēto un ievainoto skaits ir krietni lielāks, jo mobilizēts liels skaits ambulances no Tallinas un apkārtnes. Tuvāku ziņu trūkst.

* Igauņi gatavojas savas nacionālās komitejas vēlēšanām. Uz 50 vietām ir 69 kandidāti, daudzi no tiem ir jaunās paaudzes pārstāvji. Igauņu nacionālās padomes priekšsēdis I. Plērs pārcēlies no Ņudžersijas uz Teksasu.

* Baltiešu diplomāti 10. oktobrī bija ielūgti uz pusdienām ārlietu ministrijā Vašingtonā.

* Lietuviešu fonds 11. oktobrī Čikagā ar sarīkojumu un koncertu atskatījās uz sekmīgu līdzekļu akcijas nobeigumu. Fonds savācis 2 miljonu dolaru, kas arī bija tā mērķis. Katru gadu ar kapitāia augļiem fonds atbalsta dažādus kultūras pasākumus. Šī summa ik gadus ir ap 110,000—120,000 dolaru. Polītiskiem mērķiem lietuvieši vāc līdzekļus katru gadu, saņemot un izlietojot ap 55—60,000 dolaru.

* Igauņiem ir tikai Kultūras fonds, kuŗam katru gadu vāc ziedojumus. Savāktā summa mazāka nekā latviešiem. Igauņi iepazīstas ar latviešu Brīvības fonda statūtiem, lai mēģinātu nodibināt līdzīgu vākšanas iespēju. Kultūras fonda darbība ir sazarojusies. ASV un Austrālijā vāc līdzekļus savam un globālajam Kultūras fondam. ASV dod pusi no savāktajiem līdzekļiem PBLA Kultūras fondam, Austrālija pieteic atsevišķas summas. Kanada un Eiropa atbalsta PBLA Kultūras fondu ar līdzekļiem. Līdzekļu sadalē piedalās dažādu nozaŗu pārstāvji no visas pasaules. Šī gada sadalītie PBLA KF līdzekļi bija nepilni 17,000 dolaru, bet kopā visu Kultūras fondu vajadzībām savākti ap 30,000 dolaru.

* Igauņu profesors Andres Kings izdevis grāmatu angļu valodā „Sapnis par brīvību'' (A Dream of Freedom), 269 lp., cena 17.60 dol. Aprakstīta četru dekadu igauņu, latviešu un lietuviešu cīņa pret krievu imperiālismu no 1940. g. līdz 1980. gadam. Nesen starp vairākiem citiem apbalvojumiem A. Kingam Zviedrijas rakstnieku biedrība piešķīra stipendiju visam mūžam par izciliem veikumiem žurnālistikā.

Vk

* Stokholmā 25. septembrī mirusi igauņu rakstniece Marija Undere, kas bija pasaules PEN kluba goda biedre.

KANADAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES VOLEJBOLĀ

Toronto JKS rīkotajās latviešu meistarsacīkstēs volejbolā vīriešu grupā piedalījās Montrealas Latviešu sporta klubs, Hamiltonas Sparta, Toronto JKS ar divām vienībām. Patīkami redzēt volejbola sacensībās piedalāmies arī Toronto DV. Vīriešu grupā, spēlējot divus setus, katrai vienībai ar katru, vislabāk veicās Toronto JKS, kas nezaudēja nevienu setu.

Sieviešu meistarsacīkšu vienīgā spēlē divos setos JKS pirmais sastāvs uzvarēja JKS otro ar 15—0 un 15—7.

Ž. Zentiņš

Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš

6. decembrī no pl. 10 — 18 un
7. decembrī no pl. 10 — 15 DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto

* ROTAS
* LATVISKI AUDUMI
* KERAMIKA
* ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI
* DZINTARI
* KOKA IZSTRĀDĀJUMI
* GLEZNAS
* GRĀMATAS
* SKAŅU PLATES
* PIPARKŪKAS no pašu ceptuvēm
* KAFIJA
* MEDUS
* PUTRAIMI
* GARŠĪGAS PUSDIENAS
* BAZĀRS
* DV KLUBS jūsu rīcībā

Ziemas svētku vecītis un fotografs gaidīs mazos draugus sestdien no pl. 12 — 16, svētdien no pl. 12 — 14.

Laipni ielūdz RĪCĪBAS KOMITEJA.

Lai pateicība mūsu jaunās paaudzes patriotiem

Aleksandra Ķegumnieka speciālraksts Latvijai Amerikā

Šīs nedēļas politisko notikumu vērtējums man jāievada ar atzīšanos, ka, kaut gadiem esmu iespējami objektīvi uzmanīgi sekojis starptautiskās skatuves notikumiem un tādēļ varbūt uzskatu sevi par diezgan kompetentu komentātoru, kuŗa politiskās prognozes visumā bijušas pareizas un piepildījušās, tomēr nevienā vien reizē esmu kļūdījies. Konkrētā gadījumā tas attiecas uz tā dēvēto Madrides konferenci. Vadoties no pieņēmuma, ka notikumiem Polijā būs ciešs sakars ar mūsu centieniem brīvības atgūšanai latviešu tautai un valstij, es domāju, ka mēs par maz vai tikpat kā nekā nedarām sakaru uzņemšanai ar brīvās pasaules poļu patriotiem. Varbūt ka šis mans pieņēmums nav nemaz tik aplams. Tomēr šī pieņēmuma dēļ es ļoti skeptiski raudzījos uz mūsu nacionālo organizāciju gandrīz izšķērdīgo līdzekļu piešķiršanu līdzdalībai politiskai aktīvitātei Madridē.

Apliecināsim...

(beigas no 1. lp.)

padarītais būs daudz lielāks un nozīmīgāks.''

Mūsu seņči 700 gadus nesa smago verdzības jūgu un bija savas tautas kopvērtības aizstāvētāji. Viņu tikumu svētums ir bijis tas neuzvaramais spēks, kas palīdzējis latviešiem iziet cauri pretvaru un pārspēku ugunīm kā vienotai tautai, jo latviskā dziņa dzīvot un dzimtenes mīlestība dega viņu sirdīs.

Arī visā Kanadā laikā no 10. novembŗa līdz 1. dec. notiks LNAK padomes vēlēšanas, kuŗās no mūsu vidus jāizrauga spējīgākie un rosīgākie pārstāvji — 35 padomes locekļi, kas vadīs un veidos mūsu latvisko dzīvi Kanadā. Kandidātu saraksts ir visai liels — 69 vārdi.

Latvieši tuvumā un tālumā, apliecināsim, ka mūsu kopības apziņa ir stipra, ka mūsu sirdīs nav apstājies nacionālais strāvojums, piedalīsimies visi kā viens Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā padomes vēlēšanās.

Būsim visi kā vienota dzīvības straume, kas savos darbos, domās un ilgās nebeidz plūst uz dzimto zemi Latviju!

Nemaz nekaunos atzīties, ka nevarēju iedomāties, ka tieši pasaules sirdsapziņas atmodināšanā mums būs tik žilbinoši panākumi Madridē. Dažas dienas Latvijas vārds un mūsu tautai nodarītā pārestība iespaidīgo nacionālo trimdas jauniešu demonstrāciju rezultātā pievērsa sev miljoniem televīzijas skatītājus visos kontinentos. Ļoti iespējams, ka mūsu jaunieši ar savu dedzību pārliecināja arī daudzu kongresa dalībnieču valstu delegātu nostāju. Tieši jauniešu sūtīšana uz Madridi izrādījusies par pareizāko un iespaidīgāko latviešu trimdas saimes kopīgo akciju, un tādēļ šim pasākumam ziedotie līdzekļi nekādā gadījumā nav bijuši par lielu vai veltīgi.

Mēs būtu pieļāvuši smagu kļūdu, ja uz Madridi būtu sūtīti tikai gados vecākie latviešu nacionālie cīnītāji. Pasaules prese tos droši vien būtu uzskatījusi par sarūgtinātiem emigrantiem, kas nespēj samierināties ar šīsdienas starptautiskās politikas arēnas reālitātēm. Šādu pārmetumu nekādā gadījumā nevar piedēvēt jaunās latviešu paaudzes patriotiem — mūsu meitām un dēliem, kas, svešumā uzaugušī, paturējuši karstas sirdis savas tēvzemes lietai un neatsakās nest arī nepieciešamos upuŗus. Madrides akcijā, apsūdzot Pad. savienību Latvijas okupācijā un latviešu tautas apspiešanā, viņi apellēja pie visas pasaules sirdsapziņas. Pasaule mūsu jauniešu balsis sadzirdēja.

Aizmirsuši sīkās cilvēciskās pretišķības, Kanadas, Amerikas un Eiropas valstu jaunieši veica viņiem uzticēto misiju. Tā izdevās spīdoši. Pateicība pienākas it visiem, kaut varbūt uzmanības centrā bija jauņā mācītāja Māŗa Ķirsona drāmatiskā izrīcība, ar savām asinīm protestējot pret Latvijai nodarīto netaisnību.

Māris Ķirsons protestē ar savām asinīm.

Es nevaru atturēties saskatīt Māŗa Ķirsona personā līdzību ar mūsu brīvības cīņu laikā kritušā Atsevišķās studentu rotas komandieŗa Nikolaja Grundmaņa vēsturē ierakstīto vārdu. Pēc Latvijas valsts proklamēšanas neviens nevarēja iedomāties, ka svešā zemē un svešā armijā kapteiņa pakāpi ieguvušais tikai 22. g. vecais Zemgales lauksaimnieka dēls Nikolajs Grundmanis būs patriotisma liesmas iededzinātājs tā laika latviešu jaunatnes rindās. Mēs nemaz nepārspīlētu, ja jau tagad teiktu, ka, tāpat kā Nikolaja Grundmaņa, arī Māŗa Ķirsona paraugs aizraus mūsu šīsdienas latviešu jauniešus brīvā pasaulē un atbalsosies arī krievu vergu jūgā cietējā tautā Latvijā. Lai mūsu sirsnīga pateicība. Lai dāvājam viņam savu uzticību un atbalstu arī tālākā cīņā, tāpat kā it visiem latviešu nacionāliem jauniešiem. Varbūt ka tie būs tieši mūsu jaunās paaudzes aktīvisti, kas aizsteigsies priekšā kūtrākiem vecākās paaudzes darbiniekiem un radīs tik svarīgo kontaktu ar mūsu likteņu biedriem — poļu patriotiem.

Aizvadītajos valstssvētku atceres sarīkojumos mēs vismaz ar savu klātieni apliecinājām, ka esam saglabājuši savas sirdis latviešu tautai un valstij.

Mēs zinām, ka svešu zemju politiķi mūsu sarīkojumos nepiedalās tikai mūsu zilo acu dēļ. Kontakts ar šiem politiķiem tomēr tādējādi rodas, un mēs varam izteikt savas vēlēšanās un pat prasības. Tā pēc saruņām ar Ontario premjēru Dēvisu pagājušā nedēļā viņa valdības ministri Drea un Grosmanis jau varēja liecināt, ka valdība stājusies pie dažu mums svarīgu problēmu labvēlīgas atrisināšanas. Viens no ministriem apliecināja, ka ievadīta akcija Pad. savienības sūtniecības Otavā uzglūnēšanas pārtraukšanai Kanadā mirušo baltiešu atstātiem mantojumiem. Otrs ministrs mums prasa, lai mēs nododot viņa rīcībā dokumentus, kvītis un cenu sarakstus, kas liecinātu par noziedzīgi augstām muitas likmēm, ko Maskava ņem par mīlestības saiņiem, ko sūtām saviem radiem vai piederīgiem uz Latviju. Šos prasītos pierādījumus laipni sūtīt šī laikraksta redakcijai.

Arī to, ka Toronto radīsies īpašs latviešu parks — vieta, kur uzcelt pieminekli Sibirijas vergu nometnēs mirušiem patriotiem, mēs varam piedēvēt mūsu pozitīvai politiskai aktīvitātei un sakariem. Man sevišķi vēl gribētos atzīmēt, ka valstssvētku pieņemšanas aktā Toronto latviešiem sveicienus sūtīja — jūs nekad to nevarētu iedomāties — Kanadas žīdu kongress. Ar to mēs esam ieguvuši jo spēcīgu sabiedroto. Es arvien esmu uzsvēris, ka mēs varam daudz ko mācīties no pasaules vecākiem politiskiem bēgļiem — žīdiem. Viņu ticība savai lietai un, pats galvenais, gatavība nest upuŗus ir apbrīnojama. Mūsu Kanadas latviešu darbiniekiem būtu jāizveido cieša sadarbība un stipra draudzība ar šejienes žīdu tik iespaidīgo centrālo organizāciju. Tāpat, sekojot Daugavas Vanagu Kanadas valdes paraugam, steidzami jāstiprina saites ar šejienes poļu nacionālistiem.

Un tā, pakavējušies pie mūsu pašu politiskās aktīvitātes, iemetīsim skatu lielā pasaules politikā. Jaunievēlētais ASV prezidents Ronalds Rēgens jau stājies pie savas valdības sastādīšanas. Nav šaubu, ka viņa valdībā, līdzās republikāņiem, būs arī vairāki demokrati. Jaunievēlētais prezidents pagājušā nedēļā vairākkārt uzsvēra, ka apslāpēt inflācijas liesmas un gādāt par bezdarba apkaŗošanu būs viņa pirmie svarīgākie soļi iekšpolitiskā laukā. Uzticot valsts vadību Rēgenam, amerikāņu tauta acīm redzot vēlējās atgūt Amerikai uz laiku pazaudēto spēku. Tikai spēcīgas ASV spēs īstenot saimniecisko renesansi un atgūt respektu starptautiskā forumā.

Rēgens solījies uzņemties brīvās pasaules vadoņa lomu. Vienpusīgu detanti viņš uzskata par apraktu. Tajā pašā laikā Rēgens miera saglabāšanu uzskata par svarīgāko uzdevumu. Šajā miera saglabāšanas akcijā viņš nenoraida sarunas ar Maskavu, bet Kremlis vairs nevar cerēt uz vienpusīgu amerikāņu piekāpību. Kā par brīnumu Brežņevs jau izlaidis izmēģinājuma balonu un deklarējis, ka uzklausīšot jaunā prezidenta konkrētos priekšlikumus. Atbruņošanās jautājumā Rēgens prasa absolūtu kontroli un godīgu abpusēju pieeju šajā problēmā.

Daži komentātori tajā pašā laikā runā par politiskā tukšuma periodu Kārtera prezidentūras pēdējā posmā, t.i. līdz nākamā gada 20. janvārim, ko Pad. savienība varētu mēģināt izmantot savā labā. Runā par varbūtēju invāziju Polijā, iejaukšanos Irakas un Irānas konfliktā un pat par iesoļošanu Pakistanā. No šiem brīdinājumiem viskritiskākā ir Kremļa tālākā nostāja Polijas strādnieku revolūcijas attīstībā. Oficiālas opozicijas atzīšana nozīmētu komūnistu partijas diktatūras bēŗu zvanus. No priekšlaicīgām bērēm Brežņevs, protams, izvairīsies visiem spēkiem. Brežņevs labi zina, ka zārks komūnisma sistēmas apbedīšanai jau ir sagatavots, bet politbiroja vecīgie vecī, tāpat kā viņiem paklausīgo partijas sulaiņu armija, mēģinās turēties pie varas visiem līdzekļiem.

Kaut Madrides konference nekādus reālus politiskus nolīgumus nedos, es iedrošinos apgalvot, ka visas pasaules priekšā Madridē dabūtā pļauka no brīvo latviešu patriotu rokām gauži sāpīgi skārusi komūnisma citadeles vārīgāko vietu. Pasaule sāk saskatīt komūnisma īsto seju, un tas ir liels solis ceļā uz verdzības važu nokratīšanu. Mēs varam daudz paļāvīgāk tagad raudzīties nākotnē.

Aleksandrs Ķegumnieks

LATVIJAS KAROGI
(Latvian Flag Co.)

...Audiet mani karogā sarkanbaltisarkanā....
A. Eglītis

* 27'' x 54'' — $45.00
* 15'' x 30'' — $30.00
* 36'' x 72'' — $60.00
* 18'' x 36'' — $35.00

Visi karogi gatavoti no labas kvalitātes nailona.

Lūdzam pievienot vārdu, adresi, tālr. nr. un karogu lielumu. Čeki rakstāmi uz: **Latvian Flag Co.** Ontario iedzīvotājiem lūgts pievienot 7 % nodokli.

Rakstīt: Arnis Markitants
224 Betty Ann Dr.
Willowdale, Ont. Canada M2R 1A7
Tālr. (416) 222-1827